

การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ



วรรณรัตน์ พิกพกิณ์โนย

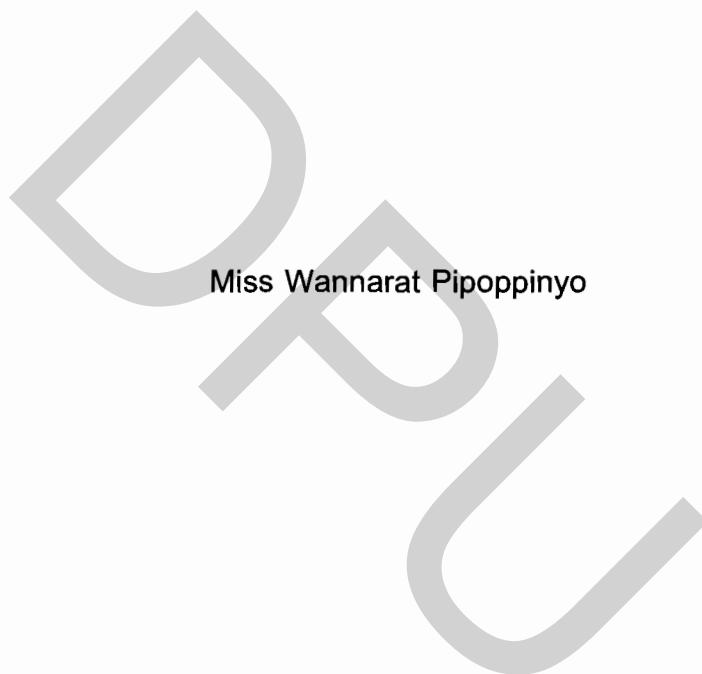


วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาในสาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจปัตติยาภิเษก

พ.ศ. 2545

ISBN 974-281-724-3

Teleeducation Network of Rajabhat Institute Suan Dusit
the Opinions of the Service Providers and the Satisfactions of their Consumers



A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts
Department of Development Communication Arts
Graduate School, Dhurakijpundit University
2002
ISBN 974-281-724-3



ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ปริญญา นิเทศศาสตร์มนหมายบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตความคิดเห็น¹
ของผู้ให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

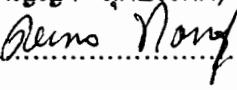
เสนอโดย น.ส.วรรณรัตน์ พิภพกัญญา
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศ.สุกัญญา สุดบรรทัด
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม²
ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ

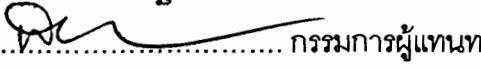
(อาจารย์อุณ งามดี)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศ.สุกัญญา สุดบรรทัด)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

(รศ.ดร.พีระ จิรไสกณ)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รศ.ดร.สมพงษ์ อรพินท์)

วันที่ ๓ / เดือน ๓ พ.ศ. ๒๕๖๕

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างดี ด้วยความเมตตากรุณาของอาจารย์ทุนายท่าน ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี่ คือ ศาสตราจารย์สุกัญญา สุคบรรหาร์ด อารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ความรู้ ความใส่ใจในการแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขรายละเอียดทุก ๆ ขั้นตอน ของการทำงาน รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในการสอบวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อารย์อรุณ งามดี ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรสกุล กรรมการผู้แทนทบทวนฯ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สละเวลาในการให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีคุณค่าในการนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และขอขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่ชาย และ เพื่อน ๆ ที่ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์ให้สามารถสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาให้ความคิดเห็นและมีส่วนในการสนับสนุนด้านข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ความดีทั้งมวลของผลงานวิจัยนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์ทุกท่านดังกล่าวข้างต้นและผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออ้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

วรรณรัตน์ พิภพกิจโภ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๘
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
กิตติกรรมประกาศ.....	๊
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๑๐
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหานำการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อสมมติฐานการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเรื่องการสือสาร.....	12
แนวคิดการสื่อสารทางไกล.....	17
การสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในการศึกษาระบบเปิด.....	19
แนวคิดการประชุมทางไกล.....	22
คำอธิบายรายวิชา.....	24
ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสื่อสาร.....	25
ทฤษฎีสิงเร้าและการตอบสนอง.....	28
จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่.....	29
ทฤษฎีสารสนเทศ.....	30
ทฤษฎีการจัดการศึกษาทางไกล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย.....	35
เครือข่ายงานการศึกษานอกสถานที่การศึกษา.....	39
แนวคิดเรื่องเครือข่ายการสื่อสาร.....	40
เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.....	42
แนวคิดลักษณะทางประชากรของผู้รับสื่อ.....	45
ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล.....	47
ทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจต่อสื่อ.....	48
ทฤษฎีความพึงพอใจ.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	62
รูปแบบการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
ตัวแปรและการวัดตัวแปร.....	67
ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามสมมติฐานของการวิจัย.....	68
ตัวแปรที่ศึกษาวัดในเชิงปริมาณ.....	70
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิจัย.....	75
ตอนที่ 1 การสัมภาษณ์.....	75
ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	86
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
2. ความเห็น พฤติกรรมและการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาด้านต่าง ๆ	91
3. การรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล.....	100
4. ความพึงพอใจในการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล.....	103
5. การทดสอบสมมติฐาน.....	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	144
ตอนที่ 1 การสัมภาษณ์.....	144
ตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ.....	148
อภิปรายผลการวิจัย.....	150
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	159
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	159
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	161
บรรณานุกรม.....	163
ภาคผนวก.....	167
ประวัติผู้วิจัย.....	193

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	87
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	87
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเกรดเฉลี่ย.....	90
4 จำนวนและร้อยละของความรู้สึกในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน.....	91
5 จำนวนและร้อยละของจุดประสงค์ในการเรียนเพิ่มพูนความรู้จากการสื่อสารทางไกล.....	91
6 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้สื่อการเรียนระบบทางไกลประเภทต่าง ๆ	92
7 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มรายวิชาต่าง ๆ ด้วยระบบวิดีโอดคอนเฟอเรนซ์.....	93
8 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของระยะเวลาในการชมโทรทัศน์ผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา.....	93
9 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมภูมิป্রาย ชักถาม และแสดงความเห็นในการเรียนทางไกลในแต่ละรายวิชา.....	94
10 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา.....	95
11 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความรู้สึกใกล้ตัวในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา.....	96
12 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อความทันสมัยเป็นรูปธรรมของเนื้อรายวิชาที่เรียนระบบทางไกล.....	96
13 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อความหลากหลายของเนื้อรายวิชาในแต่ละรายวิชา.....	97
14 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อความแปลกใหม่ของเนื้อรายวิชาในแต่ละรายวิชา.....	98
15 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นต่อความเหมาะสมใน การใช้สื่อการสอนในแต่ละรายวิชา.....	99

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

16	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของโอกาสในการซักถามอาจารย์ในการเรียน ระบบการประชุมทางไกล.....	100
17	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล.....	101
18	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นของการช่วยประยัดเวลา ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล.....	101
19	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความเห็นเกี่ยวกับการออกอากาศตรงตาม กำหนดเวลาในการเรียนระบบการประชุมทางไกล.....	102
20	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการใช้สื่อการเรียน การสอนระบบทางไกล.....	103
21	จำนวน และร้อยละของข้อเสียหรือข้อควรปรับปรุงของการนำ ระบบการประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอน.....	106
22	การทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ.....	108
23	การทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ.....	109
24	การทดสอบความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนของผู้ใช้บริการที่มีต่อ ความพึงพอใจ.....	110
25	การทดสอบความแตกต่างระหว่างอาชีพของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ.....	112
26	การทดสอบความแตกต่างระหว่างโปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อความพึงพอใจ.....	114
27	การทดสอบความแตกต่างระหว่างศูนย์การศึกษาที่เรียนของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อความพึงพอใจ.....	116
28	การทดสอบความแตกต่างระหว่างเกรดเฉลี่ยรายบุคคลของผู้ใช้บริการ ที่มีต่อความพึงพอใจ.....	118
29	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่าง ๆ ของผู้ใช้บริการกับความพึงพอใจ.....	120

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

30 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการซ่อมโทรศัพท์คันระบบทางไกลของผู้ใช้บริการกับความพึงพอใจ.....	121
31 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการชักด tam อภิปรายของผู้ใช้บริการกับความพึงพอใจ.....	123
32 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	124
33 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	126
34 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความทันสมัยเป็นรูปธรรมของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	127
35 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	128
36 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความแปลกใหม่ของเนื้อหาในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	129
37 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	130
38 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีโอกาสชักด tam อาจารย์ในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	132
39 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ ในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	133
40 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกล กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	134
41 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ.....	135
42 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	136

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แบบจำลองของแซนนอนและวีเกอร์.....	13
2 แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของเบอร์ลิ.....	15
3 กระบวนการรับรู้.....	25
4 องค์ประกอบของระบบสารสนเทศตามแนวคิดของชิคส์.....	31
5 เครือข่ายแบบมีลำดับขั้น.....	37
6 เครือข่ายแบบดาว.....	37
7 เครือข่ายแบบกระจายอำนาจ.....	38
8 เครือข่ายแบบผสม.....	39
9 เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบกระจาย.....	41
10 เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบเกี่ยวข้องติดกัน.....	41
11 แผนภูมิการติดต่อของระบบVDO CONFERENCE.....	44
12 การเขียนโดยถ่ายทอดการเรียนการสอนของห้องเรียนในแต่ละศูนย์.....	45
13 แบบจำลองการใช้สื่อเพื่อสนับสนุนความพึงพอใจ.....	49
14 แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 1.....	68
15 แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 2.....	69
16 แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 3	69
17 แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 4.....	70
18 เครือข่ายแบบดาว.....	82
19 เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบกระจาย.....	83
20 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
21 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	88
22 แสดงโปรแกรมวิชาที่สอนของกลุ่มตัวอย่าง.....	89
23 แสดงศูนย์การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	90
24 แสดงการตัดสินใจเลือกใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอน.....	105
25 แสดงกระบวนการรับรู้คุณลักษณะรายวิชาในด้านต่าง ๆ	157

ชื่อวิทยานิพนธ์	การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	
ชื่อนักศึกษา	นางสาววรรณรัตน์ พิภพกิจญ์ไชย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์สุกัญญา สุดบรรหาร
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและความพึงพอใจเชิงบริการ การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของผู้ใช้บริการ และลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของนักศึกษาแต่ละตัวกัน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารทางไกล การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ และการรับรู้ประโยชน์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของการสื่อสารทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตในส่วนนำเข้า (Inputs) ได้แก่ ข้อมูล Text Presentation ความพร้อมด้านการสอน และความไม่คุ้นเคยของอาจารย์ต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ส่วนประมวลผล (Processes) ได้แก่ ความคล่องตัวในการใช้ระบบการประชุมทางไกล และด้วยผลกระทบจำนวนเวลาเรียนระบบทางไกลมีจำกัด ทำให้ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่จึงเป็นเนื้อหาบนจอคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะเป็นภาพการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และผู้เรียนเครือข่ายศูนย์การศึกษา นอกจากนี้เวลานักศึกษาลงงานให้อาจสร้างไปไม่ถึงผู้รับ และส่วนผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ การติดต่อบรร悔ว่างผู้เรียนและผู้สอน เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับการเรียนในระบบทางไกล ตามทัศนะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่างเห็นตรงกันว่า นักศึกษายังขาดการพูดคุยกับผู้สอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบนี้

และเมื่อพิจารณาความสำคัญของปัญหาระหว่าง เทคโนโลยี ผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการ พบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากความไม่คุ้นเคยในการเรียนระบบทางไกลของผู้ใช้บริการ ทำให้การติดต่อบรร悔ว่างผู้เรียนและผู้สอนมีน้อย รองลงมาคือปัญหาของผู้ให้บริการ ด้านความพร้อมของการเรียนการสอน และวิธีสอนของอาจารย์ในการเตรียมการเรียนการ

สอนเพื่อสูงใจผู้เรียน รวมทั้งด้านการสื่อสารระหว่างศูนย์การศึกษา กับสถาบัน และการติดต่อสื่อสาร
ระหว่างอาจารย์ กับนักศึกษา ที่อยู่ต่างที่กัน ทำให้เกิดความล่าช้าหรือขาดหายของข้อมูลข่าว
สาร ขณะที่ปัญหาด้านเทคโนโลยีจากผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาน้อยที่สุด



Thesis	Teleeducation Network of Rajabhat Institute Suan Dusit the Opinions of the Service Providers and the Satisfactions of their Consumers
Name	Miss Wannarat Pipoppinyo
Thesis Advisor	Prof. Sukanya Sudbanthad
Department	Development Communication Arts
Academic Year	2001

Abstract

The research entitled "Teleeducation Network of Rajabhat Institute Suan Dusit the Opinions of the Service Providers and Satisfactions of their Consumers", attempted to study the teleeducation network and their behaviors. It included the opinions, the understandings, the satisfactions, and the effects of different demography on the satisfactions of the different students. Moreover, the work focused on the relationship that occurred among telecommunication behaviors, recognition in subject features, and understandings. Besides it aimed to acknowledge uses and gratifications which may lead to improve teleeducation network of Rajabhat Institute Suan Dusit being in line with the satisfactions of their consumers.

The results of the research suggest that there were problems in both of input and output. Data, text presentation, teaching readiness and lecturers' lack of skills in some computer programs were input problems of teleeducation network of Rajabhat Institute Suan Dusit. In addition, influence on a tele-conference system and limited studying time were still barriers for processes. There were fewer interactions between lecturers and students so it affected on the output side. In Addition to interviewing lecturers, officers and the management of Rajabhat Institute Suan Dusit, we found those students have still lacked the response to lecturers. They have not been able to learn by themselves, which was a main objective of that educational system.

Among problem priorities of the technology, the service provider and their consumers, the first was the consumer problem because they were not familiar with the teleeducation system. The second was the service provider. It involved lecturers' learning readiness, preparation, and attraction. Furthermore, lecturers and students lived in

different places. It caused delay or incompleteness of information. The least problem was the technology. We found that there were not many barriers in the teleeducation system.



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิวัติด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะหรือการถ่ายทอดราย การโทรทัศน์จากดาวเทียมสื่อสารเข้าสู่ห้องเรียนโดยตรง การนำเอาระบบการเรียนแบบพหุสื่อ หรือ THE Multimedia Learning System มาใช้สำหรับการศึกษา กำลังกลืนการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยแบบ เก่าไปหมดแล้ว ยุคต่อจากนี้ไปจะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบการสอนและการเรียนอย่างที่เราเคยผ่าน มา ก่อน และจะเปลี่ยนแปลงจนถึงพื้นฐานทางเศรษฐกิจของระบบการศึกษา จากที่เคยใช้แรงงานเกือบ ทั้งหมด มหาวิทยาลัยจะกลายเป็นแหล่งเน้นทุนอย่างเข้มข้น “ความรู้ไม่ได้มาด้วยการลงทุนถูก ๆ ทุก ประเทศที่พัฒนาแล้วใช้เงินประมาณ 1 ใน 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติไปในการสร้างและเผยแพร่ พร่ำความรู้” (ปีเตอร์ ดรัคเกอร์, 2521 : 241)

การสื่อสารทางไกลจัดได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการสื่อสาร เป็นการพัฒนารูปแบบการสื่อสาร โดยลดข้อจำกัดของการสื่อสารในเรื่องพื้นที่ที่ห่างไกลกัน ซึ่งแต่เดิมติดต่อกันได้ทางเสียง(โทรศัพท์) และได้พัฒนาให้เกิดการเห็นข้อมูลด้วยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอุปกรณ์เสริม ผู้ที่ร่วมสื่อสารกัน นั้นสามารถมีปฏิกริยาตอบโต้ได้ในทันที โดยแลกเปลี่ยน ทั้งภาพและเสียงได้ในเวลาเดียวกัน เป็น การประหยัดเวลาในการเดินทาง ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ยิ่งถ้าเป็นพื้นที่ห่างไกลแบบต้องค้าง แรม ก็จะประหยัดค่าที่พักด้วย สำคัญที่สุดเห็นจะได้แก่เรื่องการประหยัดเวลา อันหมายถึงการติดต่อสื่อสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การสื่อสารทางไกลนี้จะช่วยย่อโลกให้เล็กลงสมேือน กว่าอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน (global village) ข่าวสารข้อมูลจะถูกถ่ายทอดผ่านกันในเวลาไม่ถึงกี่วินาที แม้ ระยะทางจะห่างกันเป็นร้อยกิโลเมตรก็ตาม ประโยชน์ของการนำระบบการสื่อสารทางไกลมาใช้นั้น นอกจากจะช่วยให้การสื่อสารเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วแล้ว ยังช่วยให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารซึ่งอาจมีมากกว่า 2 ฝ่าย ได้เห็นหน้ากันและกัน (face – to – face communication) ได้เห็นบรรยากาศของสถานที่แต่ละแห่ง อัน จะช่วยให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดและคุ้นเคย ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จมาก ขึ้น

การสื่อสารโดยระบบการทางไกลนี้ ยังคงเป็นเรื่องใหม่ในการใช้งาน ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่างจึงจะเกิดการใช้ระบบทางไกลนี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายของการดำเนินการสื่อสารทางไกลที่สำคัญสำหรับการเชื่อมโยงการสื่อสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งอย่างรวดเร็ว ผ่านกระบวนการสารสนเทศเพื่อการจัดการให้คุ้มค่าของระบบการประชุมทางไกล หรือ Video Conference ในกรณีนำไปใช้งาน สื่อแต่ละอย่างได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อรองรับความต้องการใช้งานของมนุษย์ ซึ่งนับวันจะมีข้อเรียกร้องมากขึ้น การสื่อสารทางไกลนี้ได้มีการนำไปใช้งานในด้านต่าง ๆ หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการประชุม แต่งการณ์ การอบรมมายาโนบาย หรือการเรียนการสอน

ในช่วงต่อของเวลาที่มีการปฏิรูปการศึกษาไทย เห่าที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 การศึกษาไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบหลักของการศึกษาในสี่ด้าน ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนระบบการบริหารและการจัดการ การปฏิรูปวิชาชีพครูและบุคลากร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปหลักสูตรชั้นรวมถึง การกำหนดมาตรฐาน วิธีวัดผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีด้วย (ประกอบ คุณาวรักษ์, 2542 : 5)

ในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนากำลังคนในระดับสูงที่เน้นในสาขาวิชาชีพ โดยเฉพาะการให้บริการทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี จัดในรูปแบบระบบโรงเรียนและ ระบบมหาวิทยาลัย ตลอดจนวิทยาลัยวิชาการเฉพาะของกระทรวงทบวง กรมต่าง ๆ

ในแต่ละระดับจะมีการศึกษาหลัก ๆ อยู่ 2 ประเภทคือ การศึกษาในระบบโรงเรียนกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียนนั้นมีข้อจำกัดมากทั้งในด้านอายุของผู้เรียน สถานที่ หลักสูตรและเวลาเรียน ไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้ทั่วถึง การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้ความร่วมมือกับการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อให้การศึกษามีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียนและให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองมากที่สุด การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญและได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิต และรับบทบาทได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 พ.ศ. 2520 – 2524 เป็นต้นมาจนถึงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 พ.ศ. 2535 – 2539 ซึ่งเน้นนโยบายการส่งเสริม

การศึกษาตลอดชีวิตและส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการฯได้มีมติเห็นชอบให้ขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี โดยเน้นการใช้การศึกษาทางไกล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อเร่งร้าให้มีการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง (ศูนย์นิตย์, 2538 : 2-3)

สถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นสถาบันหนึ่งที่ขยายโอกาสทางการศึกษาไปยังประชาชนมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดการระบบงานขององค์กร ทั้งในส่วนของสำนักงานกลางที่เป็นหน่วยงานหลักในการซื้อมอยงนโดยนายจากสถาบันสู่หน่วยปฏิบัติ คือ ศูนย์การศึกษาต่าง ๆ เพราการบริหารงานในลักษณะเครือข่ายที่กระจายอยู่ ณ จุดต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ระยะใกล้และห่างไกลออกไปมีเชิงร้ายนักในการปฏิบัติ งานด้านการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรที่หลากหลาย ทั้งหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน งานทะเบียน งานสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการเดินทางจากสถาบันแม่ไปสู่ศูนย์ฯเครือข่าย สื่อเทคโนโลยีที่มาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งระบบวิดีโอดอนเฟอร์นซ์ คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต การสืบค้นหนังสือผ่าน VTLS การใช้เครือข่ายวิทยุเพื่อการศึกษา ตลอดจนการระดมสมองผลิตสื่อเอกสาร ตำรา คําสอน เช่น CD ROM ในรายวิชาต่าง ๆ

การจัดการศึกษาแบบระบบการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อต่าง ๆ ที่สถาบันจัดเตรียมให้ มีอาจารย์ผู้สอนและสอนผ่านระบบวิดีโอดอนเฟอร์นซ์ ภาคเรียนละ 8-12 ชั่วโมง และมีอาจารย์ผู้สอนเสริม ช่วยในการเรียนการสอน ภาคเรียนละไม่เกินชั่วโมงสอนของอาจารย์ผู้สอนหลักในแต่ละรายวิชา ระบบการสื่อสารสองทางเชื่่งผู้สอนและผู้เรียน สามารถติดตอกันได้ในขณะที่อยู่คนละที่กัน มีการใช้สื่อโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์เป็นตัวช่วยในการสื่อสาร

๑ หลักการของการศึกษาระบบทางไกล

- การศึกษาตลอดชีวิต (lifelong – education) ซึ่งถือเสมอว่าการศึกษาเป็นปัจจัยที่ห้ามขาดจากการดำเนินชีพ จึงสมควรใช้การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่จำเป็นต้องแยกชีวิตการเรียนออกจากชีวิตการทำงาน การศึกษาจึงจะเป็นขบวนการที่สอดแทรกอยู่ได้ในการดำเนินชีวิตปกติ ผู้ที่สนใจจะเรียนสามารถเรียนเมื่อไรก็ได้โดยคำนึงถึงความพร้อม
- การให้โอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา (Equal opportunity in education) เป็นทาง

เลือกและทางออกไปสู่อุดมคติในการแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษา เป็นการกระจายและขยายโอกาสให้ผู้ที่ต้องลงทะเบียนการศึกษาก่อนจบหลักสูตรหรือผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตลอดจนผู้ที่ต้องการศึกษาหากความรู้เพิ่มเติมได้มีโอกาสศึกษาต่อ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการการศึกษาตลอดชีวิต

3. ส่งเสริมการศึกษามวลชน (mass education) เป็นการให้การศึกษาแก่มวลชนระดับต่าง ๆ โดยการใช้สื่อมวลชนหรือสื่ออื่น ๆ รวมกันในรูปของสื่อประสมตลอดจนอุปกรณ์โทรคมนาคม ประเภทต่าง ๆ ด้วย

จากหลักการดังกล่าว นี้ การศึกษาระบบทางไกลจึงเป็นการศึกษาระบบที่เปิดเต็มรูป มีการเรียนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนควบคู่กันไปเป็นการจัดการสอนที่พยายามให้ถึงตัวผู้เรียนมากที่สุด เป็นระบบการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตัวเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ ไม่จำเป็นต้องมีที่เรียนประจำ ถึงแม้ว่าผู้เรียนและผู้สอนจะอยู่ไกลกันก็ตาม แต่ก็สามารถกระทำการกิจกรรมเรียนร่วมกันได้ โดยอาศัยสื่อการสอนหลายประเภท เช่น ตำราเรียน สิ่งพิมพ์ เทปบันทึกเสียง สื่อมวลชน และอุปกรณ์โทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ เป็นการให้ผู้เรียนรู้ด้วยตัวเองมากที่สุด และมีการพบกลุ่มหรือการสอนเสริมเป็นครั้งคราวเพื่อทบทวนบทเรียนและซักถามบทเรียนจากผู้ทบทวนหรือครูประจำกลุ่ม (ปิยะณี เพชรศรีช่วง, 2541 : 10 -11)

ชีงด้วยเหตุนี้จึงเห็นความจำเป็นที่จะทำการศึกษาถึงการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ โดยศึกษาถึงประเด็นสำคัญ ๆ คือ

1. ระบบสารสนเทศ เพื่อความพร้อมที่จะให้สารสนเทศเพื่อช่วยในการจัดการสื่อสารการเรียนการสอน ระบบทางไกลให้มีประสิทธิภาพ
2. การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีเครือข่ายชีงถือเป็นโครงสร้างของระบบการสื่อสารทางไกล จำนวนชั่วโมงที่สอน รายวิชา อาจารย์ผู้สอน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลระบบการประชุมทางไกลหรือวิดีโอก่อนเพื่อเรนซ์
3. ความคิดเห็นของผู้ให้บริการในฐานะผู้ใช้ระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลและความพึงพอใจ ของผู้ใช้บริการในฐานะเป็นผู้รับประยุชนจากการเรียนผ่านระบบทางไกล

4. ตลอดจนลักษณะทางประชารัฐ กลุ่มวิชาที่มีการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

การศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ทราบถึงโครงสร้าง การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล เครือข่ายของระบบทางไกล การจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันการศึกษาที่มีการจัดการเรียนสอนระบบทางไกล นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการจากกระบวนการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมากที่สุด

ปัญหานำการวิจัย

1. การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างไรและมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร
2. เครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ แต่ละศูนย์มีการเขื่อมโยงกันอย่างไร และมีปัญหาที่ใด
3. ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร
4. ผู้ใช้บริการมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร
5. ลักษณะทางประชารัฐ ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการหรือไม่
6. พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการ
2. เพื่อศึกษาเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
4. เพื่อศึกษาการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
5. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจจากการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาโครงสร้างของระบบทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต มุ่งเน้นศูนย์ทางไกลอันเป็นหน่วยงานที่กำหนดและควบคุมนโยบายในการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตโดยตรง
2. ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกสถาบันที่มีเครือข่ายอยู่ในกรุงเทพฯ และจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งเป็นศูนย์การศึกษานอกสถาบันที่สังกัดอยู่กับศูนย์ทางไกลมีสำนักงานอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
3. ศึกษาการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการที่เรียนผ่านระบบทางไกลเท่านั้น

ข้อสมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการใช้สื่อทางไกลในการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
3. การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

4. การรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล หมายถึง กระบวนการสื่อสารระหว่างครุภัณฑ์ที่อยู่ต่างสถานที่กัน โดยสถาบันการศึกษาเป็นผู้กำหนดขอบเขตและวิธีการในการบริหารการจัดการ(รวมทั้งการประเมินผลการเรียน) ใช้กระบวนการทางสื่อในการนำเสนอเนื้อหาหลักสูตรและเป็นตัวประสานระหว่างครุภัณฑ์กับครุภัณฑ์ศึกษา ระบบทางไกลสามารถติดต่อกันได้ระหว่างครุภัณฑ์กับครุภัณฑ์และ/หรือสถาบันการศึกษากับนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนในการใช้อุปกรณ์ การนำเสนอโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบวิดีโอคอนเฟอเรนซ์

ปัญหาของการสื่อสาร ได้แก่ปัญหา 3 ประการ ได้แก่ 1.ปัญหาด้านเทคนิค (Technical problem) อันได้แก่ ปัญหาเรื่องความถูกต้องของชัดเจนของสัญลักษณ์ (symbols) และสัญญาณ (signal) ที่ส่งจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น ความชัดเจนของตัวหนังสือ , เสียง, แสง, และภาพ เป็นต้น 2.ปัญหาทางด้านความหมาย (Semantic problem) อันได้แก่ปัญหาเรื่องความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับความหมาย ซึ่งผู้รับสารตีความหมายอย่างหนึ่งในขณะที่ผู้ส่งสารมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง 3.ปัญหาด้านประสิทธิผล (Effectiveness problem) (ประมาณ สดะเวทิน, 2526 : 48) คือปัญหาที่การสื่อสารสองทาง Two-way Communication ว่าผู้ส่งสารได้รับผลตามที่ป่วยนาหรือไม่

การประชุมทางไกลหรือVideo Conference หมายถึง ส่วนหนึ่งของการสื่อสารทางไกล ที่ใช้เทคโนโลยีทางด้านระบบสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ เป็นระบบการสื่อสาร 2 ทาง(Two-way Communication) โดยใช้ทั้งภาพและเสียง (Video Telecommunication) ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนได้ติดต่อกันได้ทันที (Interaction) (คู่มือการจัดการศึกษาระบบการศึกษาทางไกล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541 : 5) มีการพัฒนาใช้การส่งสัญญาณผ่านสายโทรศัพท์ที่เรียกว่า บริการ ISDN หรือผ่านไฟเบอร์ออฟติก ที่เรียกว่า คู่สายเช่า (Leased Line) ความเร็วสูง กรณีที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่สามารถเข้าร่วมอยู่ในที่เดียวกัน สามารถเชื่อมโยงบุคคลเหล่านี้ให้เรียนร่วมกันได้โดยอาศัยอุปกรณ์โทรคมนาคมชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้ที่อยู่ในที่ต่างกันสามารถพูดและได้ยินเสียงพร้อม ๆ กันทุกอย่าง

ผู้ให้บริการ หมายถึง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาในระบบทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ผู้ใช้บริการ หมายถึง นักศึกษาที่เข้าลงทะเบียนเรียนประจำปีการศึกษา 2544 ของศูนย์ทางไกล และลงทะเบียนเรียนวิธีเรียนระบบทางไกล

เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกสถาบันที่จัดการเรียนการสอนระบบทางไกล ได้แก่ ศูนย์เชื่อมทวัลปั่นเกล้า ศูนย์พนิชยการสยาม ศูนย์คอมพิวเตอร์บางนา ศูนย์ปราจินบุรี ศูนย์นគนายนครปฐม ศูนย์พัทยา ศูนย์ชลบุรี ศูนย์พะเยา ศูนย์สระบุรี ศูนย์ลำปาง ศูนย์การศึกษานอกสถาบันมีรูปแบบเครือข่ายแบบดาว (Star Network) โดยใช้เครือข่ายวิดีโอดิจิตอล หรือ เรนซ์ผ่านคู่สายโทรศัพท์ เช่า ที่เรียกว่า บริการ ISDN หรือผ่านไฟเบอร์ออฟติก ที่เรียกว่า คู่สายเช่า (Leased Line)

การศึกษาระบบททางไกล หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตามหลักสูตรสถาบันราชภัฏหรือหลักสูตรอื่นที่สถาบันรับรองโดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลไกของการเรียนด้วยการใช้สื่อประเททต่าง ๆ แทนการสอนจากผู้สอนโดยตรง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้จะไม่จัดห้องเรียนให้นักศึกษาเข้าฟังการบรรยาย แต่จะมีศูนย์บริการการศึกษาไว้บริการทางวิชาการในรูปแบบการสอนโดยผ่านจอภาพ (Tele Conference) ซึ่งผู้เรียนสามารถได้ตอบกับผู้สอนได้

การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชา หมายถึง การรับรู้ในด้านรูปแบบการนำเสนอ ความใกล้ตัว เนื้อหาในรายวิชาที่ทันสมัย เป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ ความหลากหลาย ความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหารายวิชา และความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนแต่ละรายวิชาที่นักศึกษาเรียนผ่านระบบทางไกล ได้แก่

1. วิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
2. วิชาภิถ์โลก
3. วิชาสุนทรียภาพของชีวิต
4. วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบใด ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งหรือไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ สารทางไกลและมีอิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลทั้งทางตรงและทางอ้อมในกระบวนการเรียนรู้สารทางไกล

การรับรู้ประโยชน์ หมายถึง การนำข่าวสารที่ได้รับจากการสื่อสารทางไกลมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ โดยอาจมีระดับที่แตกต่างกันไปขึ้นแต่ละบุคคล คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารทางไกล

ความพึงพอใจที่ได้รับ หมายถึง ระดับของความพึงพอใจที่อาจารย์และนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้รับจากการเรียนการสอนผ่านระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อความเพียงพอของข่าวสาร ประกอบด้วยระดับของความพึงพอใจข่าวสารเนื้อหาที่เกี่ยวกับรายวิชาที่ศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาการนำความรู้ไปใช้ เทคนิคใหม่ ๆ ของการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอน หรือกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ แผนการเรียนในอนาคต
2. ความพึงพอใจในความสามารถที่จะเสนอแนะปรับปรุงให้ดีขึ้นของบุคคล ประกอบด้วย การสื่อสารในการศึกษา การบอกรกล่าวการเปลี่ยนแปลงเพื่อความมุ่งหมายของการปรับปรุงให้ดีขึ้น กลยุทธ์ที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลง ความพึงพอใจในประเภทของการเปลี่ยนแปลง เป็นลักษณะของการสื่อสารสองทาง
3. ความพึงพอใจความมีประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ประกอบด้วย วิธีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลการเรียนการสอน เช่น ตำรา ระบบวิดีโอดอนเฟอร์นซ์ เอกสาร อื่น ๆ ให้มองว่าสื่อถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด
4. ความพึงพอใจในคุณภาพของสื่อเอกสาร ปัจจัยนี้ได้แก่ ความน่าสนใจของการสื่อสารทางไกลการใช้ถ้อยคำในเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่าง ๆ ไม่ว่าจะผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์หรือวิดีโอดอนเฟอร์นซ์ ว่าใช้ถ้อยคำดีแค่ไหน คุณค่าของข้อมูลที่ได้รับและการมากของข้อมูลเนื้อหาวิชาอย่างทันท่วงที
5. ความพึงพอใจต่อวิธีการ ติดต่อสื่อสารของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นความน่าดึงดูดใจจากผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร ประกอบด้วยการสื่อสารตามแนวโน้ม และการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ และระดับความพึงพอใจที่ได้รับ จากการอภิปรายปัญหาและการได้รับข่าวสารหรือข้อซักถามจากผู้เรียนที่อยู่อีกที่หนึ่งในระบบการสื่อสารทางไกลที่เป็นเครือข่าย (วรรณรัตน์ รัตนาราวงศ์, 2539 : 37-40)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางแผนเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอการสื่อสารเพื่อการศึกษาระบบทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
2. เป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศ ของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทาง

ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลในรูปของเครือข่ายขององค์กรต่อไป



บทที่ 2

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยเพื่อศึกษาถึงการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต นอกจากจะเป็นการศึกษาถึงการทำงาน การจัดการเรียนการสอนระบบการสื่อสารทางไกลแล้ว ยังมีประเด็นของเครือข่ายการสื่อสารเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากระบบทางไกลเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างคนและเครื่องจักร โดยเครื่องจักรเป็นเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งานเป็นผู้ให้ข้อมูล เครื่องจักรจะทำหน้าที่ในการพัฒนาข้อมูล ทั้งคนและเครื่องจักรจะช่วยกันจัดหาสารสนเทศเพื่อให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ รวมไปถึงความพึงพอใจของบุคลากรผู้ใช้ระบบทางไกลและนักศึกษาผู้รับประโภนจากระบบทางไกลนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวความคิดจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยยึดนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวความคิดด้านการสื่อสาร
2. แนวคิดเรื่องการสื่อสารทางไกล การสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในการศึกษาระบบเปิด แนวคิดการประชุมทางไกล คำอธิบายรายวิชาที่ทำการศึกษา
3. ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสื่อสาร ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่
4. ทฤษฎีสารสนเทศ ทฤษฎีการจัดการศึกษาทางไกล กระบวนการจัดการสื่อสารทางไกล
5. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย เครือข่ายงานการศึกษากลุ่มสถาบัน เครือข่ายการสื่อสาร เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต
6. แนวคิดลักษณะทางประชากรของผู้รับสื่อ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล
7. ทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจต่อสื่อ แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสื่อและแนวคิดการขยายทฤษฎีความพึงพอใจ

แนวคิดเรื่องการสื่อสาร

นักวิชาการได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ดังนี้

การสื่อสาร คือกระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

David K. Berlo กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การส่งผ่านข่าวสารผ่านบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรืออีกกลุ่มหนึ่งโดยใช้สัญลักษณ์ และกล่าวถึงองค์ประกอบของการสื่อสารว่าประกอบด้วยผู้ส่งสาร (Source) สาร (Massage) สื่อ (Channel) และผู้รับสาร(Receiver)(ลีนา ลิมอภิชาต , 2537 : 10 -11)

กระบวนการสื่อสารมีลักษณะเป็นปฏิกริยาสัมพันธ์

กระบวนการ (Process) หมายถึง ปรากฏการณ์อันใดอันหนึ่งที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา หรือหมายความถึง การกระทำใดๆ ก็ตามที่ต่อเนื่องกัน คำว่า "กระบวนการ" จึงแสดงถึงสภาพของการเคลื่อนไหว (dynamic) ดำเนินต่อไป (on-going) เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา(ever-changing) อย่างต่อเนื่อง (continuous) เมื่อเราเรียกส่วนใดว่าเป็นกระบวนการ ก็หมายความว่า สิ่งนั้นไม่ได้อยู่ดอยู่กับที่ (static) แต่สิ่งนั้นมีการเคลื่อนไหว (moving) องค์ประกอบต่างๆ มีการสัมพันธ์กัน (interact) แต่องค์ประกอบมีผลกระทบ (affect) ซึ่งกันและกัน (ประมาณ สดะเวทิน,2538 : 43-44)

เมื่อกล่าวว่ากระบวนการสื่อสารมีลักษณะเป็นปฏิกริยาสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องอยู่กับกระบวนการสื่อสารมิได้อยู่นิ่งอยู่กับที่ มีการแลกเปลี่ยนสารที่เกี่ยวข้องกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับบุคคลที่มีส่วนร่วมกับการสื่อสาร

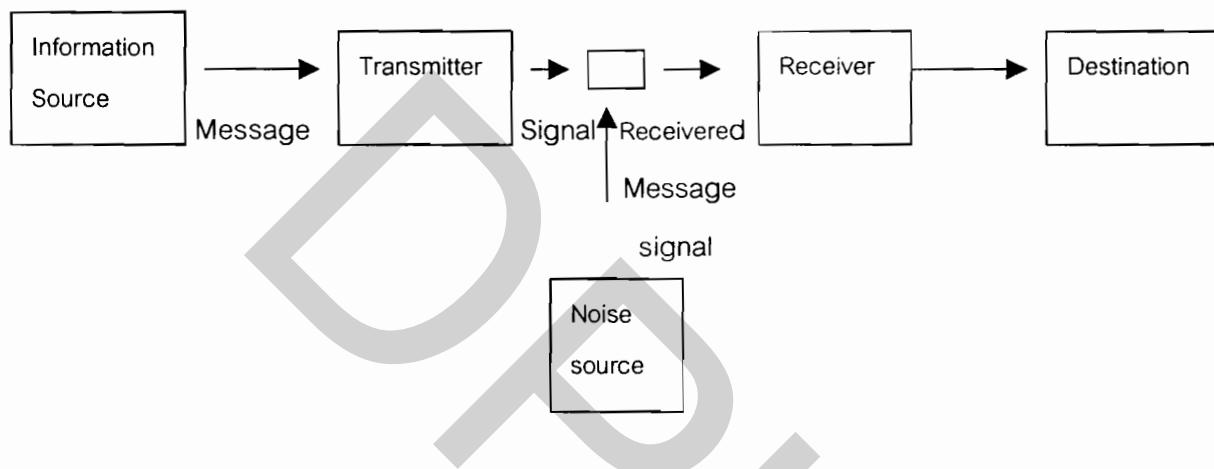
แบบจำลองของเชนนอนและวีเวอร์ (The Shannon and Weaver Model)

ในค.ศ. 1949 คลีอด อี เชนนอน และ วอร์น วีเวอร์ (Claude E. Shannon and Warren Weaver) ได้เสนอแบบจำลองทฤษฎีข่าวสาร (Information Theory Model) ซึ่งเป็นแบบจำลองอธิบายกระบวนการของการสื่อสารอีเลคทรอนิก (electronic communication) และวีเวอร์ ได้เป็นผู้นำเขียนความคิดของเชนนอนมาขยายต่อให้ประยุกต์ใช้ได้กับการสื่อสารของมนุษย์

ตามความคิดของเชนนอน และวีเวอร์ นั้น การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้น

อยู่กับองค์ประกอบ 6 ประการ คือ แหล่งส่ง (information source) เครื่องส่ง (transmitter) สัญญาณ (signal) เครื่องรับ (receiver) ปลายทาง (destination) และเสียงรบกวน (noise) แบบจำลองแสดงกระบวนการการสื่อสารของชั้นนอนและวีเวอร์ มีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 1 แบบจำลองของชั้นนอนและวีเวอร์



ที่มา : Claude E. Shannon and Werren W. Weaver. The Mathematical Theory of Communication. Urbana, Ill. University of Illinois Press, 1949.

จากองค์ประกอบและแบบจำลองของชั้นนอนและวีเวอร์ ถือว่าเป็นกระบวนการทางเดียวเชิงเด่นตรง แบบจำลองนี้มีหน้าที่ 5 ประการของการกระทำการสื่อสาร โดยซึ่งให้เห็นถึงตัวประกอบที่ทำให้เกิดการทำหน้าที่ผิดปกติข้อหนึ่งซึ่งเรียกว่า เสียงรบกวน (noise) ประการแรกในกระบวนการนี้ แหล่งสารสนเทศจะทำหน้าที่สร้างสารหรือลูกโซ่ของสารที่จะสื่อไป ในขั้นตอนต่อไป สารก็จะถูกสร้างขึ้นเป็นสัญญาณโดยตัวถ่ายทอดสัญญาณก็จะถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมแก่ทางติดต่อซึ่งนำไปถึงผู้รับ หน้าที่ของผู้รับจะเป็นไปในทางตรงข้ามกับหน้าที่ของตัวถ่ายทอด ผู้รับย้อนสร้างสารขึ้นอีกรอบหนึ่งจากสัญญาณที่ได้รับต่อจากนั้น สารที่ได้รับก็จะไปถึงจุดหมายปลายทางสัญญาณอาจจะถูกทำให้แปรสภาพไปเมื่อถูกเสียงรบกวนอาจจะมีบางสิ่งบางอย่างเข้ามาขัดขวาง เช่นเมื่อมีสัญญาณจำนวนมากที่ถูกส่งเข้ามาในทางติดต่อทางเดียวกันในเวลาเดียวกันซึ่งก็จะทำให้เกิดผลคือ สัญญาณที่ถ่ายทอดไปกับสัญญาณที่ได้รับมีความแตกต่างกัน ผลก็คือ สารที่ส่งไปจากต้นแหล่งกับสารที่ถูกย้อนสร้างขึ้นโดยผู้รับ

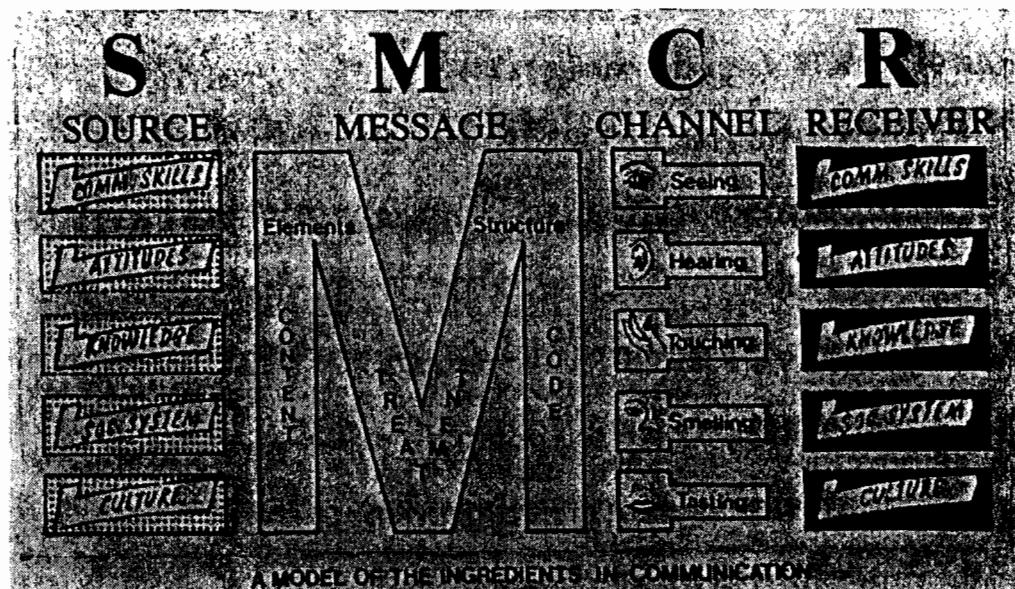
และเมื่อไปถึงจุดปลายทางแล้วความหมายที่ไม่เหมือนกัน การขาดสมรรถภาพในด้านของผู้ส่งสารที่จะตระหนักถึงความจริงที่ว่า สารที่ถูกส่งไปกับสารที่ถูกรับจะไม่เหมือนกัน แท้จริงเป็นเหตุผลสำคัญมาก ที่อธิบายว่าเหตุใดการสื่อสารจึงล้มเหลวการสื่อสารตามทัศนะของแขนงนونและวีเวอร์สามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมการสื่อสารโดยระบบการประชุมทางไกล

นอกจากนี้วีเวอร์กล่าวถึงปัญหาของการสื่อสารไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ปัญหาด้านเทคนิค (Technical problem) อันได้แก่ ปัญหาเรื่องความถูกต้องชัดเจนของสัญลักษณ์ (symbols) และสัญญาณ (signal) ที่ส่งจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น ความชัดเจนของตัวหนังสือ , เสียง, แสง, และภาพ เป็นต้น
2. ปัญหาทางด้านความหมาย (Semantic problem) อันได้แก่ปัญหาเรื่องความเข้าใจที่ไม่ตรงกันเกี่ยวกับความหมาย ซึ่งผู้รับสารตีความหมายอย่างหนึ่งในขณะที่ผู้ส่งสารมีความหมายอีกอย่าง
3. ปัญหาด้านประสิทธิผล (Effectiveness problem) คือปัญหาที่ว่าผู้ส่งสารได้รับผลตามที่ปรากฏหรือไม่(ปรมะ สตะเวทิน, 2526 : 48)

เบอร์โล (David K.Berlo,1960) กล่าวว่า การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 4 ประการคือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ หรือช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสารว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด และประสิทธิภาพขององค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

ภาคที่ 2
แบบจำลองกระบวนการสื่อสารของเบอร์โล



ที่มา : Berlo, The Process of Communication, หน้า 30 – 72.

1. ผู้ส่งสาร ปัจจัยของผู้ส่งสารประกอบด้วย
 - ก.ทักษะในการสื่อสาร (communication skills)
 - ข.ทัศนคติ (attitudes)
 - ค.ความรู้ (knowledge)
 - ง.ระบบสังคม (social system)
 - จ.วัฒนธรรม (culture)
2. สาร ปัจจัยสารประกอบด้วย
 - ก.รหัส (code)
 - ข.เนื้อหา (content)
 - ค.การจัดเสนอ (treatment)

ทั้งรหัส เนื้อหา และการจัดเสนอันน์ ประกอบด้วย ส่วนประกอบ (element) และโครงสร้าง (structure)

3. สื่อ สื่อมความหมาย 3 ประการคือ

ก.หมายถึง การเข้ารหัสและการถอดรหัส (mode of encoding and decoding)

ข.หมายถึง สิ่งที่นำสาร (message-vehicle) เช่น คลื่นแสง คลื่นเสียง วิทยุ โทรเลข โทรศัพท์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ค.หมายถึง พาหนะของสิ่งที่นำสาร (vehicle-carrier) เช่น อากาศ

อย่างไรก็ตาม เบอร์ลี กล่าวว่า สื่อในความหมาย “x” และ “c” เป็นเรื่องทางเทคนิค ทางวิทยาศาสตร์ในกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ สื่อตามความหมายของเข้า คือ ช่องทางที่จะนำสารไปสู่ ประสาทในการรู้สึก (sense mechanisms) หรือการถอดรหัสของผู้รับสาร อันได้แก่ การเห็น(seeing) การได้ยิน (hearing) การสัมผัส (touching) การได้กลิ่น (smelling) และการลิ้มรส (tasting)

4. ผู้รับสาร ปัจจัยของผู้รับสารประกอบด้วย

ก.ทักษะในการสื่อสาร (communication skills)

ข.ทัศนคติ (attitudes)

ค.ความรู้ (knowledge)

ง.ระบบสังคม (social system)

จ.วัฒนธรรม (culture) (ปรมะ สดะເວທີນ , 2533 : 53 –55.)

การจำแนกประเภทโดยการใช้ลักษณะวิธีการติดต่อระหว่างผู้รับสาร แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. การสื่อสารทางเดียว One-way Communication คือการสื่อสารในลักษณะที่ผู้ให้การสื่อสารไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการสื่อสารได้เป็นฝ่ายให้การสื่อสาร เป็นการแลกเปลี่ยนกันทั้งไม่เอาใจใส่ต่อ การแสดงปฏิกริยา y อ่อนกลับ (Feedback) ของอีกฝ่ายหนึ่ง

2. การสื่อสารสองทาง Two-way Communication คือการสื่อสารที่มีทั้งให้และรับข่าวสาร ระหว่างกัน ทั้งผู้ให้การสื่อสารก็เป็นผู้รับการสื่อสารในขณะเดียวกันผู้รับการสื่อสารได้กลับเป็นผู้ให้การสื่อสาร เป็นเอาใจใส่ต่อการแสดงปฏิกริยา y อ่อนกลับ (Feedback) ของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อใช้ในการปรับปรุง การติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การสื่อสารทั้งหลายนั้น ผู้พูดมักจะต้องการรู้ว่าผู้ฟังตั้งใจฟังอยู่หรือไม่ ผู้พูดมักจะคาดหวังผล อย่างได้อย่างหนึ่ง ผู้ฟังจึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการสื่อสารระหว่างบุคคล เพราะว่าผู้

พึงเป็นผู้ที่ทำให้ถ้อยคำของผู้พูดได้รับปฏิกริยาตอบสนอง และเป็นการสนับสนุนการตระเตรียมคำพูดใหม่ให้แก่ผู้พูด

ผู้พูดที่มีการตอบสนองที่ดี ก็คือ ผู้ฟังที่ทำให้มีปฏิกริยาตอบสนองด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน เพราะผู้ฟังจะชี้แนะให้ผู้พูดอย่างถูกต้องเพียงไร สามารถแปลความในเนื้อหาหรือถ้อยคำของผู้พูดโดยการใช้ถ้อยคำของผู้ฟังเอง

การตอบสนองด้วยความเข้าใจกัน จึงเป็นการสื่อสารที่หลีกเลี่ยงความขัดแย้งแข่งขันซึ่งพื้นฐานประสมการณ์ หรือกรอบอ้างอิงของบุคคลควรจะนำมาเป็นหลักการสอนทนา ซึ่งต้องการให้เริ่มต้นด้วยการตอบสนองอย่างเข้าใจกัน(วรรณรัตน์ รัตนวงศ์ , 2539 : 12-13)

จากการพิจารณาแนวคิดเรื่องการสื่อสาร ลักษณะปฏิสัมพันธ์ ปัญหาของการสื่อสาร และประเภทวิธีการติดต่อระหว่างผู้สัมภาษณ์ ได้ช่วยสนับสนุนให้เห็นว่า การนำระบบการประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอนน่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสมถ้าพิจารณาในหลักการด้านการสื่อสาร ที่มีองค์ประกอบของ การสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร กระบวนการสื่อสารเป็นปฏิสัมพันธ์ มีการแลกเปลี่ยนสาระระหว่างกัน โดยที่การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ผู้พูด เครื่องส่ง 設備 สถานะ ความรับ ผู้ฟัง และเสียงรบกวน นอกจากนี้ปัญหาทางการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นด้านเทคนิค ด้านความหมาย และด้านประสิทธิผล รวมทั้งลักษณะในการเลือกใช้วิธีการติดต่อสื่อสารโดยนำมากำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 1 การตั้งค่าตามในแบบสอบถาม และสนับสนุนผลการวิจัยในบทที่ 4

แนวคิดการสื่อสารทางไกล (Telecommunication)

การสื่อสารทางไกล หมายถึง การสื่อสารที่ผ่านระยะทางไกล ๆ โดยทั่วไป ระยะทางนี้หมายถึง ระยะที่ไกลเกินกว่าที่คนเราจะมองเห็นกันหรือได้ยินเสียงกัน

การสื่อสารทางไกล ยังคงรวมความถึง วิธีการ หรือระบบใด ๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดการสื่อสาร ความ (message) ผ่านระยะทางที่เราไม่อาจติดต่อกันได้แบบหนึหน้า (face – to – face) กันตามธรรมชาติ ยิ่งไปกว่านั้น การสื่อสารทางไกล หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดในขณะเวลาเดียวกัน ๆ (เช่น โทรศัพท์) มากกว่าการสื่อสารที่อาศัยการคมนาคมขนส่งเข้ามาช่วย (เช่น จดหมาย)

กระบวนการหลัก

ถ้าพูดถึงแบบจำลองการสื่อสารทางไกลโดยทั่วไป (Generalized Telecommunication Model) จะทำให้เราเน้นถึงบทบาทที่สัมพันธ์กันขององค์ประกอบของเทคโนโลยีในกระบวนการสื่อสาร พุ่งกว้าง ๆ องค์ประกอบการสื่อสารทางไกลเกี่ยวข้องกับหน้าที่ดังนี้

1. แหล่งสาร จะสร้างสัญลักษณ์ที่เป็นลักษณะของรหัส (codable) และส่งผ่านสื่อได้ (transmittable) ตามคุณสมบัติของสื่อที่จะใช้
2. สัญญาณจะถูกถ่ายทอดผ่านช่องทาง (channel) การสื่อสารทางไกล
3. สัญลักษณ์ที่ส่งมาจะถูกรับและถอดรหัสโดยปลายทาง
4. อาจทำให้ทราบปฏิกริยาตอบสนองที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสามารถในการตอบสนองทันที (Interactive Capabilities)

การสื่อสารแบบตอบสนองทันที หมายถึง สารที่อยู่ในสองทิศทางที่แตกต่างกัน มีการเดินทางถึงกันโดยผ่านช่องทางเดียวกัน เช่นด้วยร่างของการใช้โทรศัพท์ ซึ่งไม่เหมือนกับการออกอากาศทางวิทยุ ที่เป็นการสื่อสารทางเดียว และขณะเดียวกันก็ไม่เหมือนกับการสื่อสารทางวิทยุมือถือ ซึ่งแม้จะติดต่อกันสองทาง แต่เมื่อฝ่ายหนึ่งส่งสารผู้ที่รับสารก็จะไม่สามารถส่งสารได้ เพราะช่องทางถูกปิดโดยระบบ ต้องรอจนกว่าผู้ส่งสารส่งสารเสร็จแล้วจึงปล่อยสัญญาณให้ว่าง หรือช่องทางการส่งสารว่าง เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่งสารบ้าง

รูปแบบการมีส่วนร่วม

สื่อการประชุมทางไกล มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้อย่างไรนั้น เป็นหัวข้อที่ Phillips (1983) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรายละเอียดของการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ 3 ครั้ง เนื้อหาที่ถูกวิเคราะห์ได้แสดงถึงลักษณะของสื่อพิเศษที่สามารถเพิ่มหรือลดความรู้สึกของผู้เข้าร่วม ผลที่ได้แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารเมื่อยุ่งตามลำพังที่หน้าจอ ขณะที่เขียนและไม่ได้คาดหวังปฏิกริยาตอบสนองทันที จะทำให้เกิดความคิดที่พรั่งพรูและเกิดความคิดสร้างสรรค์ เมื่อผู้ใช้มีพ้อใจกับการเรียนรู้กระบวนการใหม่ ๆ จะทำให้เกิดแนวโน้มที่จะให้ไว้หรือเขียนในการสื่อสาร

ความจำเป็นที่ต้องเขียนในสิ่งที่คิด ไม่ได้กระทบกับการใช้การประชุมทางไกล แม้ว่าหลายคนจะไม่สนใจใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นอุปกรณ์จำเป็นสำหรับการจัดการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์ หลายคนให้ความเห็นว่า การขาดปฏิกริยาตอบสนองในทันที เป็นสิ่งที่ทำให้ติดขัด โดยทั่วไป การศึกษาทำให้เห็นว่า

การจัดเตรียมล่วงหน้าเพื่อการยอมรับ และการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ช่วยทำให้การสื่อสารดีขึ้น(วรรณรัตน์ รัตนวรากุล, 2539 : 21-24)

จากการพิจารณาแนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล กระบวนการการสื่อสารประกอบด้วย แหล่งสารที่สร้างสัญลักษณ์เป็นรหัสส่งผ่านสื่อที่เป็นช่องทางการสื่อสารทางไกล มาถึงปลายทาง อาจทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ สารที่อยู่ในสองทิศทางที่แตกต่างกัน มีเดินทางถึงกันโดยผ่านช่องทางเดียวกัน ผู้วิจัยใช้ในการสนับสนุนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การตั้งปัญหานำการวิจัย การนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 1 การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และแบบสอบถาม

การสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในการศึกษาระบบเปิด

การศึกษาระบบเปิด (Open Education) คือการจัดระบบการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปเข้าศึกษาหากความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดดูถูกของผู้เรียน ในด้านการเรียนการสอนจะมีลักษณะพิเศษ คือไม่มีขั้นเรียน ไม่มีวิทยาเขต และมีการเปิดในด้านต่าง ๆ คือ

- เปิดในด้านบุคลากรทั้งผู้สอนและผู้เรียน กล่าวคือ ผู้สอนอาจมาจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญความสามารถมาเป็นผู้สอน ส่วนผู้เรียนนั้นผู้ใดจะมาเรียนก็ได้ไม่มีการสอบคัดเลือก
- เปิดในด้านวิธีการสอน กล่าวคือ จะมีวิธีการสอนชนิดต่าง ๆ รวมทั้งเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าช่วยมากที่สุด
- เปิดในด้านสถานที่ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถจะเรียนที่ไหนเวลาใดก็ได้ตามความเหมาะสม
- เปิดในด้านวิชาการ สถาบันการศึกษาจะเปิดสอนวิชาการสาขาต่าง ๆ อย่างมากมายหลายสาขาวิชา

จากคำจำกัดความและบทบาทของการสื่อสารของการศึกษาในระบบโรงเรียน จะพบว่า การศึกษานอกโรงเรียนจะมีการจัดการศึกษาได้หลายรูปแบบ หนึ่งในรูปแบบนั้นคือ การศึกษาทางไกล (Distance Education)

วิจตร ศรีสกัน ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) ว่า หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีขั้นเรียน แต่ออาศัยสื่อประสม อันได้แก่ สื่อทางไปรษณีย์ วิทยุ

กระจายเสียง และการสอนเสริมรวมทั้งศูนย์บริการการศึกษาเป็นหลัก โดยมุ่งให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง อยู่กับบ้าน ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ

เวเดเมเยอร์ (Wedemeyer, 1977) และมอร์ (Moore, 1977) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลในฐานะที่มีความเป็นอิสระ (Independence and Autonomy) โดยเน้นการเรียนรู้ของบุคคลโดยผ่านการศึกษาทางไกล ซึ่งจะกำหนดระดับของความเป็นอิสระของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จ การพัฒนาทฤษฎีด้านการศึกษาผู้ใหญ่ เช่น Malcolm Knowles และ Allan Tough แม้ว่าแนวคิดนี้จะเป็นที่ยอมรับในหมู่นักศึกษาผู้ใหญ่เป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังต้องการการสนับสนุนจากผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจด้วย

ดังนั้นการศึกษาทางไกล จึงหมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่ไม่มีชั้นเรียนโดยผู้เรียนและผู้สอนอยู่ไกลกัน แต่การเรียนการสอนสามารถเกิดขึ้นได้โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน อันได้แก่ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ และสื่อบุคคลคือผู้สอนหรืออาจารย์ประจำกลุ่มเพื่อการสอนเสริม รวมทั้งศูนย์บริการการศึกษาเป็นหลัก โดยเน้นการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งจะไม่ยึดอยู่ที่คำแนะนำโดยตรงของอาจารย์ และจะกำหนดระดับความเป็นอิสระของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ (กองทอง วนเกิรติ, 2540 : 18-22)

ลักษณะการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกลหรือศึกษา (Teleeducation) แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ ลักษณะที่มีการนัดหมายวันและเวลาที่ชัดเจนระหว่างผู้สอน (Teleconference หรือ การโทรศัพท์มือถือ) กับลักษณะที่ไม่มีการนัดหมายวันและเวลาที่ชัดเจน การศึกษาทางไกลในลักษณะแรกหรือ Teleconference นั้น อาศัยเครื่องมือพื้นฐานจากระบบทekenicoโดยวิดีโอดิจิตอล (Videoconference) กล่าวคือ ในห้องผู้สอนจะต้องใช้ระบบกล้องวิดีโอทัศนที่มีความสามารถสูงในการจับภาพ จอรับภาพ ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง สายโทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์จัดเสียงสะท้อน อุปกรณ์พิเศษเพื่อการรับส่งสัญญาณภาพและเสียง และคอมพิวเตอร์ นอกจากการส่งสัญญาณผ่านสายโทรศัพท์หรือสายเคเบิลต่าง ๆ แล้ว การเรียนการสอนในลักษณะการโทรศัพท์มือถือนี้ หากเป็นการสอนในระยะทางที่ห่างไกลกันมาก ๆ นั้น การใช้สัญญาณผ่านสายโทรศัพท์ไม่ได้ผลดีนัก จึงนิยมใช้การส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมแทน นอกจากนี้ในห้องของผู้เรียนก็จะต้องมีอุปกรณ์ที่คล้ายคลึงกันกับห้องผู้สอนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอนสามารถสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนได้ พร้อมทั้งสามารถเช็คความเข้าใจของผู้เรียนด้วยตัวผู้เรียนเอง หากมีปัญหาใดก็

สามารถผู้สอนได้ทันที อย่างไรก็ได้ การเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีการโทรประชุมนี้จะต้องอยู่ในลักษณะที่ผู้เรียนและผู้สอนมีการนัดหมายวันและเวลา กันอย่างชัดเจน

ส่วนการศึกษาทางไกลในลักษณะที่สองนั้นจะต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่าย และซอฟแวร์ที่จำเป็นสำหรับการเรียกข้อมูลขึ้นมาดู เช่น โปรแกรมอ่านข้อมูลบนเว็บ (Web browser) เป็นต้น การเรียนการสอนในลักษณะสองนี้ การเตรียมการล่วงหน้าจากผู้สอนเป็นสิ่งจำเป็น กล่าวคือ ผู้สอนจะต้องเตรียมเอกสารการสอนไว้บนเครือข่ายก่อน เอกสารอาจอยู่ในรูปของซีเอไอ (อ่านรายละเอียดได้ที่คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) ซีเอไอบนเว็บ (CAI on the web) หรือสื่อการสอนประเภทเว็บเพจที่นำเสนอสารสนเทศต่าง ๆ บนเครือข่ายก็ได้ ในกรณีแรกผู้เรียนก็จะสามารถเรียกโปรแกรมมาดูปกติหรือ อาจโหลดมาลงเครื่องของตนเองก็ได้ เพื่อการทำงานที่เร็วขึ้นของโปรแกรม ส่วนในกรณีที่สองหรือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนเว็บและสื่อการสอนบนเว็บนั้น โดยในขณะที่เรียนผู้เรียนจะต้องต่ออยู่กับเครือข่ายเพื่อทำการโหลดเนื้อหามาเรียน ข้อได้เบรียบของวิธีนี้ก็คือการที่ผู้เรียนไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและ สถานที่ศึกษา ทั้งนี้ เพราะผู้เรียนก็สามารถจะเรียนในเวลาใดก็ได้ที่ต้องการและจากที่ไหนก็ได้ที่สามารถ เข้าใจเครือข่ายได้ (ปิยานี เพชรครีชวงศ์, 2541 : 12-14)

จะเห็นว่าการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอนในการศึกษาระบบที่เปิด เป็นระบบวิธีการสอนที่นำ เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามายมากที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนที่ไหนเวลาใดได้ตามความเหมาะสม ใน การจัดการศึกษาระบบที่เปิดส่วนใหญ่จะใช้การศึกษาทางไกล เพื่อขยายโอกาสและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง โดยอาศัยสื่อมวลชนเข้ามาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ไปสู่ผู้เรียน อย่างไรก็ได้การ นำสื่อมวลชนมาใช้เพื่อการศึกษามีทั้งข้อดีและข้อจำกัด สำหรับข้อดีคือ เกิดความเข้าใจและจดจำได้นาน และสามารถถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญได้อย่างชัดเจน สร้างข้อจำกัด คือเป็นสื่อที่มีราคาแพง ค่าใช้จ่ายสูง และมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว ขาดโอกาสในการซักถามในทันที นอกจากนี้กำหนดเวลา ออกอากาศอาจไม่ตรงกับเวลาว่างของผู้เรียน

ลักษณะของการศึกษาทางไกล มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่มีการนัดหมายวันและเวลาที่ชัดเจนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือพื้นฐานจากระบบวิดีโอบอร์ด เช่น อาจเกิด ปัญหาสัญญาณไม่ชัดเจนหากเป็นการสอนในระยะทางที่ห่างไกลกันมาก และอีกลักษณะที่ไม่มีการนัดหมายวันและเวลาที่ชัดเจน ซึ่งต้องอาศัยคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายและซอฟแวร์ที่จำเป็นสำหรับ การเรียกข้อมูลมาดู วิธีนี้ได้ตรงผู้เรียนไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ศึกษา ผู้จัดจึงนำแนวคิดเหล่านี้ มากำหนดนิยามศพที่เกี่ยวข้อง การตั้งค่าตามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และแบบสอบถามรวมทั้ง นำมาสนับสนุนผลการวิจัยในบทที่ 4

❖ แนวคิดการประชุมทางไกล (Teleconference)

Teleconference หรือการประชุมทางไกล เป็นการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งอยู่คนละสถานที่ห่างไกลกันออกไปสามารถประชุมกันได้ โดยอาศัยระบบโทรศัพท์มาร์กี้ เนื่อง ระบบการสื่อสารผ่านดาวเทียม และระบบโทรศัพท์สายตรง ซึ่งช่วยในการส่งภาพและเสียงหรือส่งแต่เสียงเพียงอย่างเดียวระหว่างผู้เข้าประชุมที่ห่างไกลนี้ได้ยินเสียงหรือปรากฏเป็นภาพที่จอดาวของห้องประชุมอีกห้องหนึ่ง

ระบบการประชุมทางไกลหรือบางที่แห่งเรียกว่าการประชุมจดหมายทางไกล (Video Conference) หมายถึง กรณีที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่สามารถอยู่ในที่เดียวกันได้ ซึ่งอาจอยู่กันคนละเมือง หรือคนละประเทศ ก็สามารถเชื่อมโยงบุคคลเหล่านี้ให้เรียนร่วมกันได้โดยอาศัยอุปกรณ์โทรศัพท์มาร์กี้ ชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้ที่อยู่ในที่ต่างกันสามารถพูดและได้ยินเสียงพร้อม ๆ กันทุกอย่าง

ระบบ Video Conference เป็นระบบที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการศึกษาทางไกลโดยใช้เทคโนโลยีทางด้านระบบสื่อสารโทรศัพท์มาร์กี้และคอมพิวเตอร์ เป็นระบบการสื่อสาร 2 ทาง (Two-way Communication) ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนต้องตอบกันได้ทันที (Interaction) คุณมีการจัดการศึกษาระบบการศึกษาทางไกล สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541 : 5) มีการพัฒนาใช้การส่งสัญญาณผ่านสายโทรศัพท์ที่เรียกว่า บริการ ISDN หรือผ่านไฟเบอร์ออฟติก ที่เรียกว่า คู่สายเช่า (Leased Line) ความเร็วสูง หรือวิธีโคลนเฟอร์เรนซ์ผ่านดาวเทียม(Satellite) และเครือข่าย ATM (ATM Network : Asynchronous Transfer Mode)

ระบบการประชุมทางไกล แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทการประชุมทางไกลโดยใช้เสียงเพียงอย่างเดียว (Audio Telecommunication)
2. ประเภทการประชุมทางไกลโดยใช้ทั้งภาพและเสียง (Video Telecommunication)

การประชุมทางไกลโดยใช้เสียงเพียงอย่างเดียว เป็นการติดต่อกันโดยได้ยินเสียงเท่านั้น อาจเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่ม หรืออาจจะเป็นการติดต่อระหว่างกลุ่ม การประชุมแบบนี้จะประกอบด้วยอุปกรณ์โทรศัพท์ ซึ่งมีลำโพงเล็ก ๆ สำหรับขยายเสียง ผู้พูดสามารถพูดเสียงพูดได้อย่างชัดเจน โดยไม่ต้องยกโทรศัพท์ขึ้นแนบหู เครื่อข่ายการสื่อสารอาศัยระบบโทรศัพท์สาธารณะ หรือวงจรเช่า เมื่อผู้ประชุมทุกคนติดต่อกันได้แล้วจึงเริ่มประชุม ขณะที่ใครพูดทุกคนจะได้ยินเสียงพร้อมกันหมด และอาจมีเครื่องโทรศัพท์สามารถส่งเอกสารที่ใช้ในระหว่างการประชุมให้แก่กันได้

การประชุมทางไกลที่มีทั้งภาพและเสียง การประชุมแบบนี้ผู้เข้าประชุมทุกคนจะต้องมีห้องพิเศษที่อยู่กันคนละแห่ง อาศัยวงจรโทรศัพท์ทั้งนี้หรือวงจรพิเศษติดต่อกันเหมือนการประชุมทางไกลโดยใช้

เสียง ถ้าใช้งจรอุปกรณ์คุณภาพจะด้อยกว่าการใช้งจรอิเล็กทรอนิกส์ การประชุมแบบนี้ต้องอาศัยอุปกรณ์หลายชนิด ได้แก่

1. อุปกรณ์ระบบเสียง ประกอบด้วยไมโครโฟนสำหรับใช้พูด มีเครื่องขยายเสียงเพื่อส่งต่อไปยังลำโพง
2. อุปกรณ์รับ-ส่งเอกสารอาจเป็นเครื่องโทรสาร เครื่องสแกนเนอร์ (Scanner) ซึ่งทำหน้าที่ถ่ายภาพจากแผ่นกระดาษและแปลงเป็นสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งไปยังผู้รับที่อยู่ห่างไกลหรืออาจนำสัญญาณมาเข้าเครื่องฉาย เพื่อขยายภาพให้ปรากฏบนจอภาพได้ หรือเครื่องดิจิตอลวิดีโอ (Digitizing Video) เพื่อเปลี่ยนสัญญาณภาพให้เป็นสัญญาณดิจิตอล เพื่อเก็บรูปภาพไว้ในคอมพิวเตอร์ได้
3. เครื่องควบคุม ทำหน้าที่เชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นส่วนประกอบสำคัญ
4. ระบบโทรศัมนาคม อาจส่งโดยเครือข่ายโทรศัพท์หรือไมโครเวฟ หรือเคเบิล หรือการสื่อสารผ่านดาวเทียม
5. กล้องถ่ายภาพ ทำหน้าที่ถ่ายทอดภาพและรับภาพการเคลื่อนไหวภายในห้องเรียนหรือห้องประชุม ตามปกติเวลาที่มีการเรียนการสอนนั้นผู้สอนและผู้เรียนทุกคนจะเข้ามาร่วมกันอยู่ในห้องเดียวกัน และสามารถมองเห็นกันได้ แต่ถ้าในกรณีที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่สามารถเข้าร่วมอยู่ในที่เดียวกัน ซึ่งอาจอยู่กันคนละห้อง คนละเมืองหรือ คนละประเทศก็สามารถเชื่อมโยงบุคคลเหล่านี้ให้เรียนร่วมกันได้โดยอาศัย Teleconference ซึ่งให้วิธีเดียวกันกับการประชุมทางไกล (วรรณรัตน์ รัตนวราก์, 2539 : 25-26)

ระบบวิดีโอก่อนเพื่อเรนซ์เป็นระบบที่สนับสนุนการศึกษาทางไกลโดยใช้เทคโนโลยีทางด้านระบบสื่อสารโทรศัมนาคมและคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนติดต่อกันได้ทันที เป็นการสื่อสาร 2 ทาง ระบบการประชุมทางไกลมี 2 ประเภท คือ ระบบที่ใช้เสียงเพียงอย่างเดียวและระบบที่ใช้ทั้งภาพและเสียง ผู้วิจัยใช้วิธีการประชุมทางไกลในการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 1 และสนับสนุนการนำเสนอผลการวิจัยในบทที่ 4 ต่อไป

คำอธิบายรายวิชา

1. วิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (Human being and Environment)

ความหมาย ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น การดำเนินกิจกรรมโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน การส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. วิชาสุนทรียภาพของชีวิต (Aesthetic Appreciation)

ศึกษาและจำแนกข้อต่างในศาสตร์ทางความงาม ความหมายของสุนทรียศาสตร์เชิงการคิด กับสุนทรียศาสตร์เชิงพฤติกรรมโดยสังเขป ความสำคัญของการรับรู้กับความเป็นมาของศาสตร์ทางการเห็น (The Art of Imagery) ศาสตร์ทางการได้ยิน (The Art of Sound) และศาสตร์ทางการเคลื่อนไหว (The Art of Movement) สูทัศนศิลป์ (Visual Arts) ศิลปะดนตรี (Musical Arts) และศิลปะการแสดง (Performing Arts) ผ่านขั้นตอนความคุ้นเคย (Acquaintive) และ (3) นำเข้าสู่ขั้นความซาบซึ้ง (Appreciative) เพื่อให้ได้มาซึ่งประสบการณ์ของความซาบซึ้งทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Appreciation)

3. วิชาระดีโลก (Global Society and Living)

ศึกษาวิถีชีวิตร่วมกับสังคม ระบบเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศไทยและของสังคมโลกการจัดระเบียบโลกในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองตลอดถึงการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองของประเทศไทยเพื่อปรับตัวเข้ากับการจัดระเบียบของสังคมโลก

4. วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง (Human Behavior and Self development)

ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์และสาเหตุปัจจัยแห่งพฤติกรรม การพัฒนาตนเอง มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขและการประเมินตนเอง (สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542 : 6-8)

คำอธิบายรายวิชาทั้ง 4 วิชานี้ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบการตั้งคำถามในแบบสอบถามและสนับสนุนในผลการวิจัยต่อไป

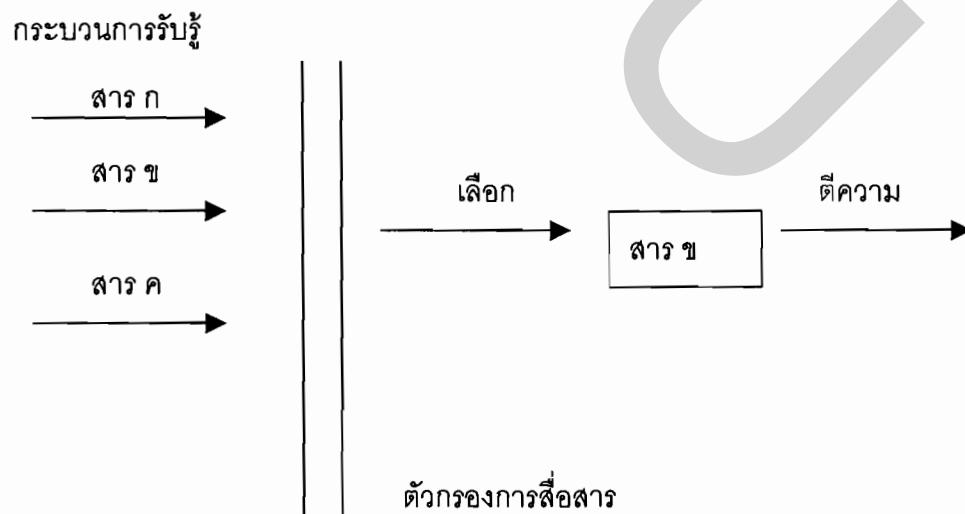
ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสื่อสาร

พฤติกรรมการสื่อสารเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการของจิตวิทยา เนื่องจาก การกระทำหรือการแสดงออกด้านการติดต่อสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ไม่ได้ วิเคราะห์หรือตีความหมายเฉพาะแต่เนื้อหาของสารซึ่งเป็นตัวกรະดูน แต่ผู้ร่วมกระทำการสื่อสารจะสร้าง หรือกำหนดความหมายไปตามลักษณะปัจจัยทางจิตวิทยาส่วนบุคคลซึ่งเป็นแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล ซึ่งปัจจัยจิตวิทยาส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. การรับรู้

เนื่องจากคนเรามีการรับรู้ที่ต่างกัน ความล้มเหลวของการสื่อสารจึงอาจเกิดขึ้นได้ ถ้าเราไม่ ยอมรับความแตกต่างในเรื่องการรับรู้ของแต่ละบุคคล การรับรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสาร ทัศ นคติ และความคาดหวังของผู้สื่อสาร การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับเป็น กระบวนการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้ สึกของตนเอง

ภาพที่ 3
กระบวนการรับรู้



โดยทั่วไปการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจ และมักเกิดขึ้นตามประสบ การณ์ที่สั่งสมทางสังคม

เนื่องจากคนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ละคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ต่างกัน จะนั้นเมื่อได้รับสารเดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจาก อิทธิพลหรือตัวกรอง (filter) บางอย่างเช่น

1.1 แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (motives) เรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็น และได้ยิน ใน สิ่งที่เราต้องการได้ยิน เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ตัวอย่างเช่น ถ้าก.ไม่ชอบ ข. ก.จึงมักขัดแย้ง กับ ข. ในเรื่องต่าง ๆ หาก ก. ได้รับสารซึ่ง ข. แสดงทำที่เห็นด้วยกับ ก. ก็ยังตีความว่า ข. ไม่ได้หมาย ความอย่างที่ ข. พูดจริง เป็นต้น

1.2 ประสบการณ์เดิม (past experience) คนเราต่างเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกัน ถูกเลี้ยงดูด้วยวิธีที่ต่างกัน และเคยประสบความกับคนต่างกัน เช่น คนที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศและพน เพื่อน เจ้าของประเทศที่เอื้อเฟื้อช่วยเหลือ จะเกิดทัศนคติที่ดีต่อกันของชาตินั้นมากกว่าคนที่พบกับเพื่อน ซึ่งถูกเหยียดหยามชาติอื่น

1.3 กรอบอ้างอิง (frame of reference) ซึ่งเกิดจากการสั่งสมของทางครอบครัวและ สังคม จะนั้นคนต่างศาสนากันจึงมีความเชื่อและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ กันได้

1.4 สภาพแวดล้อม คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน เช่น อุณหภูมิ บรรยากาศ สถาน ที่ ฯลฯ จะตีความสารที่ได้รับต่างกัน การถูกตำหนินในห้องส่วนตัวยอมทำให้ผู้ถูกตำหนินรู้สึกต่างจากการ ถูกตำหนิต่อหน้าผู้อื่น

1.5 สร่าวะจิตใจและอารมณ์ ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ ตัวอย่างเช่น เราจะ เห็นความผิดเล็กน้อยเป็นเรื่องใหญ่โตขณะที่อารมณ์ของเราไม่ดีหรือหงุดหงิด แต่กลับมองปัญหาหรือ อุปสรรคใหญ่หลวงเป็นเรื่องเล็กน้อยขณะที่มีความรัก เป็นต้น

2. การเลือกรับ แนวคิดที่เกี่ยวข้องในการสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์ คือ การเลือกรับรู้ ซึ่งสามารถแยกออกเป็นพุทธิกรรม 3 แบบ คือ

2.1 การเลือกเปิดรับ (selective exposure) คนเราไม่แน่ใจที่จะเปิดตัวเองให้สื่อสารตาม ความคิดเห็นและความสนใจของตน และหลีกเลี่ยงไม่สื่อสารในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นและ ความสนใจของตน

2.2 การเลือกรับรู้ (selective perception) การเลือกรับรู้ หมายถึงแนวโน้มของคนเราที่จะ เปิดรับ และตีความ เพื่อให้การสื่อสารนั้นเป็นไปตามความคิดเห็นและความสนใจของตน โดยการบิด เปือนสารให้มีทิศทางเป็นที่ฟังพอดีของตน ด้วยเหตุนี้คุณ ๆ หนึ่งจึงอาจได้ยินผู้พูด ๆ ในลิ้งหนึ่งขณะที่อีก

คนหนึ่งได้ยินผู้พูดคนเดียวนั้นพูดในสิ่งที่แตกต่างกันในແນ່ທຸກໆຈົງແລ້ວ ผู้ฟังຫລາຍຄນອາຈາໄດ້ຍືນສາດເດີຍກັນແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ

2.3 ຄວາມສົນໃຈ ຄວາມສົນໃຈເປັນຂັ້ນຕອນແຮກ ທີ່ຜູ້ຮັບຍອມຮັບສາຂອງຜູ້ສັງ ຊຶ່ງກ່ອນທີ່ຜູ້ຮັບສາຮັນຕ້ອງອາຊີຍອົງຄົປະກອນ 3 ປະກາງ ດື່ນ ການປັບປຸງກາຍແລະວ້ຍວະວັບຮູ້ ການມີສົດແລະຈິຕົສຳນັກທີ່ປລອດໂປ່ວງແລະເດັ່ນຫັດ ແລະຄວາມພວ່ມທີ່ຈະເກີດປົງກິດຕະກົບສອນແລະພຸດິກຣົມຕອບໂດ້ຄວາມສົນໃຈຈຶ່ງຊ່າຍໃຫ້ເຮົາມຸ່ງເນັ້ນກັບສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ຮູ້ອີກລຸ່ມໄດ້ກຸ່ມໍ່ນຶ່ງມາກເທົ່າທີ່ເຮົາຈະຮັບຮູ້ໄດ້ໃນແຕ່ລະຫວ່າງເວລານັ້ນ

ຄວາມສົນໃຈເປັນກະບວນກາຮາທາງຈິຕົທີ່ຫັບຫຼຸ້ນມາກ ອາຈົດໄດ້ວ່າເປັນກະບວນກາຮັບຕົວຂອງປະສາຫວັນ ຄວາມສົນໃຈແປ່ງອອກເປັນ 2 ປະເທດ ດື່ນ

2.3.1 ຄວາມສົນໃຈໜັກ (focal attention) ດື່ນ ຄວາມສົນໃຈທີ່ເຮົາໃຫ້ກັບສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຮູ້ໂດຍຕຽບ ເຊັ່ນ ເມື່ອເຮົາຄູ່ກັບໃຈເຮົາກີຈະມຸ່ງຄວາມສົນໃຈໄປທີ່ຄົນທີ່ເຮົາຄູ່ດ້ວຍ ເປັນຕົ້ນ

2.3.2 ຄວາມສົນໃຈຮອບນອກ (peripheral or marginal attention) ດື່ນ ຄວາມສົນໃຈທີ່ເຮົາໃຫ້ກັບສິ່ງໄດ້ສິ່ງທີ່ນ້ອຍກວ່າຄວາມສົນໃຈໜັກ ເຊັ່ນ ຂະະເດີນຄູ່ກັບເພື່ອຄວາມສົນໃຈກີດຕະກົບທີ່ກົດຕະກົບສົງເກົ່າ ດື່ນ ຄວາມສົນໃຈຮອບນອກ

ໂດຍທ້າວໄປ ດົກເລີກໃຫ້ຄວາມສົນໃຈໂຮງງູກກະຕຸ້ນໄໝເກີດຄວາມສົນໃຈດ້ວຍສິ່ງຕ້ອໄປນີ້ ດື່ນ

1. ລັກະນະຂອງຕົວກະຕຸ້ນ ໄນວ່າຈະເປັນວັດຖຸນໍ້ອສິ່ງທີ່ເປັນກາຍກາພ ພ້ອມ ສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ຮັບສາເອງ ເຊັ່ນ ຂະາດ ຫຼູບຮ່າງ ສີ ກາຮົມເຄື່ອນໄຫວ ຄວາມກະຕຸ້ນທີ່ອີ່ວັນ

2. ສາວຂອງຕົວກະຕຸ້ນ

2.2 ເຮື່ອງແລະເຫຼຸກກາລົມທີ່ນໍາສົນໃຈ ເຊັ່ນ ໄກລັດວ້າ ສ່ວນຕົວ ທັນສມັຍເປັນຫຼູບປ່ອງຮອມເທິ່ງກາພພານົມ ມີຄວາມຂັດແຍ້ງ ນໍາສັກສົ່ງ ຮັບຮັບຮູ້ກັບສົ່ງສິ່ງທີ່ເປັນກາຍກາພ ພ້ອມ ສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ຮັບສາເອງ

2.3 ການທີ່ໃຊ້ ກະບັບຮັດກຸມມີພັລັງ ມີວິວິດຫົວ້າ ເວົາອາມົນ ຮັບຮັບຮູ້ກັບສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ສົ່ງສິ່ງທີ່ຜູ້ຮັບສາເອງ

3. ວິທີການເສັນອສາງຂອງຕົວກະຕຸ້ນ ເຊັ່ນ ການໃຊ້ຫຼຸ້ນທາງການສື່ອສາງຫລາຍຫຼຸ້ນທາງການແສດງກິຣີຍາທ່າທານ ແລະການໃຊ້ວັນການພາກຕ່າງໆ ການເນັ້ນ ເປັນຕົ້ນ

ທັງນີ້ມີສິ່ງທີ່ຈະເປັນຕົວຫຼຸ້ນທີ່ຈະເກີດຄວາມສົນໃຈມາກເຊັ່ນ ຈາກຫລາຍແລ້ວ ດື່ນ

1. ສັງຄົມ ເຊັ່ນ ກາຮົມຄົ້ນຢ່າງຕາມຜູ້ອື່ນ ແພ້ຂັ້ນ ກາຮົມຍ່ອງນໍ້ອຕ່ອດ້ານກາຮົມກະທຳໃນສັງຄົມ

2. ສປາວຫາງຈິຕົ ເຊັ່ນ ຄວາມກັ້ວ ແຮງຈຸງໃຈ ຄຸນຮຽມ ຄວາມຕ້ອງການ

3. ສປາພແວດລ້ອມຈາກກາຍນອກ ເຊັ່ນ ເຫຼຸກກາລົມທີ່ເກີດເຊັ່ນກ່ອນໜ້າ ກາຮົມສັກນິດທີ່ ເປັນຕົ້ນ

(ພັນນີ້ ເຫັນຈະຈົບປະເຈົ້າ ແລະຄະ, 2538 : 111 – 113)

ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง

การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยการเขื่อมระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองปัจจุบันจากลายเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นมาอย่างถาวร และลักษณะของการเรียนรู้นี้เป็นลักษณะที่เกิดจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนอันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในร่างกายโดยมีสมองหรือประสาทสัมผัสของมนุษย์เป็นสำคัญ สมองจะมีการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ เมื่อบุคคลเผชิญกับปัญหาหรือประสบการณ์ใดๆ มนุษย์จะพยายามดึงเอาสิ่งเร้าที่ตนได้เก็บสะสมไว้มาใช้ให้เป็นประโยชน์โดยวิธีการแสดงออก อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้

Dollard & Miller (อ้างถึง จำเนียร ช่วงชาติ, 2526 : 26-31) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่า มีส่วนประกอบต่างๆ ดังนี้

1. แรงขับหรือแรงผลักดัน (Drive) การเรียนรู้มักเกิดขึ้นในขณะที่มีแรงผลักดันที่แข็งแกร่ง พอกจะบังคับให้ก่อปฏิกริยาได้ แรงผลักดันในที่นี้หมายถึง สภาพร่างกายถูกกระตุ้นเพื่อให้มีการกระทำการตอบสนอง
2. สิ่งเร้า (Stimulus) เป็นวัตถุหรือสิ่งใดก็ตามที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งบุคคลนึกเห็นภาพพจน์ได้ และเป็นตัวกำหนดของการปฏิบัติตอบ เช่น ยี่ห้อสินค้า รูปภาพ พรีเซนเตอร์ สีสันหรือข้อความ เป็นต้น
3. การตอบสนอง (Response) คือปฏิกริยาทางพฤติกรรมที่แสดงการตอบรับ เมื่อได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าทั้งที่สามารถสังเกตุเห็นได้ เช่น การเกิดพฤติกรรมการซื้อ และไม่สามารถสังเกตุเห็นได้ แสดงออกภายใน เช่น ความคิด การรับรู้ ความรู้สึก ทัศนคติ ตัวอย่าง เช่น การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อสินค้าจากทัศนคติที่ดีเป็นทัศนคติที่ไม่ดี เป็นต้น
4. การเสริมแรง (Reinforcement) คือการให้ผลการตอบแทนที่ดีเมื่อการสนองตอบเป็นที่น่าพอใจ การเสริมแรงจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นรวดเร็ว
5. การเก็บรักษาผล (Retention) เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการเรียนรู้ผลของการตอบสนองที่ได้รับการเสริมทั้งในแบบและลับ จะถูกส่งมาเก็บไว้ที่ส่วนความทรงจำของสมองเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อ ๆ ไปที่ได้รับการกระตุ้นจากตัวกระตุ้นตัวเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาสนับสนุนและอภิปรายผลบทที่ 5

จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่

จิตวิทยาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและได้ผลตามความมุ่งหมาย จิตวิทยาเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่ครูผู้สอน หรือผู้สนใจทั่วไปควรจะต้องศึกษาและนำไปใช้กับชีวิตประจำวัน กษกง สังฆาติ (2527 : 179-180) ได้สรุปลักษณะผู้ใหญ่ทางจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ได้ดังนี้

- ผู้ใหญ่มีความรู้และประสบการณ์อยู่แล้ว
- ผู้ใหญ่ไม่ชอบให้สอน แต่จะชอบให้แนะนำแล้วเข้าใจเรียนรู้ได้เอง
- ผู้ใหญ่ไม่ชอบงานจุกจิกจุ่จุ่น หยุดหย่อนมากเกินไป
- ผู้ใหญ่จะมีความสำนึกร่วมกันในตนเองเสมอว่า เขายังไงเด็กไม่ได้
- ผู้ใหญ่กลัวการวิพากษาวิจารณ์เมื่อเข้าทำผิด
- ผู้ใหญ่มีความละอาย羞耻 เมื่อเข้าทำผิดพลาดต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น
- ผู้ใหญ่มีทิฐีถือตัว จะเลิกเรียน หรือเลิกฟังทันทีที่ไม่พอใจ
- ผู้ใหญ่จะเรียนได้เมื่อเป็นสิ่งที่ต้องการและมีประสบการณ์มาแล้ว
- ผู้ใหญ่มีภารกิจทางครอบครัวมาก ผู้ใหญ่จะมีความกังวลอยู่เสมอ
- ผู้ใหญ่นั้นประสาทด้านการมองเห็น การรับรู้ การพูดจาโดยจะซ้ำ เมื่อครูผู้สอนได้ทราบถึงลักษณะดังกล่าว ก็จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนกับผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ครูผู้สอนหรือผู้นำในการเรียน รวมทั้งผู้ที่จัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ทราบถึงหลักจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ ก็จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียนและเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จากการศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร สรุปได้ว่า กระบวนการสื่อสารกับกระบวนการทางจิตวิทยามีความล้มเหลวกับด้านความสนใจของบุคคล ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการสื่อสารของผู้รับสาร และจากทฤษฎีนี้นำมากำหนดค่าตามในระเบียบวิธีวิจัย และนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

ทฤษฎีสารสนเทศ

เดวิส และออลสัน (Davis and Olson, 1985 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า สารสนเทศ (Information) คือ ข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลให้อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายต่อผู้รับและมีคุณค่าอย่างแท้จริง หรือคาดการณ์ว่าจะมีสำหรับการดำเนินงาน หรือการตัดสินใจในปัจจุบันหรืออนาคต ที่สอดคล้องกับบิคก์ (Hicks, 1993 : 2) ที่ได้ให้ความหมายของระบบสารสนเทศว่า ข้อมูลข่าวสารที่ถูกกระทำโดยเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างเป็นระบบและมีแบบแผน โดยเป็นระบบที่รวม จัดเก็บ ดำเนินการ และรายงานข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง ทั้งนี้เพื่อจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหาร

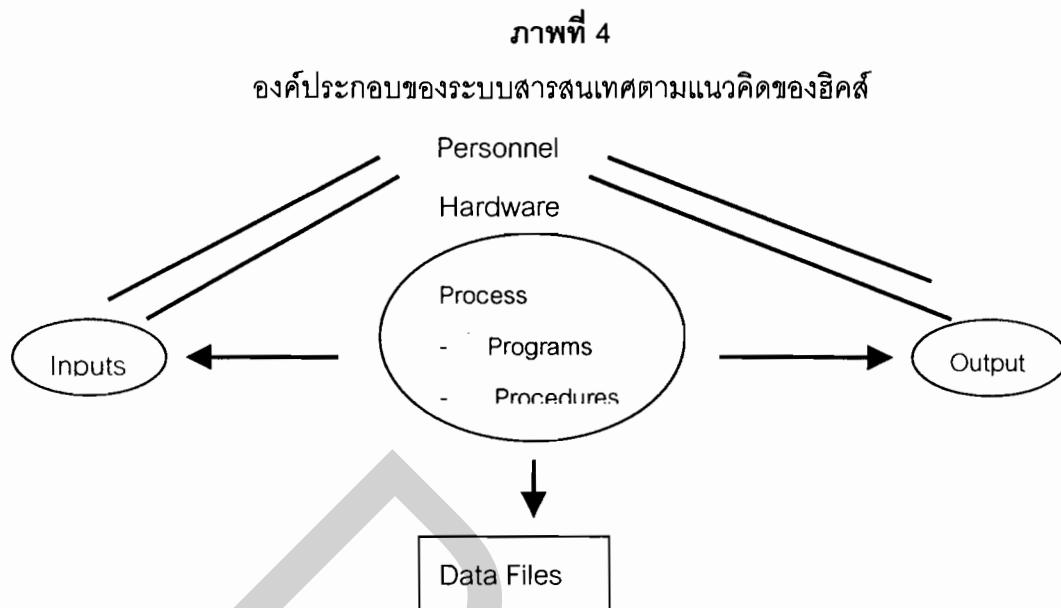
ระบบสารสนเทศ หมายถึง การนำสารสนเทศต่าง ๆ มารวมกันอย่างเป็นระบบโดยผ่านกระบวนการประมวลผล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และระบบจะทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยในระบบสารสนเทศนี้ ๆ ประกอบด้วยระบบย่อยอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งทำงานประสานกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ระบบสารสนเทศ เป็นการรวมคน เครื่องคอมพิวเตอร์ ความคิด และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประมวลผลข้อมูลให้ออกเป็นสารสนเทศที่ต้องการใช้ในองค์กรในทุกระดับของการจัดการภายในองค์กร

องค์ประกอบของระบบสารสนเทศ

บิคก์ (Hicks, 1993 : 2) กล่าวว่าโดยทั่วไประบบต่าง ๆ รวมทั้งระบบคอมพิวเตอร์ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และข้อมูลนำออก (Output) แต่สำหรับระบบสารสนเทศ ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2 ได้แก่

1. ข้อมูลนำเข้า (Inputs)
2. กระบวนการ (Process)
3. แฟ้มข้อมูล (Data files)
4. ข้อมูลนำออก (Output)
5. บุคคล (Personnel)
6. อุปกรณ์ (Hardware)



ที่มา : Hicks, 1993 : 3

จากแผนภูมิเห็นได้ว่า เมื่อข้อมูลนำเข้าเข้าสู่ระบบและผ่านกระบวนการต่าง ๆ แล้ว จึงจะมาเป็นข้อมูลนำออก กระบวนการที่สำคัญ ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งติดตั้งโดยใช้อุปกรณ์ (Hardware) และมีบุคคลเป็นผู้กระทำและดำเนินการในการตรวจสอบและรวบรวมด้วยมือก่อนบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และข้อมูลถูกเก็บไว้ในรูปของแฟ้มข้อมูล ซึ่งอาจเป็นระบบที่จัดทำด้วยมือหรือคอมพิวเตอร์ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสมนึก ศรีโต (2538 : 204) ที่ได้เสนอว่า องค์ประกอบของระบบสารสนเทศไม่ว่าจะเป็นระดับส่วนตัว ระดับแผนกหรือระดับองค์การ ไม่ใช่มีเพียงแต่เครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 5 ส่วน โดยขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปไม่ได้ องค์ประกอบของระบบสารสนเทศทั้ง 5 ประการ ได้แก่

1. Hardware คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบวิดีโอบนเพื่อเรนาร์ รวมทั้งสายการเชื่อมโยงเข้าเป็นเครือข่ายสำหรับระบบที่มีความหมายขับช้อน
2. Programs คือ ลำดับขั้นของคำสั่งที่ส่งงานให้ Hardware ทำงานตามลำดับ แล้วคอมพิวเตอร์ประมวลผลข้อมูลข่าวสารให้เป็นผลลัพธ์ตามความต้องการของการประยุกต์ใช้งาน
3. Data คือ ข้อมูลที่เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างคนกับเครื่องคอมพิวเตอร์
4. People คือ บุคลากรที่ใช้เครื่องให้คุ้มค่า เช่น ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ควบคุมระบบวิดีโอบนเพื่อเรนาร์ อาจารย์ และนักศึกษา

5. Procedures คือ ขั้นตอนปฏิบัติของบุคลากรที่สัมพันธ์กับเครื่องคอมพิวเตอร์(สุพรรณิการ์ งามสมภาค, 2537 : 18)

สรุปองค์ประกอบของระบบสารสนเทศประกอบด้วย

1. ส่วนนำเข้า (Inputs) ได้แก่ ข้อมูล (Data) ต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่ระบบวิดีโอดคอนเพอเรนซ์
2. ส่วนประมวลผล (Processes) ได้แก่ โปรแกรม (Program) และกระบวนการสื่อสารทางไกล (Procedures) ต่าง ๆ ส่วนประมวลผลเกี่ยวกับบุคคล (People) และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ
3. ผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ สารสนเทศที่ผ่านการประมวลแล้ว และพร้อมสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจต่าง ๆ โดยจัดทำเป็นรายงานต่าง ๆ ตามที่ต้องการ (วรรณภา แสงวัฒนาภูล, 2541 : 12-15)

ผู้จัดนำบทถวายสารสนเทศมาใช้ในการนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบสอบถามและวิเคราะห์ผลการวิจัย

ทฤษฎีการจัดการศึกษาทางไกล

การศึกษาทางไกล (Distance Education) หรือการเรียนทางไกล (Distance Learning) การสอนทางไกล (Distance Teaching) ความหมายใกล้เคียงกัน ในปัจจุบันได้มีการนำแนวคิดทางเดียวกัน นำมาใช้ในการประชุมทางไกล(Video Conference) ด้วย

ระบบการประชุมทางไกลเป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากการผสมผสานเทคโนโลยี ด้านโทรคมนาคม และสารสนเทศเข้าด้วยกัน และกำลังได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญชนิดหนึ่งในการทำงานเดียว กัน ที่ช่วยให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเสมือนหนึ่งอยู่ในที่ที่เดียวกัน ช่วยประหยัดเวลาและขัดความไม่สะดวกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเดินทางไปประชุม หรือปรึกษาหารือเรื่องที่สำคัญ ด้วยอย่างการนำระบบประชุมทางไกลมาประยุกต์ใช้ในสถาบันการศึกษา ได้แก่ การประชุมผู้บริหาร และการเรียนการสอนทางไกล การอบรมทางไกล

แนวคิดการเรียนการสอนทางไกล หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่สถาบันจัดให้ผู้เรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนที่มีการสอนตามปกติ จัดวิธีการเรียนให้ผสานสัมพันธ์กับทรัพยากร รูปแบบทรัพยากร ประกอบด้วย เอกสารสิ่งพิมพ์ โสตทัศนูปกรณ์ สื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เรียนอาจเลือกใช้สื่อเช่นคนหรือเฉพาะกลุ่ม ให้เทคโนโลยีในการจัดลงสื่อ และจัดตั้งศูนย์การจัดการศึกษาทางไกล สร้างเสริม

กระบวนการเรียนการสอนด้วยตนเอง จัดได้ครอบคลุมสภาวะทางภูมิศาสตร์ เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนแยกอยู่ห่างกัน แต่มีการปฏิสัมพันธ์ของการเรียนการสอนผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เครื่องมือกล และเครื่องมืออิเลคทรอนิกส์ต่าง ๆ (วรรณรัตน์ รัตนวรากุล, 2539 : 27)

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีโทรประชุมนี้ควรที่จะต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นไปในด้านของความพร้อมของเครื่องมือ เช่น เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและความแน่นอน ตำแหน่งของการวางกล้องบันทึกภาพ หรือในด้านความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอน การเคลื่อนไหวในขณะที่ทำการสอน ฯลฯ ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลถึงความสำเร็จของการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีการโทรประชุมนี้ อย่างไรก็ตี มีนักศึกษาอีกมากที่ยังคงไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้เรียนที่เรียนผ่านการโทรประชุม รวมทั้งวิธีการที่จะควบคุมมาตรฐานของการศึกษาผ่านเครือข่ายนี้ ดังนั้นการวิจัยในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในขณะนี้

กระบวนการจัดการศึกษาทางไกล

สถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นสถาบันราชภัฏแห่งแรกที่มีการจัดการศึกษาระบบทางไกล โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่สามารถเรียนในสถาบันได้ และยังเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาเสริมการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนความต้องการของผู้ที่ต้องการจะเรียนรู้ซึ่งการเรียนของคนเราไม่ได้จำเพาะอยู่ที่นักเรียนหรือนักศึกษาในวัยเรียนและวัยศึกษาเท่านั้น กับคนที่ขาดโอกาสในวันก่อน ๆ มาถึงวันนี้เขามีความพร้อมและอยากรู้เรียนรู้เพิ่มเติมก็ย่อมเป็นไปได้ และเพื่อนำความรู้หรือวิทยากรใหม่ ๆ มาพัฒนาชีวิตและการงานอยู่ตลอดเวลาเทคโนโลยีที่นำมาพัฒนาการศึกษาระบบทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นระบบ VDO Conference เป็นเทคโนโลยีทางด้านระบบสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์แบบ Point to multipoint การส่งข้อมูลโดยผ่านท่อไนโตรเจนและซิงเกิลจุดจะสามารถให้เป็นทั้งการส่งและรับภาพโดยต้องมีการกำหนดเวลาเป็นแม่ข่ายหรือลูกข่าย เป็นการสื่อสารสองทางผู้สอนและผู้เรียนสามารถติดต่อกันได้ทันที(ปิยะณี เพชรศรีช่วง, 2541 : 29)

การจัดการเรียนการสอน ศูนย์การศึกษานอกสถาบันมีทั้งภาคปกติและภาคสมทบ โดยมีรูปแบบการศึกษา 3 รูปแบบคือ

1. แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษาพบกับอาจารย์ผู้สอนโดยตรงตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ในแต่ละภาคเรียน

2.แบบระบบทางไกล หมายถึง การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่อต่าง ๆ ที่สถานบันจัดเตรียมให้อาทิ สื่อลิงพิมพ์ วิดีโอก่อนเพอเรนซ์ เทปคำสอน วิทยุศึกษา อินเทอร์เน็ต และพบกับอาจารย์สอนเสริม

3.แบบผสม หมายถึง การเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่พบกับอาจารย์ผู้สอน เช่นเดียวกับแบบปกติ แต่อาจมีบางรายวิชาที่นักศึกษาเรียนผ่านวิดีโอก่อนเพอเรนซ์หรือการสอนผ่านโทรศัพท์มือถือ ปิด (ศูนย์การศึกษาอกสถาบัน : 3)

วิธีการสอนในระบบวิดีโอ ค่อนเพอเรนซ์ อาจารย์ผู้สอนจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ผู้สอนหลัก หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนผ่านระบบการสอนโดยผ่านจอภาพ หรือสอนจากศูนย์แม่ข่ายที่มีสถานีส่งชิ้งอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผ่านระบบวิดีโอค่อนเพอเรนซ์ไปยังศูนย์ลูกข่าย ขณะที่อาจารย์กำลังสอน นั้นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ตามศูนย์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นลูกข่ายมีความสนใจอยากรู้ข้อมูลสามารถได้ในขณะนั้น ส่วนประเภทที่ 2 คือ ผู้สอนเสริม หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเสริมให้กับนักศึกษาโดยยึดแนวปฏิบัติตามที่ผู้สอนหลักกำหนด รวมถึงการร่วมทำกิจกรรมการตรวจรายงานของนักศึกษา

จุดเด่นของการศึกษาทางไกลระบบวิดีโอ ค่อนเพอเรนซ์ ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นคนวัยทำงาน คือเขานำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากที่ต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนกันวิธีการที่จะพัฒนาศักยภาพของแต่ละคนให้มากที่สุดและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของเขามากที่สุด คือการให้โอกาสได้ร่วมกิจกรรมเป็นหมู่คณะไม่ได้เป็นการแข่งขันเป็นพระเอกแต่เน้นให้เขารู้สึกประทับใจ กับแบ่งปันความคิดหรือประสบการณ์ชีวิตให้แก่กันและกัน

รูปแบบการจัดการศึกษาระบบการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นการจัดการเรียนการสอนของสถาบันตามหลักสูตรสถาบันราชภัฏหรือหลักสูตรอื่นใดที่สถาบันรับรองโดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลางของการเรียนด้วยการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ แทนการสอนโดยตรง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้ทางสถาบันจะไม่จัดห้องเรียนให้นักศึกษาเข้าฟังการบรรยาย แต่จะมีศูนย์บริการการศึกษาไว้บริการทางวิชาการในรูปแบบการสอนโดยผ่านจอภาพ (Tele Conference) ซึ่งผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้สอนได้ ศูนย์ให้บริการทางวิชาการตั้งกล่าวมีทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ภายในสถาบันจัดที่ห้องการเรียนการสอนทางไกล ชั้น 2 อาคารสำนักงานอธิการบดี ปัจจุบันโปรแกรมที่เปิดสอน มี 4 โปรแกรม คือ โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป โปรแกรมวิชาธุรกิจประสาสนศาสตร์ และโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ทั้งระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรี (หลักอนุปริญญา)

การจัดการศึกษาระบบทางไกลมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและประยุกต์ความรู้ไปใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอน นอกจากระบบ

เรียนรู้โดยใช้สื่อหน่วยประภาพแล้ว ผู้เรียนจะได้รับชุดวิชาซึ่งประกอบด้วยตัวรหัส ชุดฝึกปฏิบัติ แนวการสอน และแบบบันทึกเสียงคำบรรยายสรุปของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน และสามารถรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียงของศูนย์การศึกษาระบบทางไกลที่สถาบันจัดอีกด้วย สำหรับการสอนโดยผ่านจอภาพ รายวิชา 2 หน่วยกิต จะจัดสอนจำนวน 4 ครั้ง 8 ชั่วโมง รายวิชา 3 หน่วยกิต จัดสอนจำนวน 14 ครั้ง 12 ชั่วโมง ในบางรายวิชาที่จำเป็นต้องมีผู้สอนเสริม สถาบันจะจัดผู้สอนเสริมให้ตามชั่วโมงที่สถาบันกำหนด ทั้งนี้จะไม่เกินจำนวนชั่วโมงสอนของผู้สอนหลัก การจัดการเรียนการสอนจะเป็นระบบต่อภาค โดยแบ่งปีการศึกษาออกเป็น 3 ภาคเรียน แต่ละภาคเรียนจะมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ การลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา จะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกินภาคเรียนละ 12 หน่วยกิต ในกรณีนักศึกษาความจำเป็นสถาบันอาจพิจารณาให้ลงทะเบียนเรียนเกินกว่าภาคเรียนละ 12 หน่วยกิตได้ (ป้ายณ เพชรศรีช่วง, 2541 : 41)

ดังนั้นจะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีโทรประชุมต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของเครื่องมือ ผู้เรียน และผู้สอน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลถึงความสำเร็จของการเรียนการสอนระบบการสื่อสารทางไกลนี้

สถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีการจัดการเรียนการสอน 3 รูปแบบ คือ แบบปกติ แบบระบบทางไกล และแบบผสม ในรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต จะมีศูนย์บริการการศึกษาทางวิชาการในรูปแบบการสอนผ่านจอภาพ ซึ่งผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้สอนได้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการจัดการศึกษาทางไกลในการสนับสนุนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา การตั้งปัญหานำการวิจัยในบทที่ 1 และสนับสนุนผลการวิจัยในบทต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย (Network)

คำว่า “เครือข่าย” หรือข่ายงาน (Network) เป็นคำที่ใช้กันครั้งแรกในวงการวิศวกรรมไฟฟ้า ในหนังสือ Chamber's Technical Dictionary (cited in Hunter and Bakewell 1991, 190) ให้หมายความว่า “เครือข่าย” หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ของระบบไฟฟ้าที่เชื่อมต่อกันเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (“A

group of electrical elements connected together for the purpose of satisfying specified requirements.")

ถ้าตัดคำว่า "Electrical elements" ออก แล้วนำคำว่า "institute" ใส่แทนจะได้ความหมายของคำว่า "institute network" (เครือข่ายสถาบัน/ศูนย์การศึกษาอุกสถาบัน) ดังนี้ "A group of institutes connected together for the purpose of satisfying specified requirements"

เมื่อแยกเริ่มน้ำคำว่า "เครือข่าย" มาใช้ในการสถาบันราชภัฏ นอกจากจะมีความหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะมีคำว่าระบบศูนย์กลาง เช่น ศูนย์กลางการกระจายการสื่อสารทางไกล ซึ่งหมายถึงมีห้องเรียนในญี่ปุ่นศูนย์กลางการเรียนการสอนแจกจ่ายให้แก่ศูนย์การศึกษาอุกสถาบันในเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

นิยามและคำอธิบายเกี่ยวกับเครือข่ายต่อไปนี้ จะช่วยให้เข้าถึงพัฒนาการของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์การศึกษาอุกสถาบันดียิ่งขึ้น

ยูเนสโก (1987, 11) ให้นิยามว่า "เครือข่ายเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการหรือโครงสร้างการบริหารที่เชื่อมโยงกลุ่มนบุคคลหรือองค์กร ซึ่งได้ตกลงที่จะทำงานร่วมกัน และ/หรือใช้ทรัพยากร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้"

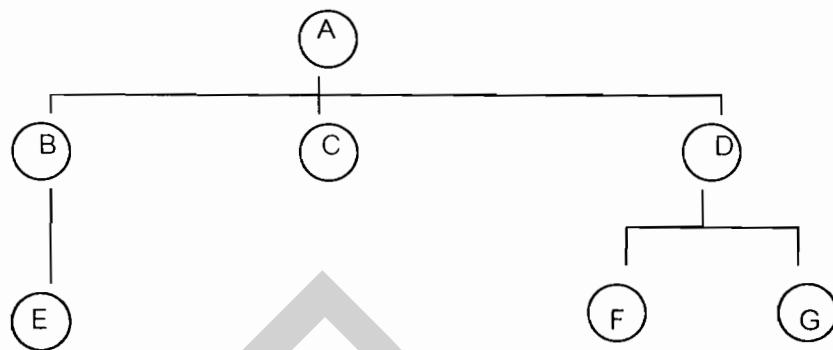
มาრติน (Martin 1986, 2) ให้คำนิยามว่า เครือข่าย หมายถึง กลุ่มนบุคคลหรือองค์กรที่มีการติดต่อกันเพื่อจัดตั้งระบบการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเฉพาะกิจอย่างโดยย่างหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กัน การเชื่อมโยงเครือข่ายต้องอาศัยการสื่อสาร ในโลกของการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่จัดตั้งเครือข่ายมาแต่ตั้งเดิมนั้นก็เพื่อที่จะใช้ทรัพยากร่วมกัน และให้บริการที่ดีแก่ผู้ใช้

โครงสร้างของเครือข่าย

โครงสร้างของเครือข่ายสถาบันมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกันคือ

1. แบบมีลำดับชั้น (Hierarchical Network) สถาบันในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบมีลำดับชั้น

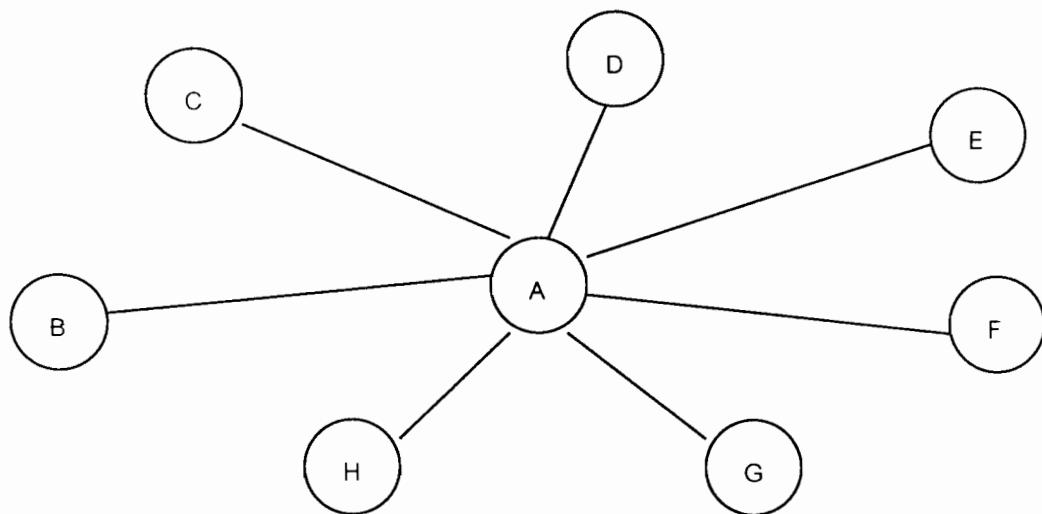
ภาพที่ 5
เครือข่ายแบบมีลำดับชั้น



ข้อดีข้อเสียของเครือข่ายตามลำดับชั้น ข้อดี คือ เป็นการบริหารแบบมีศูนย์รวมแบบหนึ่ง สามารถให้สมาชิกรวมกลุ่มได้ สามารถแจกจ่ายอำนาจไปยังระดับที่ได้รับมอบหมายเหมาะสมสำหรับการบริหารงานเครือข่ายที่มีขนาดใหญ่มาก ข้อเสีย คือ การบริหารงานมีหลายระดับชั้น ทำให้งานล่าช้า และให้อำนาจแก่องค์การเดียว

2. แบบดาว (Star Network) เป็นลักษณะที่สถาบันหรือศูนย์แม่ข่ายแห่งหนึ่งมีทรัพยากรพร้อมเป็นศูนย์ดำเนินงาน เป็นคลังข้อมูล 1 แห่ง แล้วให้ศูนย์หรือสถาบันที่เป็นลูกข่ายอื่น ๆ ใช้ทรัพยากรได้

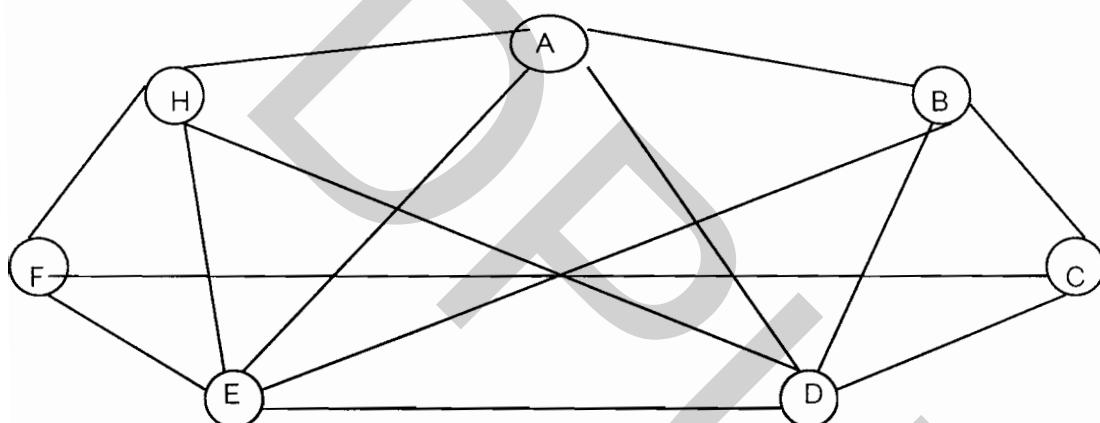
ภาพที่ 6
เครือข่ายแบบดาว



ข้อดีข้อเสียของเครือข่ายแบบดาว ข้อดี คือ ให้บริการทุกอย่างแก่ศูนย์กลาง บริหารโดยมีศูนย์กลางในการดำเนินงานเพียงแห่งเดียว ไม่เกิดความช้าช้อนในการทำงาน ข้อเสียคือ ถ้าบบริการเกิดความล่าช้า ผู้เรียนจะไม่พอใจ และต้องใช้เทคโนโลยีชั้นสูงในการดำเนินงานเครือข่าย

2. แบบกระจายอำนาจ (Distributed/ Decentralized Network) คือมีการติดต่อประสานงานกันระหว่างสมาชิกกลุ่มข่ายโดยตรงไม่มีศูนย์นำ มีการรวมตัวกันเพื่อสร้างเครือข่าย มีทรัพยากรต่างกัน แต่มีการใช้ร่วมกัน

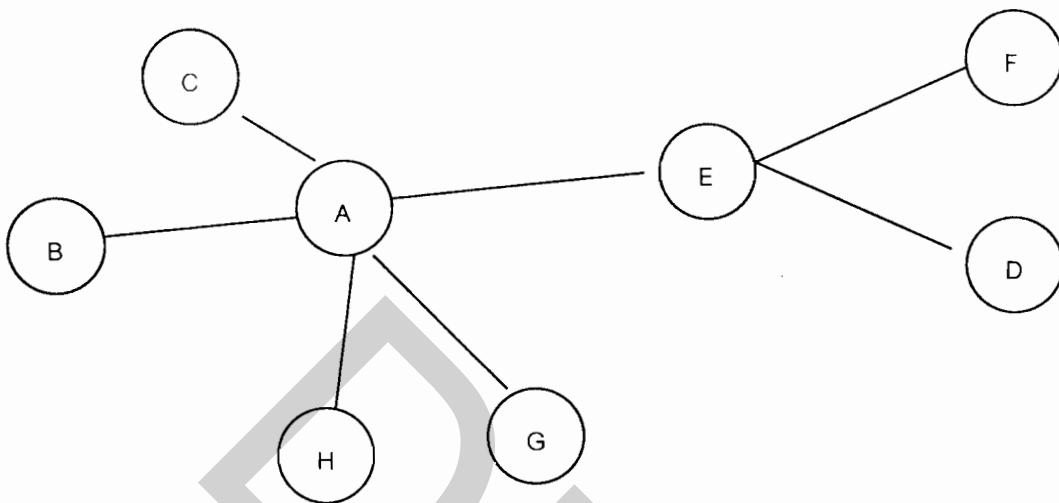
ภาพที่ 7
เครือข่ายแบบกระจายอำนาจ



ข้อดีข้อเสียของเครือข่ายแบบกระจายอำนาจ ข้อดี คือ เป็นเครือข่ายที่กระจายอำนาจ ศูนย์มีอิสระในการติดต่อสื่อสารโดยไม่ต้องผ่านศูนย์นำ การบริหารอาจจะเข้าอยู่กับความยินยอมพร้อมใจของสมาชิกทั้งหมด ไม่ต้องมีศูนย์กลางควบคุมการบริหาร ข้อเสียคือ ยากแก่การประเมินผลกิจกรรมทั้งหมด

3. เครือข่ายแบบผสม (Composite Network) คือ โครงสร้างที่รวมแบบเครือข่ายที่มีศูนย์นำ และไม่มีศูนย์นำ เครือข่ายบางแห่งอาจมีสมาชิกจำนวนมาก สมาชิกแต่ละแห่งอาจจะเข้ากับเครือข่ายอื่น ๆ อีกก็ได้ หรืออาจหมายถึง เครือข่ายที่มีศูนย์กลางรวม แต่อนุญาตให้สมาชิกสามารถติดต่อหรือร่วมมือกันกับเครือข่ายอื่นได้ โดยไม่ผ่านจุดศูนย์กลางหรือจะผ่านก็ได้

ภาพที่ 8
เครือข่ายแบบผสม



ข้อดีข้อเสียของเครือข่ายแบบผสม ข้อดี คือ มีความร่วมมือระหว่างศูนย์スマาร์ทิกมากขึ้น สามารถร่วมกันได้ตามศักยภาพของตน จะมีการรวมกลุ่มย่อย ๆ โดยมีศูนย์ประสานงานแต่ละศูนย์ประสานงานจะสามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ ทำให้ขยายขอบเขตการให้บริการได้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการกระจายความรับผิดชอบให้แก่ศูนย์スマาร์ทิก ข้อเสียคือ การประเมินผลทำได้ยาก (จันทนา ชาญพาณิชย์ , 2537 : 28-31)

จะเห็นว่าเครือข่ายเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการหรือโครงสร้างการบริหารที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนรูปแบบการสื่อสารระหว่างสถาบันกับสถาบัน และระหว่างสถาบันกับผู้เรียน เพื่อการลดภาระของแต่ละหน่วยงานและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานในองค์กร ในทฤษฎีนี้ผู้วิจัยได้นำมาตั้งปัญหานำการวิจัย นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องในบทที่ 1 และขยายผลเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยในบทต่อไปด้วย

เครือข่ายงานการศึกษากองสถาบันการศึกษา

เครือข่ายเป็นแนวคิดและกระบวนการในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่มบุคคล ซุ่มชน ตลอดจนองค์กรให้เกื้อกูลและเชื่อมโยงกัน

เครือข่ายงานการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษา มีความหมายครอบคลุมถึงกิจกรรมที่จัดขึ้น นอกระบบสถาบันการศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน ไม่ว่าการศึกษานั้นจะดำเนินการเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมอื่น ๆ สมาชิก เครือข่ายงานการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษา จึงไม่จำกัดเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาเท่านั้น แต่อาจ ครอบคลุมบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ของกระบวนการจัดการศึกษาทางไกล (กรมการศึกษากลุ่มโรงเรียน. 2538 : 45 – 46)

ลักษณะของเครือข่ายงานการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษา ที่มีบทบาทมุ่งส่งเสริมการสื่อสาร ที่ควรให้เกิดขึ้นจะมีคุณลักษณะดังนี้ (กรมการศึกษากลุ่มโรงเรียน. 2538 : 14)

1. แต่ละองค์กรในเครือข่ายมีความรู้ความชำนาญ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ หลากหลายแตกต่างกัน จะมีองค์ประกอบร่วมกัน คือ การมีส่วนร่วมหรือศักยภาพ ที่จะมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษา

2. ความสัมพันธ์ในการเป็นเครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงในลักษณะกระจายศูนย์ไม่ใช่รวมศูนย์ จึงไม่มีหน่วยงานใดที่เป็นศูนย์กลางหรือแม่ข่าย แต่เชื่อมโยงแต่ละองค์กรในเครือข่ายสามารถประสาน ติดต่อระหว่างกัน ตามความพร้อมและความจำเป็นทั้งยังเป็นสมาชิกของเครือข่ายอีก ได้ตามความ เหมาะสม

3. เพื่อระดมสรรพกำลัง มีสถาบันการศึกษาหรือน่วยงานอื่นได้นำยงานหนึ่งจากหน้าที่ เป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างเครือข่ายในเรื่องที่มีความชำนาญและความพร้อม

4. การพัฒนาเครือข่าย มุ่งนำความประยุกต์ให้นำยงานที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ใช้ทรัพยากร่วมกัน ตลอดจนรับช่วงในการจัดกิจกรรมการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษา โดยไม่ใช่เพื่อรองรับหน่วยงานหนึ่ง(ณรงค์ศักดิ์ กงษายุนิ, 2542 : 49 – 50)

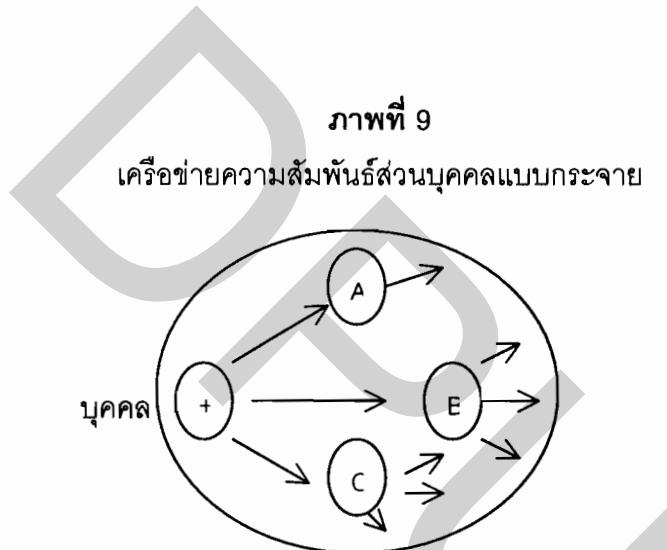
ผู้วิจัยนำเครือข่ายงานการศึกษากลุ่มสถาบันมาใช่วร่วมกันกับเครือข่ายการสื่อสารเพื่อตั้ง ค่า datum ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและตอบปัญหานำการวิจัยข้อ 2

แนวคิดเรื่องเครือข่ายการสื่อสาร (Communication network)

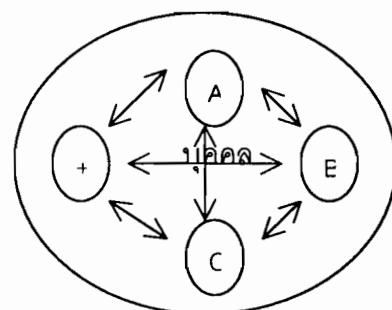
เครือข่ายการสื่อสาร คือ ระบบการแพร่กระจายข้อมูลหรือการติดต่อสัมพันธ์กันในบริจาด สมาชิกของกลุ่มโดยระบบการแพร่กระจายข้อมูลจะมี 2 ลักษณะคือ

1. เครือข่ายความสัมพันธ์แบบกระจาย (radial personal network) คือการที่บุคคลหนึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กับหลาย ๆ คน แต่ในกลุ่มที่เข้าติดต่อจะไม่มีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันเลย ส่วนใหญ่บุคคลที่ติดต่อจะมีความผูกพันแบบผิวเผิน (weak tie) เช่น เป็นเพียงคนรู้จัก หรือผู้ร่วมงาน เป็นต้น

2. เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบซ้อนติดกัน (interlocking personal network) คือ การที่บุคคลหนึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ อีกหลายคน สัมพันธ์ถึงกันหมุน และความสัมพันธ์จะเป็นแบบแน่นแฟ้น (strong tie) เช่น เพื่อนสนิท หรือญาติ โดยกลุ่มคนในเครือข่ายจะมีการติดต่อโดยแต่ละคนจะมีลักษณะที่เหมือนกันหรือคล้ายกันมาก เครือข่ายความสัมพันธ์ทั้ง 2 แบบ สามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้



ภาพที่ 10
เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบเกี่ยวซ้อนติดกัน



ในเครือข่ายการสื่อสารจะมีลักษณะของความผูกพันระหว่างบุคคล 3 ลักษณะ คือ

1. ความผูกพันแบบสนิทสนม (strong tie)
2. ความผูกพันแบบผิวเผิน (weak tie)
3. ไม่มีความผูกพัน (absent)

โดยระดับของความผูกพันจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ

1. ผลรวมของจำนวนเวลาที่มีการติดต่อสัมพันธ์กัน
2. ความเข้มข้นของอารมณ์ ความรู้สึกคุ้นเคยในการติดต่อสัมพันธ์กัน
3. ความคุ้นเคยสนใจสนิทสนมไว้ใจ เชื่อใจซึ่งกันและกันของคู่สื่อสาร
4. การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคู่สื่อสาร

ในการติดต่อสื่อสารแต่ละครั้ง นอกจากความผูกพันในแบบต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว หากเราทราบคุณลักษณะของคู่สื่อสารว่าเหมือนหรือต่างกันหรือไม่ เช่น ความเชื่อ ค่านิยม การศึกษา สถานภาพทางสังคม ความชอบ ฯลฯ ก็จะทำให้เราทราบว่า “ใครจะถ่ายทอดข่าวสารไปยังใครและในการถ่ายทอดข่าวสารนั้นจะมีประสิทธิภาพเพียงไร” โดยการสื่อสารจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งมีประสิทธิภาพ และเป็นไปด้วยความราบรื่น เมื่อผู้ร่วมสื่อสารมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน (ชวนวัล คงนาญกูญ, 2542 : 21-23)

ผู้จัดได้ใช้แนวคิดเรื่องเครือข่ายสื่อสารมาช่วยในการวิเคราะห์การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลและเครือข่ายการสื่อสารทางไกลสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เพราะรูปแบบของเครือข่ายความสัมพันธ์ ส่วนบุคคลทั้ง 2 แบบ มีอยู่ในสังคมของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลสถาบันราชภัฏสวนดุสิต นอกจากนี้ภายในเครือข่ายการสื่อสารทางไกลสถาบันราชภัฏสวนดุสิตซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาตามศูนย์การศึกษากลางสถาบัน ที่มีรูปแบบแบบดาว ต่างมีรูปแบบการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างกันแตกต่างกัน ดังนั้นการใช้แนวคิดเรื่องเครือข่ายการสื่อสารเป็นกรอบในการวิเคราะห์ จะช่วยให้ผู้จัดเข้าใจพฤติกรรมการสื่อสารรูปแบบความสัมพันธ์และเครือข่ายการสื่อสารทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้ดียิ่งขึ้น

เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

ระบบเครือข่ายของ VDO Conference จะมีศูนย์ส่งการเรียนรู้ไปเรียกว่าศูนย์แม่ข่ายและศูนย์ลูกข่าย ศูนย์แม่ข่ายจัดตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตและมีศูนย์การศึกษากลางสถาบันเป็นศูนย์ลูก

ข่ายตามจุดก้าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร เช่น ศูนย์เรียนทัลป์เกล้า และศูนย์บุษยมภาค และขยายไปยัง ศูนย์ปราจีนบุรี ศูนย์นราษฎร์ ศูนย์ครอบครัว ศูนย์ชลนุรี และศูนย์พัทยา

ศูนย์การศึกษาอกสถาบันเป็นหน่วยรุกที่สำคัญที่จะขยายฐานการศึกษาให้กว้างไกลอย่าง ไม่หยุดยั้ง เพื่อตอบสนองคุณภาพชีวิต พัฒนาคุณภาพงาน และนำประชาชนสู่ "สังคมแห่งการเรียนรู้" อย่างแท้จริง โดยกำหนดวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ

- เพื่อขยายการศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ออกสู่ชุมชนภายนอกโดยเปิดสอนใน สาขาวิชาต่าง ๆ ที่เป็นความต้องการของสังคม ตลอดจนการเปิดสอนหลักสูตรอบรมระยะสั้นอื่น ๆ

- เพื่อแสวงหารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม สดคัดลั่งกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง เปิด โอกาสให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำวัตกรรมใหม่ ๆ มาปรับใช้กับกระบวนการการศึกษาอย่างเหมาะสม ส่งเสริมคุณค่าการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

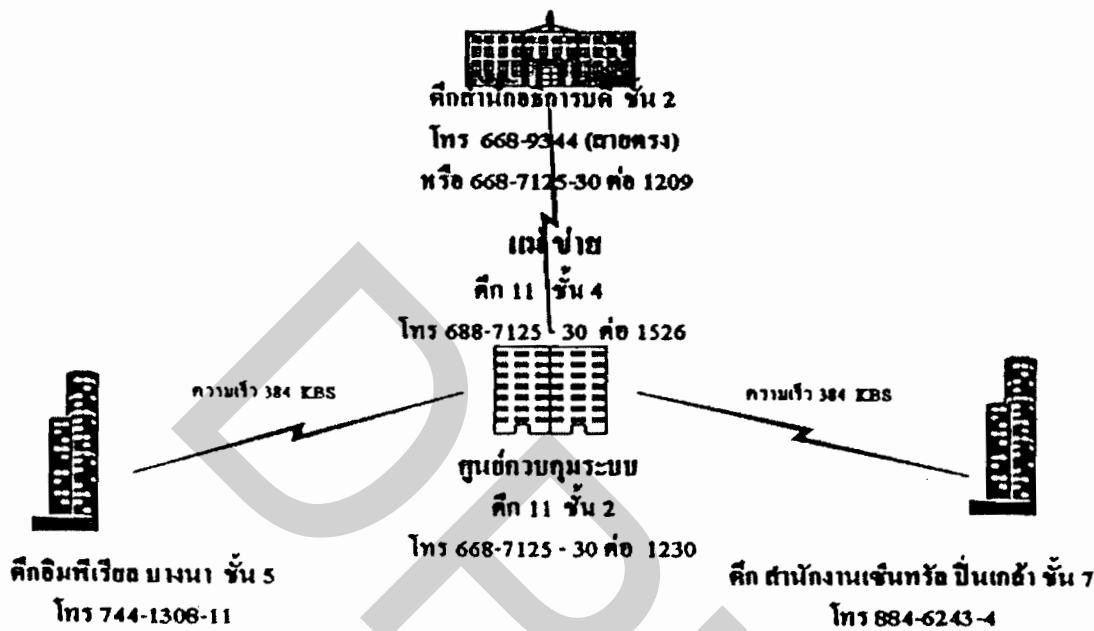
- เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร การจัดการในลักษณะเครือข่าย สามารถเชื่อมโยงค์ ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาสนับสนุนการเรียนการสอน โดยอาศัย เทคโนโลยีสารสนเทศ (ศูนย์การศึกษาอกสถาบัน : 3)

ระบบวิดีโอกอนเพื่อเร้นซ์ (VDO CONFERENCE) ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต เป็นระบบที่ จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการศึกษาทางไกล โดยใช้เทคโนโลยีทางด้านระบบสื่อสารโทรคมนาคมและ คอมพิวเตอร์ เป็นระบบการสื่อสารสองทาง (Two Ways Communication) ซึ่งเป็นได้ทั้งผู้รับและผู้ส่งได้ ทั้ง จุด (แม่ข่าย – ลูกข่าย) ผู้สอนและผู้เรียนสามารถโต้ตอบกันได้ทันที (Interactive) มีศูนย์แม่ข่ายและ ลูกข่าย

ในเรื่องเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ต่อไป

ภาพที่ 11
แผนภูมิการติดต่อของระบบ VDO CONFERENCE

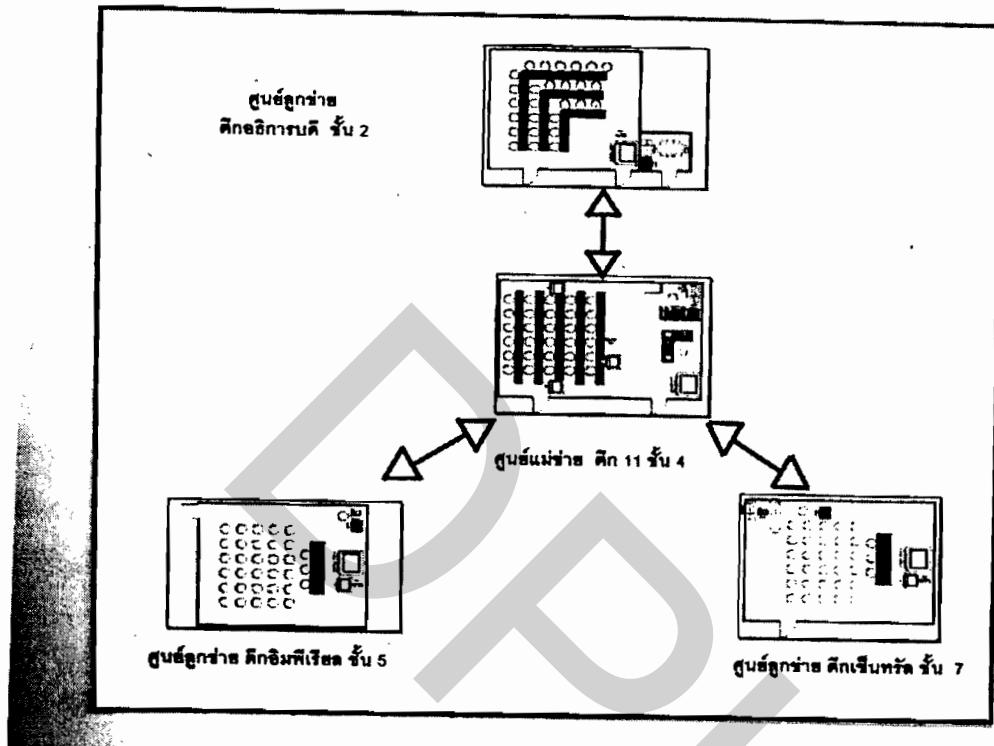
แผนภูมิการติดต่อของระบบ VDO CONFERENCE



แผนภูมิการติดต่อของระบบ VDO CONFERENCE

ระบบเครือข่าย VDO CONFERENCE ของสถาบันฯ เป็นแบบ Point to Multipoint การส่งข้อมูลโดยผ่านไฟibre optic (Fiber Optic) ซึ่งแต่ละจุดจะสามารถใช้เป็นทั้งการส่งและรับภาพ โดยต้องมีการกำหนดว่าจะเป็นแม่ข่ายหรือลูกข่าย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วทางสถาบันฯ จะกำหนดห้อง 11405 ตึกสมเด็จพระนางเจ้าฯ ชั้น 4 เป็นห้องแม่ข่าย ที่มีผู้บรรยายหลักเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอน แต่ถ้าผู้บรรยายหลักอยู่ที่ศูนย์ยิมพีเรียลบางนา ศูนย์ยิมพีเรียลบางนา ก็สามารถขอเป็นแม่ข่ายได้ ดังที่แสดงการเชื่อมโยง การถ่ายทอดการเรียนการสอน (สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541 : 4-5)

ภาพที่ 12
การเชื่อมโยงการถ่ายทอดการเรียนการสอนของห้องเรียนในแต่ละศูนย์



แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชารุของผู้รับสื่อ

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อจะให้ผลเป็นที่นาโพใจหรือไม่เพียงใดนั้น ความแตกต่างของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างสำคัญในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้การแปลความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างนี้จะมากหรือน้อยเพียงใดเป็นผลของระดับความแตกต่างของบุคคลนั้นๆ

1. ความแตกต่างทางเพศ

การวิจัยทางจิตวิทยาหลายเรื่องได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่อง ความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้ เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน ผู้หญิงมักจะเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์ (Emotional) โอนอ่อนผ่อนตาม ในขณะที่ผู้ชายใช้เหตุผลมากกว่าผู้หญิงจะจดจำข่าวสารได้มากกว่า (ปرمะ สดะเวทิน, 2538)

2. ความแตกต่างด้านอายุ

อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม โดยทั่วไปคนที่มีอายุน้อยจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ ใจร้อน และมองโลกในแง่ดีกว่าคนที่มีอายุมาก คนที่มีอายุมากมักจะมีความคิดอนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ มีความระมัดระวังและมองโลกในแง่ร้าย ดังนั้นคนที่มีอายุมากกว่าจะไม่ค่อยให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคม เพราะการเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลกระทบต่อทรัพย์สิน สถานะทางสังคมและความลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้โดยปกติแล้วคนที่มีวัยต่างกันมักจะมีความต้องการในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันมีการใช้สื่อมวลชนและสนใจช่าวสารที่แตกต่างกันด้วย (ประมาณ ๘๗๖๗, ๒๕๓๘)

3. ความแตกต่างด้านระดับการศึกษา

การศึกษาหรือความรู้เป็นสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการ ที่แตกต่างกันไป

มีการศึกษาวิจัยหลายเรื่องที่ได้ชี้ว่า การศึกษาของผู้รับสารนั้นทำให้ผู้รับสารมีการเปิดรับข่าวสาร แตกต่างกันออกไป เช่นบุคคลที่ยิ่งมีการศึกษาสูงก็จะมีความสนใจในข่าวสารก้างขวางแต่จะไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ โดยจะต้องมีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอจึงจะเชื่อ (ประมาณ ๘๗๖๗, ๒๕๓๘)

4. ความแตกต่างทางสถานะเศรษฐกิจและสังคม

หมายถึงอาชีพ (Occupation) รายได้ (Income) เรื่องชาติและชาติพันธุ์ (Race and Ethnic group) ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว (Family) ทำให้คนมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีความคิด ค่านิยมและความสนใจที่แตกต่างกัน (ประมาณ ๘๗๖๗, ๒๕๓๘)

5. ความแตกต่างด้านสถานภาพหรือระดับตำแหน่ง

ความแตกต่างด้านสถานภาพของบุคคล เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องการติดต่อ สื่อสาร ข่าวสารที่ส่งออกไปนั้นจะได้รับการติดต่อสื่อสารดูแลหรือทำความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่ กับความสำคัญของที่มาของข่าวสารนั้นๆ ว่าผู้ที่ให้ข่าวสาร มีความเชื่อถือมาก ความพึงพอใจก็จะยิ่งมีมากขึ้น

มีรายงานการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า ระดับตำแหน่งมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของคน เช่น การศึกษาถึงความทะเยอทะยานของข้าราชการในระดับกลางและระดับต่ำ พบร่วมกับการระดับกลาง มีความทะเยอทะยาน มีความสนใจตนเองและผู้อื่น มีความต้องการจะเห็นสังคมเจริญ และมีส่วนช่วยให้สังคมเจริญขึ้นมากกว่าข้าราชการระดับต่ำ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบุคลากรในองค์การที่มีลักษณะทางประ瘴กรที่แตกต่างกันจะเป็นตัวกำหนดให้มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่ต่างกันด้วย ซึ่งก็จะแตกต่างกันไปตามลักษณะทางภาษาภาพและสภาพสังคมขององค์การในขณะนั้นนำแนวคิดนี้มาอธิบายในบทที่ 5

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล

ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากทางการสื่อสาร โดยการตัดสินใจเลือกรับข่าวสารอาจมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลนั้นๆ มีสิ่งสะสมอยู่ในตัวของบุคคลมาตั้งแต่เกิดแตกต่างกันเช่น ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม ประสบการณ์เรียนรู้ บรรทัดฐานของกลุ่ม ฯลฯ ลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลนี้เกิดเป็นทฤษฎีที่เรียกว่า ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกชนทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดเรื่องสิ่งเร้า และการตอบสนอง ได้นำมาประยุกต์เพื่อใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารไว้ว่า ผู้รับข่าวสารที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันจะมีความสนใจต่อข่าวสารแตกต่างกัน โดยเดอเฟลอร์ (Defleur , 1970) ได้เสนอหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ไว้ว่า

1. บุคคลมีความแตกต่างกันทางบุคลิกภาพ และสภาพทางจิตวิทยา
2. ความแตกต่างดังกล่าวเป็นเพาะบุคคลมีการเรียนรู้มาจากสังคมที่แตกต่างกัน
3. บุคคลที่อยู่ต่างสภาพแวดล้อมกันจะได้รับการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมต่างกัน
4. การเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมต่างกันทำให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และบุคลิกภาพแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ปรเม สดะเวทิน (2533) ยังกล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการสื่อสารได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร ว่าองค์ประกอบทั้ง 4 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสื่อสารของผู้ส่งสารที่สำคัญคือ ผู้รับสาร ซึ่งผู้รับสารถือเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารมวลชน จึงไม่เกิดประโยชน์หากการสื่อสารนั้นไม่สามารถไปถึงผู้รับสาร ซึ่งผู้รับสารจะมีลักษณะที่หลากหลายแตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่จะเลือกรับสารที่ตรงกับความสนใจและตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ดังนั้นสิ่งที่ผู้รับสารต้องพิจารณาและให้ความสำคัญในการสื่อสารคือ ความต้องการของผู้รับสาร นำมาอภิปรายผลบทที่ 5

ทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจต่อสื่อ(Uses and Gratification)

การใช้และความพอใจต่อสื่อเป็นแนวคิดที่พิจารณาด้านศึกษาว่า ความพึงพอใจนั้นจะเกิดกับผู้ที่ได้ใช้สื่อ หรืออ่านยังไงผู้ใช้สื่อใช้เพื่อมีความพึงพอใจไม่ว่าด้านใดก็ตามและอาจเป็นเหตุผลส่วนตัวที่แตกต่างกันไป แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาขึ้นว่าเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการวิจัยสื่อสารมวลชน ซึ่งแต่เดิมงานวิจัยสื่อสารมวลชนนิยมศึกษาเกี่ยวกับผล (effects) ของสื่อที่มีต่อบุคคล การศึกษาในแนวนี้เป็นแนวตรงกันข้ามกับแนวคิดเดิม กล่าวคือ ไม่ได้ศึกษาว่าบุคคลเป็นผู้ถูกกระทำ (passive person) ที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือทัศนคติไปตามผลที่ได้รับจากสื่อ แต่พิจารณาในทางตรงกันข้ามว่าบุคคลเป็นผู้กระทำ (active person) ที่มีความปราณاةจะเลือกใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจส่วนตัว

ปาล์มกรีนและ雷เบิร์น (Palmgreen and Raybern , 1985) ยังมองความพึงพอใจที่บุคคลได้รับจากสื่อว่า เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเปิดรับสื่อ หรือเนื้อหาของสื่อประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะย้อนกลับไปสนับสนุน หรือเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิมได้

คาทซ์ (Katz : 1959 ข้างใน พัชนี เหยจรวยาและคณะ , 2538 : 53-56) เป็นคนแรกที่มีความเห็นว่า งานวิจัยเกี่ยวกับ “ผล” หรืออิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลนั้น ควรให้ความสนใจลดน้อยลง แต่ควรให้ความสนใจต่องานวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้” สื่อของบุคคลให้มากขึ้น โดยคาทซ์ให้เห็นว่า สื่อจะไม่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ไม่เลือกใช้สื่อย่างแน่นอนและการเลือกใช้สื่อนั้นก็สืบเนื่องมาจากเหตุผลทางจิตวิทยาและความต้องการทางสังคมของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ดังจะพบในข้อสรุปของ Katz, Guirevitch และ Haas (1973) ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับ (Mass Media Uses and Gratification Model) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ

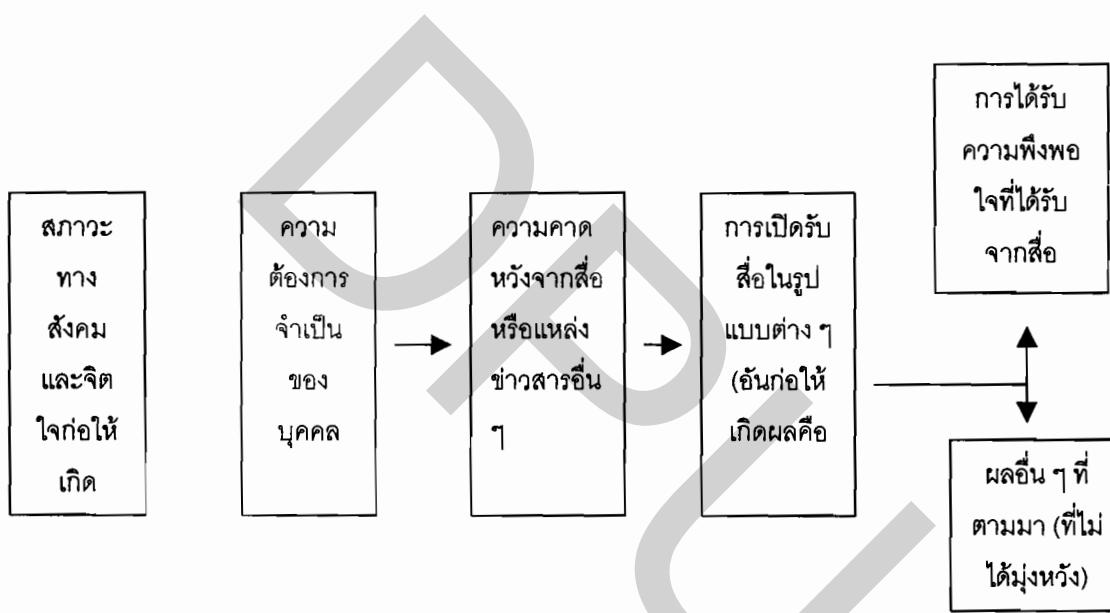
1. สภาวะทางสังคมและจิตใจซึ่งก่อให้เกิด
2. ความต้องการเฉพาะของบุคคล และเกิดมี
3. ความคาดหวังจากสื่อหรือแหล่งข่าวสารอื่น ๆ แล้วนำไปสู่
4. การเปิดรับสื่อในรูปแบบต่าง ๆ กันอันก่อให้เกิดผล คือ
5. การได้รับความพึงพอใจ ความต้องการ และ
6. ผลอื่น ๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่เจตนาไว้ก็ได้

แบบจำลองที่เคทซ์และคณะ (1973) สร้างขึ้น อธิบายได้ดังนี้ คือ สภาวะของสังคมและจิตใจที่ต่างกัน ก่อให้มุษย์มีความต้องการที่แตกต่างไป และความต้องการที่แตกต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพึงพอใจได้แตกต่างกันออกไปด้วย ดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อ

ของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันจะแตกต่างกันไป ขึ้นสุดท้ายคือความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะต่างกันออกไปด้วย

สรุปแบบจำลองของการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจได้ดังนี้

ภาพที่ 13
แบบจำลองการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจ
(Mass Media Uses and Gratification Model)



1. สภาวะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงต่อความต้องการของบุคคล ได้แก่
 - 1.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ เขื้อชาติ ศาสนา การศึกษา เป็นต้น
 - 1.2 การมีความสัมพันธ์ของกลุ่ม บางสังคมจะมีความสัมพันธ์ของกลุ่มแบบธรรมชาติ คือ สมาชิกของสังคมจะไม่ค่อยสนใจหรือเกี่ยวข้องกับเพื่อนร่วมสังคมมากเท่าไร (เช่น สังคมในเมือง) ในขณะที่สังคมอื่นอาจมีความสัมพันธ์ของสมาชิกสูง (เช่น สังคมชนบท)
2. ความต้องการเฉพาะบุคคล ได้แก่
 - 2.1 ความต้องการทางพูทธิปัญญา ซึ่งเป็นความต้องการที่จะให้ความรู้ต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา หรือเหตุการณ์หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.2 ความต้องการทางความรู้สึก ซึ่งรวมถึงความรักและความพ่อใจ ตลอดจนอารมณ์ที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการเปิดรับสื่อ

2.3 ความต้องการความสมบูรณ์ส่วนตัว ต่างคนต่างจิตใจ และมีความต้องการต่างกันซึ่งเกี่ยวข้องกับความเชื่อถือในตัวบุคคล ความมั่นใจ รวมไปถึงการต้องการความมั่นคงในสถานะของคน

2.4 ความต้องการความสมบูรณ์ทางสังคม ซึ่งคล้ายกับข้อ 2.3 เพียงแต่เป็นระดับทางสังคม ซึ่งไปเกี่ยวข้องกับการยอมรับในครอบครัว เพื่อนหรือการยกย่องทางสังคม

2.5 ความต้องการผ่อนคลายอารมณ์ หรือหลีกหนีความวุ่นวายยุ่งยาก ดังนั้นจึงมีความต้องการที่จะใช้เวลาอยู่กับสื่อมากกว่าบุคคลอื่นหรืองานอื่น

3. ความคาดหวังจากสื่อหรือแหล่งข่าวสารอื่น ๆ เป็นการระหว่างนักว่า สื่อใดสื่อนี้ย่อมมีหน้าที่หรือคุณสมบัติเฉพาะตัวอย่างโดยย่างหนึ่ง ความคาดหวังที่บุคคลมีต่อสื่อ ก็คือ ความเชื่อของบุคคลที่ว่าสื่อนั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะให้ความพึงพอใจแก่ตน และเป็นแรงจูงใจทำให้บุคคลเปิดรับสื่อนั้น ๆ

4. การเปิดรับสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

4.1 ประเภทของสื่อ ได้แก่ วิดีโอกอนเฟอเรนซ์ คอมพิวเตอร์ สื่อบุคคล

4.2 เนื้อหาสาระที่เผยแพร่จากสื่อ เช่น รายวิชาที่ศึกษา ข่าวที่กระตุ้นให้เกิดทัศนะต่างๆ

4.3 การเปิดและการเข้าถึงสื่อนั้น ๆ ซึ่งแต่ละคนมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อหรือมีโอกาสในการเข้าถึงสื่อต่างกัน

4.4 สภาพของสังคมที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อ

5. ความพึงพอใจที่ต้องการ ซึ่งเป็นภาวะการตอบสนองของบุคคลว่ามีความพึงพอใจต่อสื่อนั้นอย่างไร กล่าวคือ

5.1 การสำรวจเหตุการณ์ เป็นการสอดส่องติดตามตรวจสอบข่าวสารที่มีอยู่รอบตัว

5.2 ความเพลิดเพลินหรือการพักผ่อน เป็นการใช้สื่อเพื่อการพักผ่อน หรือเป็นการลงหนีปัญหาต่าง ๆ หนีความจำเจของชีวิต

5.3 เอกลักษณ์เฉพาะบุคคล อาจเป็นการค้นหาความจริงที่บุคคลต้องการ หรืออาจเป็นการแสวงหาข้อมูล เพื่อเสริมความเชื่อหรือความคิดของตนเอง

5.4 การมีความสัมพันธ์กับสังคม ความพึงพอใจในการใช้สื่อ เพราะ ทำให้รู้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงในสังคม จะได้มีส่วนร่วมหรือมีความสัมพันธ์กับสังคม

นอกจากหน่วยประกอบหลักฯ ดังกล่าวมาข้างต้น บรรดาแบบจำลองการวิจัยการได้รับความพึงพอใจต่างๆ มักจะรวมเอา เหตุจุใจ ที่จะสนองความต้องการจำเป็นและ ทางเลือกเชิงการหน้าที่ต่างๆ เพื่อสนองความต้องการจำเป็นนั้นๆ ให้เต็มที่ สำหรับสิ่งหลังนี้ การบริโภคสื่อมวลชนบางชนิด อาจเป็นตัวอย่างของทางเลือกเชิงการหน้าที่อีกทางหนึ่งแทนที่จะเป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมชนิดอื่น

เดวิสัน (Devison อ้างถึงในพชรนี เซียจรวยาและคณะ, 2538) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ให้การสนับสนุนแนวคิดของคาทซ์ โดยให้ข้อคิดว่าบุคคลทุกๆ คนมีความเกี่ยวกันอย่างยิ่งต่อสังคมและสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นสาเหตุให้แต่ละบุคคลมีความต้องการเลือกใช้สื่อ หรือเลือกรับข่าวสาร เพื่อสนองความพอยใจ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

แม็คเคลว (McQuail, 1994) เช่นกันได้รีไห้เห็นประโยชน์ของการศึกษาเกี่ยวกับการใช้และความพอยใจของสื่อไว้ 2 ประการ คือ

1. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญและความหมายของการเลือกใช้สื่อ
2. เพื่อเสนอแนะตัวแปรกลาง (Intervening) ในการวิจัยเกี่ยวกับผลของสื่อ

Mc Combs และ Becker (1979) ได้กล่าวถึงการใช้สื่อตามความพอยใจว่าตนมีความต้องการทางจิตวิทยา 6 ประการในการเลือกรับข่าวสาร คือ

1. ต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยการสังเกต ฝ่าติดตามเหตุการณ์ ต้องการรู้ความเคลื่อนไหว เพื่อให้ทันเหตุการณ์ และรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรรู้ในขณะนั้น

2. ต้องการช่วยตัดสินใจ (Decision Making) ทำให้บุคคลสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ได้

3. ต้องการข้อมูลเพื่อการพูดคุย สนทนา (Discussion) สามารถนำมาเป็นหัวข้อถกเถียง หรือพูดคุยกับคนอื่น

4. ต้องการมีส่วนร่วม (Participation) คือความรู้สึกเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว

5. ต้องการสนับสนุนหรือแรงเสริม (Reinforcement) เป็นการเสริมแรงนำข้อมูลที่ได้มาเสริมความคิดเห็นให้มีมากขึ้นหรือตอบย้ำค่านิยมเดิม

6. ต้องการความบันเทิง (Relaxing and Entertainment) เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหลบหลีกจากภาระกดดันหรือแก้เหงา

นอกจากนั้นแม็คเคลวยังได้สรุปเกี่ยวกับสภาพงานวิจัยในเรื่องนี้ว่า การศึกษาในแนวทางการใช้และการแสดงความพอยใจต่อสื่อในยังอยู่ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมา�ังไม่สามารถ

แสดงให้เห็นชัดเจนว่า การที่บุคคลมีความต้องการที่จะเลือกวัสดุหรือข่าวสารนั้น เป็นเพราะมีสาเหตุจากความคาดหวังเพื่อแสวงหาความพึงพอใจ โดยได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมในสังคมที่สร้างความต้องการดังกล่าวนั้นให้แก่บุคคลอย่างแน่นอน

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับทัศนะของแต่ละบุคคลที่มีต่อสื่อ หากได้รับความสอดคล้อง ตรงกับความต้องการ บุคคลก็จะเกิดความพึงพอใจ ผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาตั้งคำถามในแบบสอบถาม และนำเสนอผลในบทที่ 4 และ 5

ทฤษฎีความพึงพอใจ (Satisfaction)

จากการศึกษาของ Davis (1974 อ้างถึงในชนียา โพธานันท์ , 2539) พบว่า ความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารเป็นความพึงพอใจในข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับ เพราะข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับนั้นผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับสารสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผนปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับสารเกิดความพึงพอใจในการทำงานหรือการเรียนการสอน ดังนั้นความพึงพอใจการติดต่อสื่อสาร จึงมักเป็นปรากฏการณ์ของความพึงพอใจในการทำงานหรือการเรียนด้วย

ความพึงพอใจที่เกิดจากการสื่อสารทางไกล

จากการศึกษาเรื่องระบบวิดีโอก่อนเพอร์เซนต์ พบว่า จะเกิดประสิทธิภาพเฉพาะสถานการณ์ การสื่อสารทางอย่าง (Dutton, Fulk, Steinfield, 1982) แต่จากการศึกษาถูกถ่ายเป็นปัญหาเมื่อเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีอื่น ๆ เพราะระบบวิดีโอก่อนเพอร์เซนต์ ไม่ใช่สิ่งที่สามารถทำได้ปกติในชีวิตประจำวัน ระบบวิดีโอก่อนเพอร์เซนต์ผ่านคอมพิวเตอร์ การใช้กระดานอิเลคทรอนิกส์ และเครือข่ายการสื่อสารเฉพาะทาง ดูเหมือนจะเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้ใช้ได้มากกว่า เพราะคนทั่วไปมีอุปกรณ์อยู่แล้ว หรือไม่ก็หาซื้อได้ง่ายกว่า

การเลือกรอบวิดีโอก่อนเพอร์เซนต์ขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง รวมทั้งระดับความจำเป็นที่เกี่ยวข้องในการใช้งานและขึ้นกับความต้องการที่จะเผยแพร่ติดต่อกับคนที่อยู่ต่างที่กัน การวิจัยของ Hits & Turoff 1978 ชี้ว่า การสื่อสารทางไกลโดยคอมพิวเตอร์ทั้งแบบติดต่อได้ทันที (realtime) และเก็บสำรองไว้ในความจำ จนกว่าจะเรียกใช้ (store and forward) มีประสิทธิผล Hiltz (1978) and Phillips(1983) พบว่า คนจะตื่นตัวในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหาและใช้มีเมื่อต้องการให้อีกฝ่ายเห็นหน้า หรือใช้มือ

ต้องการคิดเรื่องที่มีความสำคัญ ขณะที่ระบบวิดีโอก่อนเพอเรนซ์ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ จากข้อมูลดังกล่าวเราสามารถตีความได้ว่า ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นนั้น หลักหน่วยไปตามประเภทการใช้งาน

แนวคิดการขยายทฤษฎีความพึงพอใจ (Extension of Gratifications Theory)

เอลิย แคทซ์ (Elihu Katz, 1976) และคณะ นักทฤษฎีเรื่องความพึงพอใจอธิบายไว้อย่างดีว่า สาเหตุที่แต่ละคนใช้สื่อในการสื่อสารนั้น เป็นเรื่องที่มีคุณค่าในการศึกษาทางทฤษฎีมากกว่าการอยากรู้เรื่องรายละเอียดของการใช้สื่อ

ภาพรวมของการสื่อสารมวลชน

ในอดีตทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ ได้ถูกนำมาปรับใช้เข้ากับเรื่องของสื่อ แต่ก็ยังคงใช้ใน การศึกษาเรื่องสื่ออยู่ รวมทั้งเรื่องเทคโนโลยีใหม่ ๆ แน่นอนว่าการเพิ่มขึ้นและการขยายตัวของเทคโนโลยี ทางการสื่อสารใหม่ ๆ จะมีผลต่อโครงสร้างการสื่อสารในสังคม และทำให้มีทางเลือกมากมายในการ สนองความต้องการทางการสื่อสาร การใช้สื่อใหม่ อาจทำให้การศึกษาสมบูรณ์ขึ้น การใช้สื่อในปัจจุบันนี้ อาจเป็นการยกระดับขึ้นจากของเดิม และทำให้เห็นข้อมูลใหม่ ๆ และมีรายละเอียดซับเจนมากขึ้น ใน เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้และความพึงพอใจ ยิ่งไปกว่านั้น ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจเป็น กรอบของแนวคิดในการพัฒนาการวิจัยเรื่องการรับเทคโนโลยีใหม่

พาล์มกรีน (Palmgreen) กล่าวไว้ว่า ความท้าทายนั้นเป็นเรื่องสำหรับนักวิจัยที่จะปรับหรือ สร้างกรอบความคิดที่ทันสมัยเพื่อใช้กับเทคโนโลยีทางการสื่อสารใหม่ ๆ

สำหรับผู้ให้นั้นจะพบว่าเทคโนโลยีทางการสื่อสารส่วนใหญ่ เป็นการพัฒนาจากสื่อเดิมที่มีอยู่ เช่น เทปวิดีทัศน์หรือแผ่นดิสก์ ก็เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสื่อโทรทัศน์เดิม หรือเป็นสื่อที่พัฒนามาเพื่อ ใช้ควบคู่กับสื่อเดิมเพื่อเพิ่มความพึงพอใจ ประการสำคัญ สื่อใหม่ ๆ ให้ทางเลือกแก่เราเพิ่มขึ้น ทั้งด้าน การเข้าถึง และการจัดการกับข้อมูล เทคโนโลยีบางอย่างอย่างช่วยเราในด้านต่อไปนี้

- ลดระยะเวลาห่างไกลระหว่างผู้ที่ต้องการติดต่อกัน (โดยการสื่อสารทางไกล)
- มีรายการทางโทรทัศน์ดูโดยไม่ต้องอยู่ชมตามรายการ (โดยใช้วิดีทัศน์)
- ให้เราเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น คือ มีแหล่งข้อมูลมากขึ้น (ทางคอมพิวเตอร์และ video disk)
- ลดข้อจำกัดด้านการสื่อสารสองทาง ทั้งเสียงและภาพ (โดยใช้โทรศัพท์ และการประชุม จดหมายทางไกล)

- ส่ง (transporting) สารได้ทันที โดยสายเคเบิลหรือไฟเบอร์ออฟติก (fiber optic)

โอกาสใหม่ ๆ ที่เรามีนี้มีผลทางจิตวิทยาต่อการสื่อสารของมนุษย์มากขึ้น ความคล่องตัวมีมากขึ้นดังนั้นโอกาสที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ที่จะสร้างความพึงพอใจ เกี่ยวข้องกับการทำความพึงพอใจที่อยู่ใกล้ ๆ ตัว คนมีอิสระที่จะวางแผนด้วยตัวเอง เห็นได้จากการดูวิดีทัศน์หรือทำงานที่บ้าน สุดท้ายแล้วก็พบว่า โอกาสในการใช้สื่อแบบติดต่อได้ทันที (interactive) มีมากขึ้นเรื่อย ๆ (เช่น การใช้ video disk) ขณะที่ การสื่อสารผ่านเครือข่าย (เช่น ระบบการสื่อสารทางไกล) ก็มีมากขึ้นด้วยเช่นกัน

วอน ชอลเลอร์ บี gilmer (Von Haller B. Gilmer , 1971 : 252 – 253) สรุปองค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานไว้ 10 ประการคือ

1. ความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน การได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา

2. โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสเลื่อนตำแหน่งงานสูงขึ้น การมีโอกาส ก้าวหน้าจากความสามารถ ยอมทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน และผู้ชายมีความต้องการในเรื่องนี้ สูงกว่าผู้หญิง

3. สถานที่ทำงาน และการจัดการ ได้แก่ ความพึงพอใจต่อสถานที่ทำงาน ซึ่งเสียงของสถาบัน และการดำเนินงานของสถาบัน

4. ค่าจ้าง

5. ลักษณะของงานที่ทำ ถ้าบุคคลได้ทำงานตรงตามความต้องการและความรู้ความสามารถ สามารถก็จะเกิดความพึงพอใจ

6. การนิเทศงาน การนิเทศงานที่ไม่ได้เป็นสาเหตุทำให้บุคคลไม่พึงพอใจในงานได้

7. ลักษณะทางสังคม ถ้าผู้ปฏิบัติงานทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขก็จะเกิดความ พึงพอใจในงานนั้น

8. การติดต่อสื่อสาร มีความสำคัญมากสำหรับผู้มีการศึกษาสูง กระบวนการบริหารการทำงานและ บุคคลระดับต่าง ๆ ที่ร่วมกันปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจะสำเร็จได้ เพราะมีวิธีการทำงานที่ดี ไม่ว่าจะ เป็นการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา การ ประสานงาน และการประเมินผล ต้องมีการสื่อสารเป็นตัวเรื่อง

9. สภาพการทำงาน ได้แก่ แสงเสียง อากาศ ช่วงเวลาการทำงาน

10. สิ่งตอบแทน หรือประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ เช่น เงินบำเหน็จตอบแทน เมื่อออกจากงาน การบริการและการรักษาพยาบาล สวัสดิการ และที่อยู่อาศัย

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารระบบทางไกลมีอยู่หลายอย่าง ด้วยกัน จากการวิจัย Wiio, Hazen และ Beckstorm ชี้วัดปัจจัยของความพึงพอใจในการสื่อสารขององค์กรและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของตน ยอลเลอร์ บี กิลเมอร์ (Von Haller B. Gilmer) จะนำมาปรับใช้ในระบบการสื่อสารทางไกลด้วยระบบวิดีโอกอนเพอเรนซ์มีดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อความเพียงพอของข่าวสาร ประกอบด้วยระดับของความพึงพอใจข่าวสารเนื้อหาที่เกี่ยวกับรายวิชาที่ศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาการนำความรู้ไปใช้ เทคนิคใหม่ ๆ ของการเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอน หรือกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ แผนการเรียนในอนาคต

2. ความพึงพอใจในความสามารถที่จะเสนอแนะปรับปรุงให้ดีขึ้นของบุคคล ประกอบด้วย การสื่อสารในการศึกษา การบอกรถว่างการเปลี่ยนแปลงเพื่อความมุ่งหมายของการปรับปรุงให้ดีขึ้น กลยุทธ์ที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลง ความพึงพอใจในประเภทของการเปลี่ยนแปลง เป็นลักษณะของการสื่อสารสองทาง

3. ความพึงพอใจความมีประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ ประกอบด้วย วิธีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลการเรียนการสอน เช่น ตำแหน่ง ระบบวิดีโอกอนเพอเรนซ์ เอกสาร อื่น ๆ ให้มองว่าสื่อถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

4. ความพึงพอใจในคุณภาพของสื่อกลาง ปัจจัยนี้ได้แก่ ความน่าสนใจของการสื่อสารทางไกลการใช้ถ้อยคำในเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่าง ๆ ไม่ว่าจะผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์หรือวิดีโอกอนเพอเรนซ์ ว่าใช้ถ้อยคำดีแค่ไหน คุณค่าของข้อมูลที่ได้รับและการมาของข้อมูลเนื้อหาวิชาอย่างทันท่วงที

5. ความพึงพอใจต่อวิธีการ ติดต่อสื่อสารของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นความนำดึงดูดใจจากผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร ประกอบด้วยการสื่อสารตามแนวโน้ม และการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ และระดับความพึงพอใจที่ได้รับ จากการอภิป่วยปัญหาและการได้รับข่าวสารหรือข้อรักภานจากผู้เรียนที่อยู่อีกที่หนึ่งในระบบการสื่อสารทางไกลที่เป็นเครือข่าย (วรรณรัตน์ รัตนาราวงศ์, 2539 : 37-40)

จะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจของบุคคลเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล สดคคลื่องกับทฤษฎีลำดับความต้องการของ อับราฮัม เอช มาสโลว์ (Abraham H. 1954 : 80 – 91) ซึ่งเป็นที่ยอมรับและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนี้จะมีอยู่ตลอดเวลาไม่มีวันสิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป

ความต้องการที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกมากนั้น เป็นความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองเสร็จสิ้นไปแล้ว จะไม่เป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรมอีกด้วยไป

3. ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากต่ำไปสูงตามลำดับความต้องการ ในขณะที่ความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้วความต้องการขั้นสูงถัดไปก็จะตามมาเป็นตัวก้านหدبุตติกรรมต่อไป

ลำดับความต้องการของมนุษย์ มาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งไว้ 5 ลำดับขั้นจากต่ำไปสูง ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยาภัย ฯลฯ การพักผ่อนที่พักอาศัย และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security or Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงในเศรษฐกิจ ความมั่นคงในหน้าที่การทำงาน สถานะทางสังคม

3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) เป็นการต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน คนรอบข้าง

4. ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับดีอีก (Esteem Needs) โดยทุกคนในสังคมมีความต้องการและประณีตนาที่จะได้รับการยอมรับดีจากบุคคลอื่น ซึ่งมี 2 ประเภทคือ

4.1 ความต้องการมีพลังเข้มแข็ง ความสำเร็จ ความเก่งกาจความสามารถ และความมีอิสรภาพเสรี

4.2 ความต้องการมีเกียรติ มีชื่อเสียง มีฐานะที่ได้รับมองหมาย ซึ่งคนอื่นให้ความเชื่อถือ และเห็นความสำคัญ

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการของบุคคลถึงความสำเร็จในตัวต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถในระดับที่มนุษย์พึงกระทำได้ ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นหลังความต้องการต่าง ๆ ได้รับการตอบสนองแล้ว เป็นระดับความต้องการสูงสุด เป็นความต้องการบรรลุความหวังของตนและการได้รับความสามารถทำในสิ่งที่ตนคิดวิเคราะห์อย่างเต็มที่

อาจกล่าวได้ว่า การที่บุคคลสามารถตอบสนองความต้องการและเกิดความพึงพอใจนั้น บุคคลจะต้องรู้วิธีที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างไร สิ่งที่ช่วยได้คือ "การศึกษา" การให้บริการการศึกษา ประสบการณ์ การศึกษานอกระบบในรูปแบบต่าง ๆ กัน จะช่วยให้แต่ละบุคคลแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจได้ใน 4 ลักษณะ คือ

1. ปรับปรุงตนให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม
2. ปรับปรุงสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับลักษณะของตนเอง
3. ปรับเปลี่ยนตัวเองและสังคม สิ่งแวดล้อมทั้ง 2 ด้าน ให้สมกลมกลืนกัน
4. หลีกสังคมและสิ่งแวดล้อม ไปหาสังคมใหม่และสิ่งแวดล้อมใหม่

สรุปได้ว่าเป็นการศึกษาความพึงพอใจจากผลของสื่อที่มีต่อนักศึกษา การใช้สื่อของบุคคล ประสิทธิภาพของตัวสื่อกับความพึงพอใจ การจัดการสื่อสารทางไกลลดระยะเวลาห่างไกลระหว่างผู้ที่ต้องการติดต่อกัน ความพึงพอใจต่อทางเลือกในสื่อใหม่ ๆ มากขึ้น (โดยใช้วิดีทัศน์) หรือให้เราเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น คือ มีแหล่งข้อมูลมากขึ้น (ทางคอมพิวเตอร์และ video disk) ลดข้อจำกัดด้านการสื่อสารสองทาง ทั้งเสียงและภาพ (โดยใช้โทรศัพท์ และการประชุมออนไลน์ทางไกล) และส่ง (transporting) สารได้ทันที ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีความพึงพอใจต่อสื่อมากำหนดนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง และคำถานในระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสื่อสารทางไกล หรือการวิจัยเรื่องการสื่อสารโดยคอมพิวเตอร์ เทคนิโอลายทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งแบบเวลาเดียวกัน (synchronous) และแบบไม่พร้อมกัน (asynchronous) สำหรับไปได้ทั้งที่สาธารณะและที่ส่วนตัว ไม่มีวิธี (method) ใดเหมือนการตรวจสอบเชื่อมโยง (on-line monitoring) ที่จะรวมการสำรวจและการสัมภาษณ์เข้าด้วยกัน กรณีศึกษาของระบบนี้ ทำกับ XCOMM (ชื่อสมมติ) เป็นสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่เอกชนที่นำอุปกรณ์เครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสื่อสารมาใช้ในการสัมมนา (teach seminars) กำหนดขึ้นมาเพื่อศึกษาว่า การศึกษาทางไกลผ่านคอมพิวเตอร์ใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาในบรรยากาศของห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างไร โดยเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลที่เรียนการศึกษาผู้ใหญ่ (adult – education) ในลักษณะการใช้นวักรรมเพื่อยกระดับการบริหารและเพิ่มกลยุทธ์การวางแผนแม้ว่าทุกคนจะถูกกรอบด้วย ให้มีส่วนร่วม แต่ก็ไม่มีการวัดที่เป็นแบบแผน หรือเครื่องมือใดๆ ที่มีอยู่มาวัดความมีส่วนร่วมนั้น ในจำนวนผู้เรียน 26 คน เป็นหญิง 4 คน อายุเฉลี่ย 49 ปี ผู้เรียน 9 คนเคยใช้การสื่อสารต่างพื้นที่มาแล้ว

การศึกษาสื่อที่ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทันที เพื่อประเมินทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อระบบการประชุมทางไกลโดยคอมพิวเตอร์ วิธีการทางการวิจัยใช้แบบสอบถามสังไปยังผู้เรียนโดย Electronic Mail Box ซึ่งมีหัวข้อถูกต้องและคำถามเปิดที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลในการเข้าร่วม ทัศนคติและความคาดหวังที่มีต่อระบบการศึกษาผ่านคอมพิวเตอร์ และมีการใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในช่วงกลางของ การสัมมนาเพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียด (In – Depth) เรื่องทัศนคติที่มีต่อระบบนั้นโดยทั่วไปผู้เรียนถูกกระตุ้นโดยการใช้สื่อในการสื่อสารระบบใหม่มากกว่าผลที่ได้จากการเรียน ทัศนคติที่มีต่อระบบทำให้แนวคิดได้จากคำตามที่ถามในทันทีและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ดังนี้

1. ผลงานการศึกษา (Educational Effectiveness)

- 1.1 สื่อการประชุมด้วยคอมพิวเตอร์มีประโยชน์มากในการเผยแพร่หรือให้ข้อมูลด้านทฤษฎีใหม่ ๆ หรือมุ่งมองต่าง ๆ และการเพิ่มพูนความรู้
- 1.2 ด้านที่ประสบความสำเร็จน้อยคือการขาดรูปแบบที่เป็นทางการในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
- 1.3 ผู้สอนไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้ประสบความสำเร็จ โดยการทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมและตื่นตัว

2. คอมพิวเตอร์ในฐานะเครื่องมือสื่อสาร (Computer as a Communication Media)

- 2.1 กระบวนการสื่อสารจัดว่าอยู่ในชั้นสูง หมายความว่า คอมพิวเตอร์ถือว่าเป็นสื่อที่ดีในการถ่ายทอดความคิดส่วนบุคคลและความคิดที่ซับซ้อน
- 2.2 มีปัญหาด้านเครื่องมือที่เป็นอุปสรรคการใช้งานเกิดขึ้นบ้าง
- 2.3 สื่อไม่ได้ถูกจัดว่าเป็นเครื่องมือทดแทนสื่อที่ใช้ในการเรียน การสื่อสารทางคอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยในการสื่อสารแบบอื่น ๆ ที่ต้องติดต่อกัน เช่น โทรศัพท์ หรือไปรษณีย์
- 2.4 สื่อนี้สามารถช่วยปรับปรุงแนวทางการเรียนของบุคคล

3. ปฏิกริยาสังคมและกลุ่ม

- 3.1 คุณภาพของการปฏิสัมพันธ์มีหลากหลายและไม่คงที่
- 3.2 ปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นอย่างน่าอศจรรย์ เมื่อคนมีส่วนร่วมแบบกระทือร้อน และกล้ายเป็น “เรื่องคุ้นเคย” (old hat) เมื่อไม่มีหัวข้อใหม่ ๆ หรือการสนทนาระหว่าง “ที่ทำให้เกิดการสนทนาที่มีชีวิตชีวา”
4. ความเป็นกลุ่มจะลดบทบาทปฏิสัมพันธ์ลงไป คนอื่นจะกล้ายเป็นแต่เพียงผู้ฟังเฉย ๆ
5. ระบบมีค่ามากในการทำให้รู้จักเพื่อนใหม่ และขยายเครือข่ายทางสังคม (วรรณรัตน์)

รัตนวรรณค์, 2539 : 44-46)

UNESCO (1992, หน้า 30-46) ให้ความเห็นว่า บุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญเบื้องต้นของระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งย่อมมีจำนวนเพิ่มขึ้นผันไปตามอัตราการเพิ่มของผู้เรียน ถึงแม้ว่าการศึกษาทางไกลจะมีข้อได้เปรียบ ในเรื่องของการใช้บุคลากรจำนวนน้อยกว่าการศึกษาแบบดั้งเดิม แต่ผู้จัดย่อมตระหนักว่าผู้เรียนการศึกษาทางไกลเรียนด้วยตนเองและวิธีเรียนวิธีสอน ย่อมมีความยืดหยุ่นสูงทั้งด้านเวลา สถานที่ จำนวนบุคลากรและวิธีการจ้างงาน อย่างไรก็ตาม UNESCO ยังได้วางกำหนดสำหรับผู้จัดการศึกษาทางไกลไว้ว่า

1. จำเป็นต้องเรียนรู้ว่าผู้เรียนคือใคร มีลักษณะอย่างไร
2. แผนการเรียนการสอนช่วยให้เกิดโอกาสแห่งความเท่าเทียมกันในการเรียนรู้หรือไม่

3. คุณภาพของสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการวิชาที่ใช้จัดการเรียนการสอนเพียงใด ผู้เรียนประเภทใดที่เกี่ยวข้องด้วย มีการเรียนเป็นลำดับขั้นตอนหรือไม่ มีการใช้การสื่อสารสองทางหรือไม่ และผู้เรียนจะสามารถติดต่อกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร ทั้งที่เป็นผู้สอนผู้เรียน หรือติดต่อกันทั้ง 2 กลุ่ม เป็นต้น

กุสตาฟส์สัน (Gustavsson . 1957 : 59 – 62) ได้ทดลองใช้โทรศัพท์สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาในประเทศสวีเดน (Sodertalje School) ได้ผลสรุปว่า นักเรียนสนใจและประยุกต์เวลาในการสอนเพิ่มเปอร์เซ็นต์ ในการรับรู้ให้แก่นักเรียนได้ถึง 25 – 30 เปอร์เซ็นต์ และโทรศัพท์สามารถแสดงเทคนิคต่างๆ ได้อย่างชัดเจน และยังส่งผลให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

อนุรักษ์ ปัญญาณวัฒน์ และอุเทน ปัญญะ (2537) ได้ทำการวิจัยประเมินความต้องการและความพร้อมในการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพื้นที่ที่ทดลองของโครงการจัดการศึกษาทางไกลของกรมการศึกษากองโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทางไกลเรื่องแรกของประเทศไทย นับตั้งแต่มีการใช้ระบบดาวเทียมเข้ามาเกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ของผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนต่างมีความต้องการให้จัดการเรียนการสอนทางไกลโดยเสนอความต้องการด้านเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่สำคัญ รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น การสาธิต ภาพยั่งตัวและสารคดี การบรรยายประกอบภาพเชิงสารคดี การแข่งขัน การตัวต่อตัว ละคร อภิปรายและบรรยาย เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มพอยู่ในรูปแบบการเรียนการสอน

โดยให้เหตุผลว่า สามารถสนองความต้องการที่จะเรียนรู้ ช่วยให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ มีอิสระในการเลือกเรียนและครูให้ความเอาใจใส่ดี ผู้จัดพบร่วมกับผู้เรียนทั้งสองระบบร้อยละ 87 มีทรัพศน์เป็นของตนเอง และมีความพร้อมที่จะใช้ระบบสอนทางไกล แต่ความสอดคล้องในเชิงการจัดการและบริหาร ทั้งด้านแผนงาน แผนปฏิบัติ การสนับสนุนสื่อ การควบคุมตารางออกอากาศและคุณภาพของสื่อ ยังจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุง

อนุรักษ์ ปัญญาณวัฒน์ (2539) “ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนทางไกลในระบบโรงเรียนผ่านดาวเทียม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 / 2538 ในเขตจังหวัดขอนแก่น โดยทดลองวิชาภาษาไทยสำหรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบบูรณาการ ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่าทั้งสองรูปแบบให้ผลลัพธ์ของการเรียนการสอน และมีความเหมาะสมสมสำหรับการศึกษาทางไกลในระบบโรงเรียนทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความพอใจในระดับที่ดีต่อรูปแบบดังกล่าว อย่างไรก็ตามรูปแบบที่ 1 มีกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน แสดงผลลัพธ์ของการเรียนการสอนได้สูงพอสมควร ในขณะที่รูปแบบที่ 2 มีกระบวนการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน แสดงความแตกต่างน้อยมากระหว่างผลการทดลองหลังเรียนและก่อนเรียน

อุเทน ปัญญะ (2539) “ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนทางไกลในระบบโรงเรียนผ่านดาวเทียม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 / 2538 ในเขตจังหวัดขอนแก่น โดยทดลองรูปแบบที่ 1 กับวิชาที่ไม่ต้องอาศัยหักหัตถ์มากนัก ผลปรากฏว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเหมาะสมสมกับการเรียนแบบบูรณาการทางการศึกษาทางไกล

กรรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538) “ได้ทำการประเมินผลโครงการ “เดิมความรู้มุ่งสู่กระบวนการศึกษานอกโรงเรียน ฯพ.ล.กรณ์มหาวิทยาลัยและมูลนิธิไทยคม” ดำเนินการระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 1 เมษายน 2538 ใน 67 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อเสริมความรู้และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ที่จะสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โครงการนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการบริหารโครงการ ความชัดเจนของการรับสัญญาณภาพและเสียงจากดาวเทียม มีการใช้รูปแบบและเทคโนโลยีใหม่ มาจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยรายการโทรทัศน์ สื่อประกอบ ครุประՃະวิชาและนักศึกษา ส่วนสื่อประกอบรายการเรียนการสอนดี ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น

กรรมการศึกษาอกโรงเรียน (2538) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สำหรับการศึกษาทางไกล ซึ่งใช้วิธีการสอน 2 ลักษณะ คือ รูปแบบการสอนสำหรับหมวดวิชาที่ไว้ไปที่มีกิจกรรมการเรียน 5 ขั้นตอน และรูปแบบการสอนสำหรับหมวดวิชาที่ต้องฝึกทักษะจากบทเรียนโดยทัศน์มี 3 ขั้นตอน โดยทำการทดลองที่โรงเรียนคุเต่าวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ความยาวของรายการโทรศัพท์คุณ คุณมือครู ตารางออกอากาศ

ภาวินี พุฒิกร (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการจัดการศึกษาทางไกล โดยผ่านสื่อโทรศัพท์ : กรณีก่อนการจัดการดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกลโดยใช้โทรศัพท์ เพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมไทยคม” ผลปรากฏว่าปัจจัยทางประชากร คืออาชีพและรายได้มีผลต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมและปัจจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักศึกษา คือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น มีผลต่อการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียน คือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนมากที่สุด ดังนั้นการตัดสินใจเข้าเรียนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม นักศึกษาอาจมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ซึ่งย่อมจะต้องมีเรื่องค่าใช้จ่ายในการเรียนอยู่ด้วย จึงควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนแก่เพื่อน ๆ ของกลุ่มเป้าหมายด้วย (กองทอง วนเกียรติ, 2540 : 28 - 29)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาเรื่อง “การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ” ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 รูปแบบ

1. การสำรวจเอกสาร

1.1 ประเภทของเอกสารประกอบด้วย คู่มือนักศึกษา ข้อมูลบุคลากรศูนย์การศึกษานอกสถาบัน ตารางสอนภาคสมทบระบบทางไกล เป็นต้น

1.2 ประเด็นที่ศึกษาได้แก่ เครือข่ายการสื่อสารทางไกล ระบบวิดีโอดอนเน็ต การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิชาที่นำเสนอผ่านระบบการประชุมทางไกล ช่วงเวลาในการนำเสนอจำนวนนักศึกษา จำนวนครุ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่มีผู้อื่นเก็บไว้แล้วนำมาสนับสนุนการตอบปัญหาน่าการวิจัย

2. การทำการวิจัยในรูปแบบการสัมภาษณ์ (Depth Interview Research)

2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เลือกทำการวิจัยระบบทางไกลทั้งในส่วนกลางและส่วนห้องถิน โดยเลือกด้วยอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 5 ท่าน ผู้บริหาร 1 ท่านจากจำนวนผู้บริหารทั้งหมด 18 คน เจ้าหน้าที่ 2 ท่าน จากจำนวนเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 71 คน (ดูจากเอกสารสรุปบุคลากรสำนักงานกลาง ศูนย์การศึกษานอกสถาบัน ปีการศึกษา 2543) และอาจารย์ผู้สอนรายวิชา 2 ท่าน จากจำนวนอาจารย์ 9 ท่าน ดังนี้

ผู้บริหารงาน

- ดร.ผดุง พรมมูล ผู้อำนวยการสำนักงานกลางศูนย์การศึกษานอกสถาบัน

เจ้าหน้าที่

- นส. อภิชญา อรุณทัย ผู้ประสานงานวิชาการศูนย์เข็นทรัลปีนเกล้า
- นายบุญธรรม สัจจะเสน ฝ่ายควบคุมระบบวิดีโอดอกอนเพอเรนซ์

อาจารย์

- ผศ. ดร. รัตนา ประเสริฐสม
- อ.เนิดชนิ ถุขปลั้ง

2.2 ประเด็นสัมภาษณ์ได้แก่

- การจัดการและการดำเนินการของศูนย์ทางไกล
- มีการบริหารระบบการศึกษาทางไกลอย่างไร
- ปัญหาของการสื่อสารทางไกลมีหรือไม่อย่างไร
- ข้อมูล (Data) ต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่ระบบวิดีโอดอกอนเพอเรนซ์หรือผ่านซอฟแวร์ทัศน์
- โปรแกรม (Program) คอมพิวเตอร์มีว่าจะเป็นทักษะความชำนาญ ความคุ้นเคย ในเทคโนโลยี ของผู้ให้บริการ ตามศูนย์ต่าง ๆ ด้วยและกระบวนการสื่อสารทางไกล
- อุปสรรคของระบบการสื่อสารทางไกลและแนวโน้มของระบบการสื่อสารทางไกลจะเป็นอย่างไร
- ระบบการสื่อสารทางไกลนี้สามารถขยายโอกาสทางการศึกษาแก่คนในชนบทที่อยู่ห่างไกลได้หรือไม่
- การสื่อสารระบบทางไกลสามารถช่วยสนับสนุนการทดสอบการขาดครูในวิชาที่ขาดแคลนได้หรือไม่
- ความคล่องตัวในการใช้ระบบการประชุมทางไกลเพื่อการสื่อสารสองทาง
- คุณภาพของสื่อขณะมีปฏิสัมพันธ์ในเวลาเดียวกัน
- ระดับของความเป็นอิสระของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุถึงความสำเร็จในการเรียนรู้(การศึกษาทางไกลที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)
- ที่มาของเครือข่ายสถาบัน
- ลักษณะการดำเนินงานเครือข่ายเป็นอย่างไร
- ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งเครือข่าย
- การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากลุ่มสถาบันการศึกษาของผู้ให้บริการ

- เครือข่ายการสื่อสารทางไกลแบบดาวของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่
- ไม่ว่าจะเป็นการลดภาระของแต่ละหน่วยงาน และเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน
 - ความช้าช้อนในการทำงาน
 - ความล่าช้าในการให้บริการ
 - แต่ละศูนย์มีการเขื่อมโยงกันอย่างไร มีปัญหาที่ใด
 - ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเมื่อสื่อสารกับกลุ่มเครือข่าย
 - การเข้าร่วมกิจกรรมการพบกิจกรรมในการเรียน
 - ความสนใจของผู้เรียน
 - ความเข้าใจของผู้สอนในการเรียนการสอนระบบทางไกล เครือข่าย การใช้สื่อการเรียนในปัจจุบัน และการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้
 - เวลาของการศึกษาระบบทางไกล ความเหมาะสมของรายวิชาในการสื่อสารทางไกล
 - การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคลิกของนักศึกษา กับการให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำของอาจารย์
 - การประเมินผลให้เป็นไปตามรายวิชาที่มีการเรียนการสอนระบบทางไกล
 - อาจารย์ติดตามผลภายในกลุ่มผู้เรียนตามเครือข่ายการศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาอกสถาบันด้วยกันเอง
 - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ใช้ทรัพยากร่วมกัน ตลอดจนรับฟังในการจัดกิจกรรมการศึกษาอกสถาบันการศึกษาโดยไม่ใช่เพื่อรองรับหน่วยงานหนึ่งหรือไม่
 - ผู้รวมของจำนวนเวลาที่มีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างผู้ให้บริการและนักศึกษา
 - ความเข้มข้นของอารมณ์ ความรู้สึกคุ้นเคยในการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างผู้ให้บริการและนักศึกษา
 - ความคุ้นเคยสนับสนุนไว้ใจ เชื่อใจซึ่งกันและกันของผู้ให้บริการและนักศึกษา
 - การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้ให้บริการและนักศึกษา

- แนวโน้มของเครือข่ายสถาบัน จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสถาบันหรือไม่อย่างไร
 - เทคโนโลยีทางการสื่อสารระบบทางไกลเข้ามามีบทบาทในการขยายตัวของเครือข่ายอย่างไร
 - สำหรับการสื่อสารทางไกลถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจต่างๆเพียงใด
 - ความพึงพอใจของผู้ให้บริการที่มีต่อการสื่อสารทางไกลเป็นอย่างไร
- ประเด็นสัมภาษณ์ทั้งหมดนี้เพื่อนำมาตอบปัญหานำการวิจัยข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3

สำหรับการสำรวจจากเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นถึงการศึกษาด้านการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และความคิดเห็นของผู้ให้บริการ ที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (DESCRIPTIVE ANALYSIS)

3. การทำวิจัยในรูปแบบของการสำรวจ (Survey Research)

3.1 ลักษณะของประชากรที่จะศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์ทางไกล ชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 816 คน

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางจากหนังสือ "Startistics" ของ

Taro Yamane

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่เก็บรวมไว้จากการกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ
ยอมรับได้

(ในที่นี้ใช้ร้อยละ 5 ดังนั้น $e = 0.05$)

จำนวนนักศึกษาที่เข้าลงทะเบียนเป็นนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2544 ของศูนย์ทางไกล ศูนย์การศึกษากองสถาบัน ทั้งหมด 816 คน (ดูจากรายงานสรุปจำนวนนักศึกษาลงทะเบียน ภาคสมทบ ศูนย์การศึกษากองสถาบัน ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง ประมาณ 95.5% กำหนดความคลาดเคลื่อน $E = \pm 5\%$ ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจะเป็น 268 คน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Sampling) เป็นกระบวนการในการสุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ลงทะเบียนเรียนศูนย์ทางไกล ประจำปี การศึกษา 2544 ณ ศูนย์การศึกษากองสถาบัน 10 ศูนย์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอน

ขั้นแรกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นกลุ่ม (Area or Cluster Sampling) ในกรณีที่ประชากรอยู่ในอาณาเขตกว้างขวาง วิธีนี้ผู้วิจัยได้จัดประชากรเป็นกลุ่มตามพื้นที่ดังนี้

- กลุ่มภาคกลางได้แก่ ศูนย์เชียงใหม่ ศูนย์บุรีมหานคร
- กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ศูนย์ชลบุรี และศูนย์พัทบหยา
- กลุ่มภาคตะวันออก-ตะวันตก ได้แก่ ศูนย์นครนายก ศูนย์นครปฐม ศูนย์ปราจีน และศูนย์ ยะลา
- กลุ่มภาคเหนือ ได้แก่ ศูนย์พะเยา ศูนย์ลำปาง

ขั้นที่ 2 ใช้การการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling) เนื่องจาก จำนวนนักศึกษาในแต่ละภาคไม่เท่ากัน

- ภาคกลาง จำนวนประชากรทั้งหมด 156 คน คิดเป็น 20% เลือกตัวอย่างได้ $20 \times 268 = 54$ คน 100

- ภาคตะวันออกเฉียงใต้ จำนวนประชากรทั้งหมด 334 คน คิดเป็น 41 % เลือกตัวอย่างได้ $41 \times 268 = 110$ คน 100

- ภาคตะวันออก จำนวนประชากรทั้งหมด 268 คน คิดเป็น 32 % เลือกตัวอย่างได้ $32 \times 268 = 86$ คน 100

- ภาคเหนือ จำนวนประชากรทั้งหมด 58 คน คิดเป็น 7 % เลือกตัวอย่างได้ 7X268
 $= 18 \text{ คน}$ 100

ขั้นที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยพิจารณาจากศูนย์ที่มีจำนวนนักศึกษา
มากที่สุดในแต่ละภาคดังนี้

- ภาคกลาง ศูนย์เชียงใหม่ปั่นเกล้า จำนวนตัวอย่าง 54 คน
- ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ศูนย์ชลบุรี จำนวนตัวอย่าง 110 คน
- ภาคตะวันออก-ตะวันตก ศูนย์นครนายก และศูนย์สระบุรี จำนวนตัวอย่าง 86 คน
- ภาคเหนือ ศูนย์ลำปาง จำนวนตัวอย่าง 18 คน

3.2 ตัวแปร และการวัดตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น

1. ตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ (Demographic variables) เช่น

- เพศ
- อายุ
- รายได้ส่วนบุคคล
- อาชีพ
- โปรแกรมวิชา
- เกรด

2. ตัวแปรพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่

- ความตื่นในการเข้าเรียนวิชาต่าง ๆ
- ระยะเวลาในการชมໂทรทัศน์ระบบทางไกล
- การมีส่วนร่วมในการซักถาม อภิปราย

3. ตัวแปรการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชา

- รูปแบบการนำเสนอ
- ความใกล้ตัว
- เนื้อหาในรายวิชาที่ทันสมัย เป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์

- ความหลากหลาย
 - ความเปลี่ยนใหม่ของเนื้อหารายวิชา
 - ความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนแต่ละรายวิชา
4. ตัวแปรการรับรู้ประ予以ชั้นจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
- การมีโอกาสซักถามอาจารย์ในรายวิชา
 - ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารปั้บอาจารย์ในรายวิชา
 - การประหยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกล
 - การออกแบบตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชา

ตัวแปรตาม

ตัวแปรทางด้านความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล เช่น

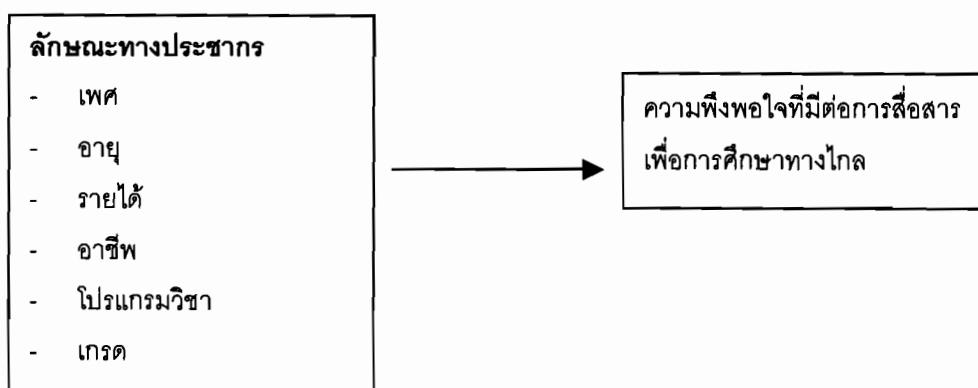
1. ด้านความเพียงพอต่อเนื้อหาข่าวสาร
2. ลักษณะการสื่อสารสองทาง
3. ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ
4. ด้านคุณภาพของสื่อคลัง
5. ด้านวิธีการ ติดต่อสื่อสารของผู้เรียน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกันความพึงพอใจของผู้ให้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลต่างกัน

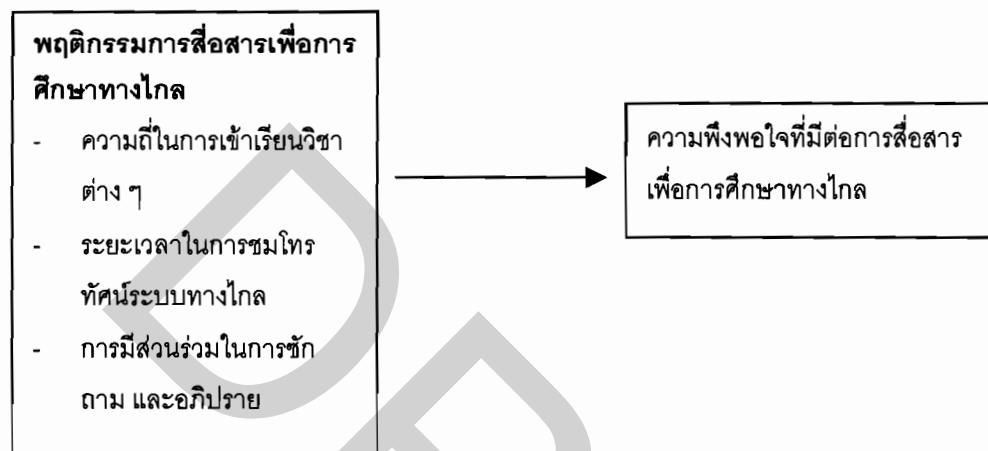
ภาพที่ 14

แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 1



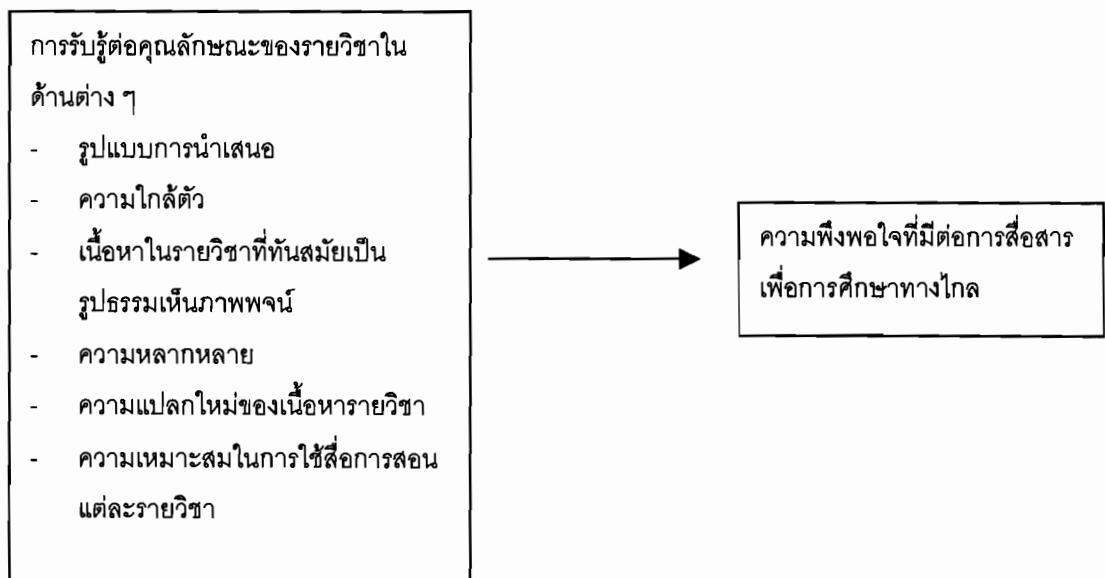
สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ภาพที่ 15
แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 2



สมมติฐานที่ 3 การรับรู้ด้วยคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

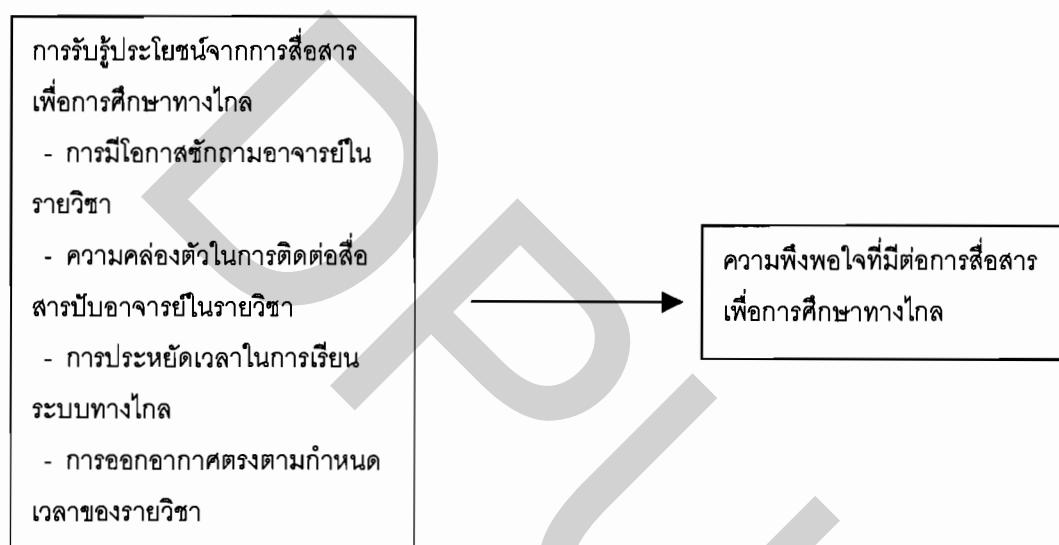
ภาพที่ 16
แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 3



**สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ประยุกต์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับ
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล**

ภาพที่ 17

แสดงตัวแปรตามสมมติฐานข้อที่ 4



3.4 ตัวแปรข้างต้นจะทำการศึกษาและวัดในเชิงปริมาณ ดังนี้

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะศึกษาเรื่อง เพศ อาชีพ โปรแกรมวิชา ศูนย์ การศึกษาใช้การวัดแบบนามมาตร (Nominal scale) อายุ รายได้ และเกรดใช้การวัดแบบอันดับ มาตร (Ordinal scale)

ความเห็น พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล และการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะศึกษา ความคุ้นเคยในสื่อเทคโนโลยี ใช้การวัดแบบนามมาตร (Nominal Scale) ความสามารถในการสื่อสารได้ทันที ความบอยครั้งในการแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนในกลุ่มเดือข่าย การมีส่วนร่วมในการซักถามและอภิปราย การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางความอิสระในการแปลความหมายของการสื่อสาร ฯลฯ มาตรวัด แบบ Summated Rating Scale ของ Rensis

Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลเรื่องระยะเวลาในการชุมโหรทัศน์ระบบทางไกล และจุดประสงค์ในการสื่อสารทางไกลใช้การวัดแบบอัตราคามาตรา (Interval Scale)

การรับรู้ประไยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ประกอบด้วยชุดคำถามที่ใช้มาตราวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ความพึงพอใจต่อสื่อ ประกอบด้วยชุดคำถามที่ใช้มาตราวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลความพอใจเกี่ยวกับ ความเพียงพอต่อเนื้อหาข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารสองทาง ประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสาร คุณภาพของสื่อกลาง และวิธีการของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลประกอบด้วยชุดคำถามที่ใช้มาตราวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลและการวัดแบบนามมาตรา (Nominal Scale)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เครื่องมืออีกอย่าง คือ การสัมภาษณ์นักศึกษาโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 268 ชุด โดยแบบสอบถามจะเป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Closed end)

ผู้วิจัยได้กำหนดแบบสอบถามครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการและตัวแปรที่ศึกษาโดยมีรูปแบบคำถามแบ่งเป็นตอน ๆ ตามประเด็นที่จะศึกษา

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้ใช้บริการระบบทางไกลแบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (DESCRIPTIVE STATISTIC) เพื่อหาค่าความถี่ แสดงตารางแบบร้อยละ เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ โปรแกรมวิชา ศูนย์การศึกษา และเกรด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความเห็นพอดีกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล และการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะศึกษา รู้จักใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้การวัดแบบนามมาตรา (Nominal Scale) ความบ่อຍคั้งในการใช้สื่อ ความสามารถในการสื่อสารได้ทันที ความบ่อຍคั้งในการแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนในกลุ่มเครือข่าย การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ความอิสรภาพในการเปลี่ยนหัวข้อของการสื่อสาร ฯลฯ ใช้มาตราวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และเวลาในการรับชม จุดประสงค์ในการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลใช้การวัดแบบอันตรากามาตรา (Interval Scale)

มากที่สุด	ให้ 5	คะแนน
มาก	ให้ 4	คะแนน

ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่เลย	ให้	1	คะแนน

การแปลผลคะแนน ความเห็น พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล และการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ ชีวะศึกษา การรู้จักใช้สื่อเทคโนโลยี ใช้การวัดแบบนามมาตร (Nominal Scale) ความบ่อຍครั้งในการใช้สื่อ ความสามรถในการสื่อสารได้ทันที ความบ่อຍครั้งในการแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนในกลุ่มเครือข่าย การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ความอิสระในการแปลความหมายของการสื่อสาร ฯลฯ มาตรวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และเวลาในการรับชม จุดประสงค์ในการสื่อสารทางไกลใช้การวัดแบบอันตรภาคมาตรา (Interval Scale)

คะแนน 4.50-5.00	คือ	มากที่สุด
คะแนน 3.50-4.49	คือ	มาก
คะแนน 2.50-3.49	คือ	ปานกลาง
คะแนน 1.50-2.49	คือ	น้อย
คะแนน 1.00-1.49	คือ	ไม่เลย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ประยุทธ์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ชีวะศึกษา รูปแบบการนำเสนอ ความใกล้ตัว เนื้อหาในรายวิชาที่ทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ ความหลากหลาย ความแปลกใหม่ของเนื้อหารายวิชา และความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนแต่ละรายวิชา ใช้มาตรวัดแบบ Summated Rating Scale ของ Rensis Likert เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และเวลาในการรับชม จุดประสงค์ในการสื่อสารทางไกลใช้การวัดแบบอันตรภาคมาตรา (Interval Scale)

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่เลย	ให้	1	คะแนน

การแปลผลคะแนนเกี่ยวกับการรับรู้ประยุทธ์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

คะแนน 4.50-5.00 คือ มากที่สุด

คะแนน 3.50-4.49	คือ	มาก
คะแนน 2.50-3.49	คือ	ปานกลาง
คะแนน 1.50-2.49	คือ	น้อย
คะแนน 1.00-1.49	คือ	ไม่เลย

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพอใจเกี่ยวกับความเพียงพอต่อข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารสองทาง ประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร คุณภาพของสื่อกลาง และวิธีการของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
ไม่เลย	ให้	1	คะแนน

การเปลี่ยนแปลงความพอใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผล ความเพียงพอต่อข่าวสาร ลักษณะของการสื่อสารสองทาง ประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสาร คุณภาพของสื่อกลางและวิธีการของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

คะแนน 4.50-5.00	คือ	มากที่สุด
คะแนน 3.50-4.49	คือ	มาก
คะแนน 2.50-3.49	คือ	ปานกลาง
คะแนน 1.50-2.49	คือ	น้อย
คะแนน 1.00-1.49	คือ	ไม่เลย

3.5 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้

1) ความเที่ยงตรง (Validity) ความหมายของความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการทดสอบเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยศึกษาจากงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้คำถามตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับงานวิจัยในเรื่องนี้

2) ความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าแบบสอบถามใช้ได้จริง โดย

ทดสอบแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด กับกลุ่มเป้าหมายก่อนทดสอบจริง (Pretest) และว่าสำหรับจำนวนค่าความเชื่อมั่น ในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.8449 ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 และส่วนที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่น 0.9393

3.6 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อหาข้อเท็จจริง ซึ่งใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic)

**ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมายัดกลุ่มพรรณนาตามฐานนิยม และลำดับความสำคัญ
ของกลุ่มนั้นตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง**

ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSSPC⁺ เพื่อหาค่าจำนวน และร้อยละ
ของตัวแปรเพศ อายุ รายได้ อาชีพ โปรแกรมวิชา ศูนย์การศึกษา และเกรดนำเสนอในรูปของตาราง
ประกอบคำบรรยาย ผู้วิจัยใช้การแจกแจงความถี่ แสดงตารางแบบร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ ความเห็น พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลความเห็น
และการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ การรับรู้ประยุษณาจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทาง
ไกล และความพึงพอใจต่อสื่อ และ ความพอยใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สถิติวิเคราะห์ (Analytical statistics) เพื่อศึกษาว่าลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง
พฤติกรรมการใช้สื่อ การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการรับรู้ประยุษณา มีความ
สัมพันธ์อย่างไรกับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อ
การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

วิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ t – test เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่จำแนกตามตัวแปรเพศ
และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) และวิธีเปรียบเทียบผลต่างของค่า
เฉลี่ยของเชฟเฟ (Schefe')ทดสอบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยที่จำแนกตัวแปร อายุ รายได้ อาชีพ โปรแกรม
วิชาที่เรียน เกรดเฉลี่ย และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้
บริการที่มีต่อการสื่อสารทางไกล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสาร
เพื่อการศึกษาทางไกล กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สมมติฐานาช้อที่ 3 การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Corelation Coefficient) เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สมมติฐานาช้อที่ 4 การรับรู้ปะโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

วิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Corelation Coefficient) เพื่ออธิบายค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปะโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การเสนอรายงานการวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ (Depth Interview) เลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 5 ท่าน เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล และเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

- 1) สัมภาษณ์ผู้บริหาร 1 ท่าน
- 2) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 2 ท่าน
- 3) และอาจารย์ผู้สอนรายวิชา 2 ท่าน

ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการวัดผลครั้งเดียว (One-shot Cast Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการประมาณผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS จากนั้นทำการสรุปผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปของแผนภาพ ตาราง และกราฟรายปีประกอบ โดยเรียงลำดับผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
3. ความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
4. การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ (Depth Interview)

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ จากนั้นทำการสรุปผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามปัญหานำการวิจัย ดังนี้

1. การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างไรและมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

1.1 การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีลักษณะดังนี้

1.1.1 เป็นทางเลือกหนึ่งที่จัดเสริมเข้าจากการเรียนการสอนแบบปกติ และด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการเรียนรู้ โดยที่ผู้เรียนนั้นอยู่ที่ไหนก็เรียนได้ ทั้งนี้ เพราะว่าบ้านศึกษาที่เรียนระบบทางไกลนั้นเป็นนักศึกษาที่มีเวลาเรียนไม่แน่นอนซึ่งอยู่กับความสะดวก การเรียนผ่านระบบนี้ไม่มีการเช็คชื่อหรือว่าเช็คเวลาเรียน นักศึกษาสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยสามารถที่จะพึงบรรยายผ่านวิดีโອคอนเพื่อเรนซ์ มาเรียนพังการสอนเสริม และเรียนค้นคว้าผ่านเอกสารและตำรา มีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติตัวอยู่ตนเอง และมีรายการวิทยุที่เรียกว่าก้าวไกลไปกับราชภัฏ จะออกอากาศเสริมในรายวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้จากนั้นยังมีการสืบค้นความรู้ผ่านอินเตอร์เน็ตด้วยตนเอง

1.1.2 รูปแบบหลักคือส่วนที่เป็นแม่ข่ายที่อาจารย์ผู้สอนหลักจะสอนจากสถานีแม่ข่าย ส่งไปยังปลายทาง ณ จุดต่าง ๆ โดยผ่านระบบวิดีโອคอนเพื่อเรนซ์ และที่ปลายทางจะมีอาจารย์ผู้ช่วยอยู่ดูแลตอบคำถามนักศึกษา การเรียนการสอนผ่านวิดีโອคอนเพื่อเรนซ์เป็นแบบสองทางคือในขณะที่อาจารย์สอนนั้นเวลาเดือนักศึกษามีปัญหา ก็สามารถที่จะถามกลับเข้ามาได้ทันทีโดยเห็นทั้งภาพและเสียง

1.1.3 นอกจากการเรียนผ่านวิดีโອคอนเพื่อเรนซ์ 4 ครั้งครั้งละประมาณ 3 ชั่วโมงแล้ว ในรายวิชาทั่ว ๆ ไป ก็จะมีการสอนเสริมพับกับอาจารย์ที่ไปให้การสอนเสริมประมาณรายวิชาละ 3-4 ครั้งตัวกัน ซึ่งอยู่กับลักษณะของวิชา ชั่วโมงของสอนเสริมครั้งละประมาณ 3 ชั่วโมง

1.1.4 รูปแบบของการเรียนผ่านศูนย์ ณ จุดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ศูนย์การศึกษาต่าง ๆ จะมีห้องสำหรับฟังคำบรรยาย ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยบริการที่นักศึกษาสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนั้นก็จะมีอพฟิศสำนักงานให้บริการด้านวิชาการด้านธุรการต่าง ๆ ตลอดจนการให้บริการตอบคำถามกับนักศึกษา

1.1.5 ความอิสรภาพของผู้เรียนของการจัดการศึกษาทางไกล เม้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะว่าระบบทางไกลของเรามโดยปรัชญาของมันมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนแบบพึ่งพาตนเอง ให้เสรีภาพในการกำหนดแผนการเรียนด้วยถ้าใครสามารถที่จะอ่านเข้าใจคู่มือ เช้าใจโครงสร้างหลักสูตร ก็สามารถจัดแผนการเรียนของตนเองได้ ไม่จำเป็นว่ามาเรียนแล้วพร้อมจบแบบคนอื่นเรียนเหมือนคนอื่น แต่ทั้งนี้จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตัวเองและทำแผนการเรียนด้วยตัวเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น รูปแบบของการเรียนของระบบนี้ก็เปิดโอกาสให้มาก นอกจากรีียนพงบรรยายแล้วยังมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่ม สมมนา ฝึกปฏิบัติการเหล่านี้มีหมวด

และนักศึกษาสามารถเรียนจากสิ่งที่ตนเองสนใจได้ ไปค้นคว้าเพิ่มเติมหรือแสวงหาจากแหล่งเรียนรู้อื่นได้ จุดเด่นหนึ่งของระบบการเรียนนี้ คือ นักศึกษาไม่ต้องเข้าเวลาเรียน และอยู่ที่ไหนก็ศึกษาสามารถเรียนได้ และก็เรียนได้ตลอดเวลา เป็นการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับผู้เรียน วิธีการเรียนแบบนี้ทำให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องพึ่งครุภัยความคุ้มอยู่ตลอดเวลา ในส่วนหนึ่งจะมีนักศึกษาที่ได้ประโยชน์ แต่ก็มีบางคนต้องให้อาจารย์คุณให้นั่งอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต้องอาศัยปัจจัยดังนี้คือ

- การจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน นั่นจึงจะเป็นการเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง

- และนั่นหมายถึงว่าจะหาวิธีการอย่างไรที่ครุภัยสอนจะเตรียมแผนขบวน การเหล่านี้ได้

1.1.6 การที่ทางสถาบันขยายโดยระบบทางไกลเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้คน หลากหลายกลุ่มหลากหลายอาชีพหลากหลายเวลา ถ้าไม่มีศูนย์การศึกษานี้ระบบทางไกลที่ไปถึง คนเหล่านั้นเขาคงไม่มีโอกาสได้เรียน ทั้งที่อยากระเรียนมากแต่เนื่องจากจะต้องติดภารกิจที่ออกเป็น กะบ้ำง งานประจำบ้ำง งานที่เวลาไม่แห่นอนบ้ำง สิ่งนี้ถือเป็นจุดเด่นของระบบการศึกษาของ สถาบัน อีกส่วนหนึ่งเขามีต้องเดินทางมาเรียนถึงสถาบันหรือในกรุงเทพฯถ้าอยู่ต่างจังหวัดอย่างจะ เรียนกับราชภัฏสวนดุสิตอย่างจะเรียนโปรแกรมที่เข้าสนิใจ เข้าก็สามารถเรียนในท้องถิ่นได้ ทำให้ เข้าประชัยด้วยเวลาประชัยเดินทางและก็ได้คุณภาพชีวิต คือไม่ต้องห่างจากครอบครัว ไม่ต้องมาเผชิญ ภาวะเสี่ยงในสังคมเมือง เป็นการให้โอกาสที่ดี และถ้ามองในแง่ของพระราชบัญญัติการศึกษานั้น การศึกษาทุกรอบที่สถาบันได้จัดขึ้นนั้นสอดคล้องและตอบสนองปณิธานพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติปี 2542 อย่างเต็ม ๆ ระบบทางไกลจัดได้ว่าอยู่ที่ไหนก็ได้นับเป็นการขยายโอกาสให้คน ชนบทห่างไกลได้ เรียกว่าการศึกษารอบบ้านหรือศึกษาตามอัธยาศัย และศูนย์การศึกษาเหล่านั้น ถ้ามีโครงการฝึกอบรมให้กับคนในท้องถิ่น ใช้ระบบเครือข่ายเป็นตัวสื่อสารไปถึงคนชนบทที่สถาบันมี ศูนย์การศึกษาอยู่ นับเป็นการบริการทางสังคมได้

1.1.7 ช่วยแก้ปัญหาการขาดครุภัยสอนในบางรายวิชา สอนจุดเดียวแต่สามารถ กระจายไปได้ถึง 10 จุด 20 จุด และนักศึกษาที่สามารถเรียนกับวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถร่วม กันได้ อย่างนักศึกษาสถาบันจำนวนทั้งหมดประมาณสี่หมื่นคน ถ้าคิดตามรายหัวสมมติว่า 50 คน นักศึกษาเฉพาะภาคปกติประมาณ สองหมื่นคน 50 คนต่อห้อง 2 ห้องก็ต้อง 200 คน สองหมื่นคน ต้องใช้อาจารย์ 400 คน ต่อ คาด แล้วไม่ใช่รายวิชาเดียว ซึ่งจะต้องทำให้อาจารย์จำนวนมาก แต่ ถ้าทางสถาบันสามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญ นักปราชญ์ทางสาขาวิชาบรรยายให้นักศึกษาฟังได้ เมื่อคิดยู นิตคอร์สก็เป็นการลงทุนที่ต่ำ เชิญวิทยากรจากอาจจะต้องเสียเงินขั้วละ 5 พันอาจไม่ต้องใช้คนมาก

ก็ยังคุ้มถ้าวิทยาการเป็นเชี่ยวชาญ(expert) ทางนั้นเลย ซึ่งลักษณะการเรียนระบบทางไกลถ้าแบบนี้เรียกว่าเป็น mass learning หรือ mass lecture ทั่วระบบทางไกลจะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต้องมีการสอนให้นักศึกษามีวินัยในการเรียน ขณะนี้ถึงแม้ว่าจะสอนทางไกลแต่ก็ยังให้อาจารย์ส่วนหนึ่งไปคุยกับผู้เรียนอยู่ ซึ่งก็ยังใช้ครุจำนวนมากอยู่ แต่ถ้าฝึกนักศึกษาให้มีวินัยในการเรียนสามารถควบคุมตนเองได้ ระบบนี้จะช่วยลดแทนการขาดครุได้

1.1.8 ความคล่องตัวของระบบวิดีโอคอนเพื่อเรนซ์ โดยตัวระบบเองมีความคล่องตัวที่สูง ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพของเครื่องของอุปกรณ์ ค่อนข้างคล่องตัวสูง เพราะสถาบันเลือกใช้ระบบที่มีคุณภาพ เช่น คู่สายเช่า (Leased Line) ความเร็วสูง ผ่านไฟเบอร์ออฟติกไม่ได้ผ่านด้วยช่องสัญญาณที่จำนวนน้อย แต่ผ่านช่องสัญญาณที่ค่อนข้างพอเพียง นั่นคือความคล่องตัว ถ้าเตรียมสื่อด้วยจัดลำดับไว้ให้เจ้าน้ำที่ดำเนินการให้ตามโอกาส อย่างไรก็ตามจะไม่คล่องตัวตรงที่เมื่อใช้ power point อาจารย์จะต้องนั่งคุ้มเครื่องคุ้มเม้าส์อยู่ โอกาสที่อาจารย์จะเดินหรือทำอะไรไว้มาก เวลาใช้เพาเวอร์ พ้อยท์ ภาพเนื้อหาบนจอคอมพิวเตอร์แล้ว แซ่บอยู่ได้ไม่นาน ทำให้อาจารย์ต้องอยู่กับเครื่องคอมพิวเตอร์ ขณะเดียวกันอาจารย์จะไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มในรูปแบบอื่นได้นอกจากการพูดคุยสนทนาเท่านั้น บางครั้งการตัดภาพ มีการตัดภาพไปยังบางศูนย์การศึกษาฯ บางศูนย์ภาพล้มไปติดต่อไม่ได้ ดังนั้นโดยสรุปความคล่องตัวของระบบจึงอยู่ที่

- ระบบของสื่อคอนเพื่อเรนซ์
- เจ้าน้ำที่ควบคุมระบบวิดีโอคอนเพื่อเรนซ์ ที่ประจำอยู่ ถ้าเข้าไม่มีความรู้ความสามารถ เวลาไม่ปัญหาเกิดขึ้นก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้นักศึกษาที่มาต้องนั่งรอไม่ได้พัง ไม่ได้ยินไม่ได้สื่อสารอะไร ก็จะเกิดปัญหาทันที ดังนั้นเจ้าน้ำที่ควบคุมจึงต้องมีการอบรมแล้วก็เหมือนกับมีการซ้อมใช้บ่อย ๆ ใช้ให้เกิดประโยชน์

1.1.9 การติดต่อบรระหว่างศูนย์การศึกษามีการติดต่อกันได้ทุกศูนย์ไม่ว่าจะอยู่ในต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพฯ คุณภาพของสื่อสามารถติดต่อบทันทีชัดเจนสร้างอารมณ์ร่วมกับการสนทนาได้ไม่แตกต่างจากการเรียนตรงเท่าใดนัก แต่อย่างไรก็ตามก็มีข้อจำกัด การตอบนั้นต้องผลัดกันของมาตอบ เพราะมีไมโครโฟนอยู่ตัวเดียว ดังนั้นก็ต้องผลัดหมุนเวียนกันมาตามห้องต่อห้อง จะตะโกนถามกันคงไม่สะดวก และต้องมาทีละศูนย์ สมมติว่าถ้าศูนย์สยามตามตอนนั้นสัญญาณได้ติดต่อบรระหว่างศูนย์สยามกับผู้สอนกำลังติดต่อ กันอยู่ ศูนย์อื่นก็จะได้ยิน แต่หากต้องการถามพร้อมกันทำไม่ได้ หากเกิดมีปัญหาเสียงรบกวนเกินไป หรือเสียงเบาเกินไป นักศึกษาสามารถบอกได้ทันที หรือนักศึกษามีข้อสงสัยอะไรไม่เข้าใจพอกอาจารย์เปิดโอกาสให้ข้อความนักศึกษาถ้ามีได้ แต่จำนวนคำถามยังมีน้อย

1.2 ปัญหาและอุปสรรคของการสื่อสารทางไกลแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ความคุ้นเคยกับการเรียนด้วยการพบอาจารย์สอนตรง นักศึกษาโดยมากจะคุ้นเคยในการเรียนแบบนั้น ถึงแม้ว่าวิธีโคลอนเฟอร์เรนซ์เป็นการสื่อสารสองทาง แต่ไม่เหมือนกับการเห็นหน้ากัน อย่างอาจารย์ตั้งคำถามไปถ้าอาจารย์อยู่ในห้องก็มองเห็นหน้า และซึ่งให้นักศึกษาตอบได้ นักศึกษาจะมีความเกรงใจหรือปฏิสัมพันธ์มากกว่า แต่ถ้าเป็นการเรียนแบบระบบทางไกลส่วนใหญ่นักศึกษาขาดความสนใจ การจะให้นักศึกษาลุกขึ้นตอบทำได้ยาก เมื่อนอนอยู่ใกล้กันนักศึกษาจึงไม่ลุกตอบ หรืออาจเป็นเพราะว่าคนที่จ้องอยู่มีมากเกิดความเก้อเขินในการติดตอบไม่เหมือนอย่างการเรียนในห้องเรียนซึ่งเป็นห้องเดียว จริง ๆ แล้วเมื่อนอนกับว่าเขามีเครื่องหนึ่งหรือไม่ได้รู้จักคุ้นเคยกับอาจารย์โดยตรงเมื่อการสอนปกติในห้องเรียนซึ่งมีความคุ้นเคยมากกว่า การเรียนด้วยวิทยากรหรือผ่านสื่อทางไกลและติดตอบทางภาพต้องใช้เวลาปรับตัวสักระยะหนึ่งจึงเกิดความคุ้นเคยและหมดปัญหาไป อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับการสอนของอาจารย์ที่ใช้กลวิธีมีเทคนิคจูงใจสอนด้วยสถานการณ์ที่เป็นกรณีศึกษามีการพูดคุยซักถาม กระตุ้นให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

- นอกจากนั้นความถี่ในการเรียนระบบปกติมีมากกว่า ระบบทางไกล ที่อาจารย์พบนักศึกษา 4 ครั้ง ผู้สอนค่อนข้างจะรีบเร่งที่จะต้องให้เนื้อหาครบตามหลักสูตร แต่ถ้าเป็นระบบปกติพับกันมากครั้งความผ่อนคลายที่จะทำกิจกรรมร่วมกันมันมีมากกว่า เพราะฉะนั้นค่อนข้างที่มีอุปสรรคคือ โอกาสในการที่จะทำกิจกรรมร่วมกันค่อนข้างจะน้อย เพราะฉะนั้นมีการช่วยได้คือระบบสอนเสริม เป็นระบบที่ติดในการที่อาจารย์ผู้สอนเสริมจะได้พับกันนักศึกษา ได้คุยกันได้ถามสิ่งที่ไม่เข้าใจจากนักศึกษาแล้วอธิบายเพิ่มเติม ที่ทางสถาบันจัดสอนไว้ 2 ระบบคือ แบบสอนผ่านจอและการสอนเสริม เป็นสิ่งที่ได้ใช้ได้ เพราะว่าอาจารย์หลักจะสอนประเด็นสำคัญและมีการเสริมนื้อหาเพิ่มเติมจากอาจารย์สอนหลัก

- นอกจากนี้ด้านความคุ้นเคยของอาจารย์ต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นปัญหา หนึ่ง การเตรียมข้อมูลส่วนใหญ่อาจารย์ใช้โปรแกรมเพาเวอร์พ้อยท์ (power point) กัน ก็มีอาจารย์บางท่านไม่มีทักษะด้านนี้ แต่ได้ไปสอนทางไกล ทำให้เกิดปัญหาบ้าง แต่ในอีกแห่งหนึ่งอาจารย์ก็เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านการเตรียมข้อมูลด้วยโปรแกรมเพาเวอร์พ้อยท์ (power point) ด้วย

- วิธีสอนของอาจารย์ ทำอย่างไรจะโน้มน้าวให้อาจารย์เห็นการเรียนรู้ผ่านเครื่องข่ายหรือผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำอย่างไรให้อาจารย์ได้สร้างพลังการสอนที่จูงใจผู้เรียน ให้ได้ความรู้ความคิดเกิดทักษะ และสนุกสนานในการเรียนรู้ ทำอย่างไรที่จะให้อาจารย์พัฒนาวิธีสอนที่แปลกใหม่และท้าทาย ยิ่งขึ้น อาจจะสอนในลักษณะ กรณีศึกษา บทบาทสมมติ เป็นปฏิบัติการ หรือผ่านการทดลองผ่านระบบบันทึกสามารถทำได้ เป็นจิตวิญญาณที่อยากจะพัฒนา

- เรื่องการสื่อสารในงานให้บริการ รวมทั้งการติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนเวลาอ่านักศึกษาสังงานแล้วอาจารย์ไม่ได้รับ เป็นปัญหาหลัก เพราะว่าการสื่อสารนั้นแม่ว่าทางสถาบันจะเตรียมสื่ออิเลคทรอนิกส์ต่าง ๆ ไว้ให้แล้วนั้น เจ้าหน้าที่บางคนก็ยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ บางคนใช้ไม่เต็มศักยภาพ เวลาไม่ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่ส่งผ่านปัญหานั้นไปเพื่อการปรึกษาหรือทำความเข้าใจ หรือบางที่ส่งมาแล้วทางปลายทางหรือทางต้นทางไม่ได้รับตอบสนองให้ทันการณ์ จึงเกิดเป็นปัญหาอย่างไรก็ตามก็ได้มีการปรับปรุงพัฒนาทำความเข้าใจอยู่บ่อยครั้ง และเน้นวิธีการใช้สื่อเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ ปัญหาเหล่านี้ก็ลดน้อยลง

- ส่วนปัญหาทางด้านระบบและเทคนิคที่เรียนผ่านวิดีโอดูออนไลน์นั้นจะเรียกว่าค่อนข้างน้อยแม้ว่าจะเป็นอิเลคทรอนิกส์ที่ดูจะเป็นไอทีที่น่าจะดูยาก แต่กลับพบปัญหาน้อย จะมีบ้างที่สัญญาณภาพล้มหรือภาพไปเสียงไม่ไป หรือเสียงไปภาพไม่ไป ข้อมูล Text Presentation บางครั้งเกิดปัญหาน้ำ ภายนอกย้อนแผลภาพ หรือการสลับภาพบางครั้งผู้ควบคุมสลับภาพ อาจารย์กับข้อมูลไม่เหมาะสม เพราะขณะนั้นอาจารย์อาจกำลังอธิบาย เนื้อหาสำคัญอยู่ หากผู้ควบคุมเครื่อง มีคอมเพื่อเรนช์รีจักรับเป็นของเล็กเป็นภาพอาจารย์ ส่วนเนื้อหาควรเป็นภาพใหญ่ ก็จะทำให้ข้อมูลที่นำเสนอทางจากพาน่าสนใจขึ้น ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์มีการตั้งคำถาม ต้องซูมภาพตัวอาจารย์หรือภาพศูนย์ที่อาจารย์ตั้งคำถาม นอกจากนี้ข้อมูลที่ผ่านจดหมายที่ต้องจดจำ บางครั้งลีกไป หากเป็นห้องขนาดใหญ่ นักศึกษาที่นั่ง離れห้อง ฯ จะมองไม่เห็นได้แต่สิ่งเหล่านี้จะได้รับการแก้ไขทันท่วงที่ เพราะทั้งสถานีแม่ข่ายและลูกข่ายปลายทางจะมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ ทุกๆ ดู พยายามไม่เกิดเข้าจะคุยกับปัญหาได้ทันที ส่วนนี้จึงเป็นปัญหาน้อย

แต่เมื่อสามปีที่ผ่านมา ความเข้าใจในเรื่องการจัดการ เรื่องการสื่อสาร และเรื่องการสร้างคุณภาพด้านการปฏิบัติงานเสริมเข้าไปทำให้ปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกแก้ไขและลดน้อยลงผนวกกับบุคลากรมีความเชี่ยวชาญมีทักษะในงานมากขึ้น ก็ไปได้ค่อนข้างดี โดยเฉพาะนักศึกษามีความคุ้นเคยกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่แบบพิงพาณิชย์ สามารถที่จะมาเรียนหรือไม่มาเรียนก็ได้ และหากโอกาสเรียนด้วยตัวเองผ่านสื่อที่เตรียมไว้ให้

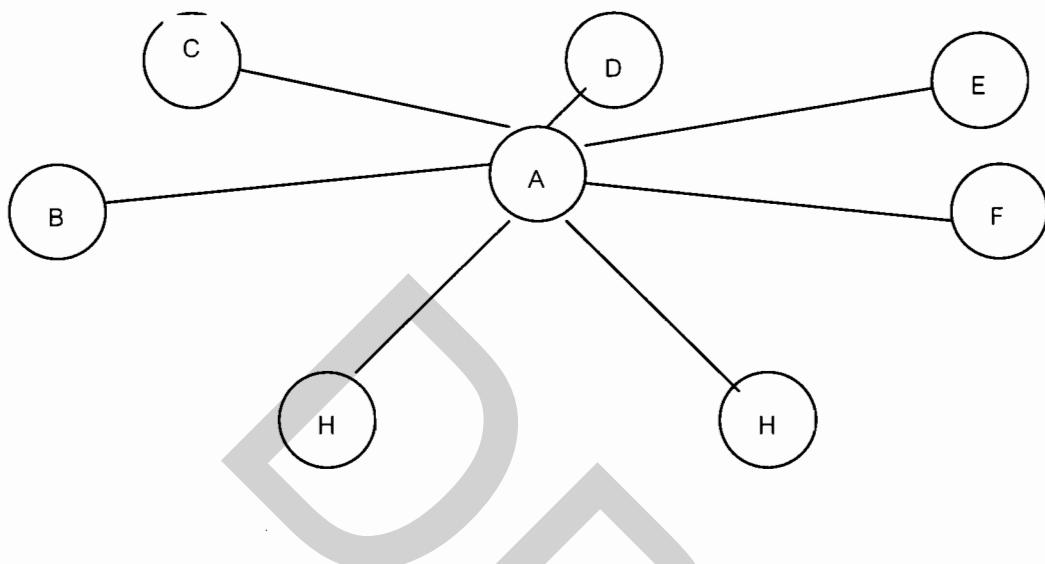
2. เครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ แต่ละศูนย์มีการเชื่อมโยงกันอย่างไร และมีปัญหาที่ได้

2.1 ลักษณะการดำเนินงานเครือข่าย

เมื่อพิจารณาแล้วการดำเนินงานของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตมีลักษณะเป็นเครือข่ายแบบดาว (Star Network) เป็นลักษณะที่สถาบันหรือศูนย์แม่ข่ายแห่งหนึ่งมีทรัพยากรร่วมเป็นศูนย์ดำเนินงาน เป็นคลังข้อมูล 1 แห่ง แล้วให้ศูนย์หรือสถาบันที่เป็นลูกข่ายอื่น ๆ ใช้ทรัพยากรได้

ภาพที่ 18

เครือข่ายแบบดาว

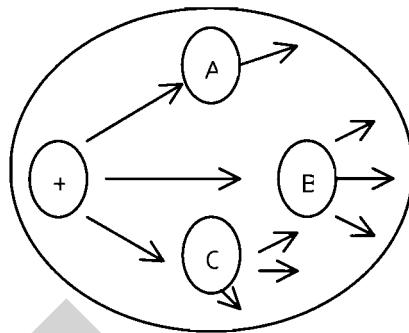


มีการกระจายอำนาจบริหารงานแบบทีมงาน และมีการกระจายอำนาจไปเป็นทดสอบ ๆ อำนาจการตัดสินใจส่วนใหญ่จะอยู่ที่หัวหน้าศูนย์ หรือผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์การศึกษาของเครือข่าย แต่ละแห่ง ศูนย์การศึกษาสามารถตัดสินใจเกือบทุกเรื่องยกเว้นบางเรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญบางเรื่อง ต้องการคำตوبที่เป็นกฎเกณฑ์หรือเป็นระเบียบเฉพาะหรือเป็นเชิงนโยบาย บางเรื่องที่หัวหน้าศูนย์ ตอบไม่ได้ก็ต้องส่งเข้ามายังสำนักงานกลาง ถ้าสำนักงานกลางยังตอบไม่ได้ก็ส่งไปที่รองวิชาการหรือ ผู้บริหารระดับสูงอื่น ๆ แต่โดยนิยมแล้วมุ่งที่จะกระจายอำนาจจากการบริหารจัดการและการตัดสินใจ ไปที่ส่วนต่าง ๆ ทางสถาบันจึงใช้คำพูดว่า one stop service พยายามให้ไปถึงจุดนั้นแม้แต่ธุรกิจ บดีมักกล่าวเสมอว่าขอให้เบ็ดเสร็จที่ศูนย์การศึกษาเลย แต่ก็มีบางเรื่อง เช่นเรื่องทะเบียนที่ต้องเข้ามา ที่ส่วนกลางก่อน

เครือข่ายการสื่อสารของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเกี่ยวกับระบบการแพร่กระจายข้อมูล หรือการติดต่อสัมพันธ์กันในบรรดาสมาชิกของกลุ่มโดยระบบการแพร่กระจายข้อมูล เป็นเครือข่าย ความสัมพันธ์แบบกระจาย (radial personal network) คือการที่บุคคลหนึ่งมีการติดต่อสัมพันธ์กับ หลายคน แต่ในกลุ่มที่เขาติดต่อจะไม่มีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันเลย ส่วนใหญ่บุคคลที่ติดต่อ จะมีความผูกพันกันแบบผิวนิ่น (weak tie) เช่น เป็นเพียงคนรู้จัก หรือผู้ร่วมงาน เป็นต้น

ภาพที่ 19

เครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนบุคคลแบบกระจาย



โดยระดับของความผูกพันจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ

(1) ผลกระทบของจำนวนเวลาที่มีการติดต่อสัมพันธ์กัน

เวลาเรียนมีน้อยไปบางรายวิชา เช่นบัญชี เวลาเรียนน้อยไป ส่งผลต่อการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันน้อยตามไปด้วย ดังนั้นความผูกพันจึงมีน้อย

(2) ความคุ้นเคยสนิทสนมไว้ใจ เชื่อใจซึ่งกันและกันของคู่สื่อสาร

เรื่องความคุ้นเคย/สนิทสนม กับนักศึกษา อาจารย์เห็นว่า มี เป็นความรู้สึกแบบครูบ่า อาจารย์ลูกศิษย์ มีนักศึกษามาพูดคุยกับทายบ้าง ศูนย์การศึกษาต่าง ๆ จะสนิทน้อยกว่า แต่มีความไว้ใจผู้สอนแม้ขณะที่สอนไม่เคยเจอตัวจริงกันเลย ด้านเจ้าหน้าที่เห็นว่า ค่อนข้างดี เมื่อมองเพื่อกันสามารถปรึกษาได้

2.2 เป้าหมายของเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบัน

โดยภาพรวมเป็นไปตามเป้าหมาย ตอบสนองวัตถุประสงค์ได้ ศูนย์การศึกษากอสถาบัน เป็นหน่วยรุกที่สำคัญที่ขยายฐานการศึกษาให้กว้าง ไกลอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อตอบสนองคุณภาพชีวิต พัฒนาคุณภาพงาน และนำประชาชนสู่ "สังคมแห่งการเรียนรู้"อย่างแท้จริง (ศูนย์การศึกษากอสถาบัน : 3) สิ่งหนึ่งที่ส่วนดุลติดทำให้เกิดขึ้นคือวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบพึงพาตนเอง เมื่อก่อนถ้าพูดถึงคนต่างจังหวัดกับคนกรุงเทพฯของเราว่าสึกเหลื่อมล้ากันอยู่ คนต่างจังหวัดจะขาดความมั่นใจแต่เดียวว่าสึกกว่าคนเหล่านี้มั่นใจ คิดเห็นได้ สามารถบอกสิ่งที่ต้องการได้ วิจารณ์ในสิ่งที่เข้าได้รับความไม่เป็นธรรมได้ สิ่งที่มันเกิดคือการเรียนรู้และพัฒนาและไม่สร้างความแตกต่าง ทางความรู้ความคิด และที่โดดเด่นก็คือว่าการศึกษาไปอยู่ที่ไหน มันก็เกิดเครือข่ายในชุมชนท่องถิน เพราะคนที่มาเรียนก็เป็นคนทำงานแล้ว หลายอาชีพทั้งภาครัฐ เอกชน เกษตร กำนัน นักธุรกิจ นายธนาคารกล้ายเป็น

เพื่อกันหมวด ทำให้เกิดกลไกการเคลื่อนไหวที่ดีในสังคม เข้าเป็นเพื่อนกัน เข้าเป็นรุ่นเดียวกันแบบบัน្ត ทำให้เกิดพลวัตในการพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างชัดเจนนี้ได้รับการยืนยันจากผู้อำนวยการจังหวัด ก็ตี หรือทางผู้นำท้องถิ่นของทั้งภาครัฐและเอกชน

2.3 การเขื่อมโยงระหว่างสำนักงานกลางกับศูนย์และศูนย์กับศูนย์

- การประชุมบอร์ดครั้งหนึ่งหรือไม่ว่าจะเป็นการประชุมของคณะกรรมการ ของผู้บริหารหรือของนักศึกษา จริง ๆ แล้วนักศึกษาแต่ละศูนย์จัดกิจกรรมร่วมกัน แทนที่นักศึกษาจะเดินทางไปที่ใดที่หนึ่ง เขาก็จะเปิดวิดีโอด่อนเฟอเรนซ์คุยกัน อย่างเช่น การประชุมกิฟ้าของศูนย์ระบบทางไกล นครนายก ปราจีน พัทยา ชลบุรี ระปุน สมบูรี เขาก็ประชุมผ่านด่อนเฟอเรนซ์ เห็นกันคุยกันได้ ตอบกันได้ เมื่อจัดงานก็ออกแบบได้ด้วยทุกเรื่องมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญทำให้นักศึกษาพบปะแลกเปลี่ยนความคิดจากคนที่หลากหลายกลุ่มหลากหลายภูมิภาคเป็นเนื้องานเดียวกันได้ นอกจากนั้นก็ยังใช้งานปฐมนิเทศน์ศึกษาใหม่การที่ผู้บริหารจะต้องตระเวนไปปฐมนิเทศทุกศูนย์ โดยควบคุมอยู่ในสถาบันนี้แล้วนักศึกษารับรู้ร่วมกันซักถามกันได้

- เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร่วมกันจัดเป็นนโยบายของสถาบันอยู่แล้ว ทั้งทรัพยากรคน อุปกรณ์เครื่องไม้เครื่องมือ และกิจกรรมรู้ต่าง ๆ ที่สถาบันคิดค้นขึ้นมาได้ ตอนแรกรูปแบบการจัดการเป็นงานใหม่ ทำไปเรียนรู้ไป แก้ปัญหาไป แต่เมื่อพอบอะไรเป็นความรู้ใหม่ สถาบันก็นำมา sharing หรือแบ่งปันกัน บางที่แต่ละศูนย์การศึกษาจะคุยกัน บางที่จะดับเจ้าหน้าที่ก็จะคุยกันในเชิงปฏิบัติ ที่ทีมงานค้นพบว่าเป็นวิถีทางที่ดี อาจารย์ก็เข่นกันได้มาแลกเปลี่ยนกัน โดยเฉพาะหัวหน้าศูนย์นั้น แน่นอนที่เข้าได้พูดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการทำงาน การจัดการเหล่านี้ ค่อนข้างชัดเจน

- ในการส่งเอกสารการผ่านเรื่องหรือการที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสถาบันไปยังศูนย์จะผ่านที่สำนักงานกลาง สำนักงานกลางคล้าย ๆ ว่าเป็นสถานีเครือข่ายที่จะส่งข้อมูลหรือประสานข้อมูลmanyสถาบันไม่ว่าจะเป็นแผนการเรียน รายวิชาที่เปิดสอน การจัดอาจารย์ผู้สอน เรื่องการชำระเงินต่าง ๆ เหล่านี้รวมทั้งการรับสมัครอะไรเหล่านี้สำนักงานกลางจะเป็นตัวประสานให้รวมทั้งเป็นหน่วยที่ประมวลผลการเรียนด้วย

- โดยมากการติดต่อระหว่างศูนย์การศึกษาจะผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) หรือคอมพิวเตอร์ทั้งหลายเข้าจะคุยกัน นอกจากนั้นจะมีการประชุมหัวหน้าศูนย์ทุกเดือน และก็จะมีการคุยกันในระดับนโยบาย และปฏิบัติตาม จากนั้นหัวหน้างานจะไปถ่ายทอดกับทีมงานอีกทีนึง นอกจากนั้นก็จะคุยกันผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเน้นเรื่องการสื่อสารอย่างมาก การสื่อสารทุกช่องทาง เช่น เอกสาร โทรศัพท์ แฟกซ์ อินเตอร์เน็ต chat นอกจากการเรียนการสอนแล้ว

2.4 ปัญหาเครือข่ายสถาบันที่มีอยู่ ได้แก่

- ปัญหาทางเทคนิค เช่น ปัญหาความไม่แน่นอนของระเบียนว่าด้วยหลักสูตร หรือ เช่น หลักสูตรว่าอนุมัติให้เปิดสอนได้แล้วแต่กิจกรรมนึงบอกว่าเดียวังไม่เรียบร้อย อันนี้เป็นปัญหาทางเทคนิคทางปฏิบัติ หรือปัญหาด้านการเงิน การชำระเงินของนักศึกษา บางที่สถาบันกำหนดการชำระ สามงวดแล้วมาปรับเป็นหningวด มันก็เป็นปัญหาที่นักศึกษาว่า ตอนแรกติดอยู่แล้วพอมางวดเดียวันักศึกษาหาเงินให้ไม่ทัน เพราะว่าพอมารวมเป็นงวดเดียวจะมากไปสำหรับนักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาต่างจังหวัด และจะเป็นปัญหาเทคนิคทางปฏิบัติ

- ปัญหา ความเข้าช้อน ความล่าช้ามีบ้าง บางที่เหมือนว่าต้องประสานงานหลายจุด อย่างเรื่องஆடுவிசா ทางศูนย์ฯ โทรเข้ากับஆடுவிசாแล้วแต่หนังสือส่งมาไม่ถึง ปรากฏว่าหนังสือไปไว้ที่ รถยานพาหนะแล้ว แต่อาจารย์ไม่มีมาที่ศูนย์ฯ เพราะอาจารย์ขับรถมา กันเอง ดังนั้นทางฝ่ายyan พาหนะจึงไม่มาส่ง เพราะถ้าขับมาส่งแต่หนังสือเขาก็ไม่ขับมา ซึ่งข้อผิดพลาดตรงที่ห้องஆடுவிசாไม่ โทางมาแจ้งก่อนว่าจะส่งหนังสือมาวันนี้ เพราะถ้าทราบก็จะโทรแจ้ง yan พาหนะให้มารับให้มาส่งให้ ซึ่งเขาก็จะ ทำให้อยู่แล้ว

3. ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจในการสื่อสารเพื่อการศึกษาผ่านระบบทางไกลหรือไม่อี่างไร

ด้านผู้บริหารเห็นว่าในส่วนของอาจารย์มีเรื่องไม่พอใจคือค่าตอบแทนที่เป็นแรงจูงใจ ด้วย แปรอันหนึ่งที่พับคือค่าตอบแทน ถ้าค่าตอบแทนดีอาจารย์ก็อยากจะมาสอน เพราการสอนระบบ ทางไกลอาจารย์ต้องมีการเตรียมตัว และมากกว่าการสอนแบบปกติ จะต้องมีแผนการเรียนที่ชัด จะ ต้องมีใบงานที่ชัดเจน มีการกำหนดศิริปัต្រการสอนที่ชัด ฝึกการเขียนคัตติ้งการเตรียมตัวของอาจารย์ที่ ต้องแต่งเนื้อแต่งตัว ดังนั้นถ้าค่าตอบแทนสูงเป็นแรงจูงใจมันก็จะสนุกมากยิ่งขึ้น จะนั่นในกลุ่ม อาจารย์เองส่วนหนึ่งเขางานก็จะสอนเพราเขาได้เรียนรู้วิธีการสอนใหม่ ๆ ได้นี่จากความจำเจดัง เดิม อันนี้ไม่สนใจเงินทอง ได้มากได้น้อยไม่สนใจ ในอีกส่วนหนึ่งก็รู้สึกจะฝืนใจที่จะมาสอน ก็ยังมีซัก 30% เช่นให้มาสอนบ้างถูกคนอื่นไม่สอนตัวเองต้องมาสอนอะไรพากันนี้ พอมารู้ไม่เต็มใจ การ เตรียมตัว การสร้างknow how ในมี ก็จะน้อยลง ตามทฤษฎีจิตวิทยาการจูงใจนั่นเอง แต่ที่น่าสนใจ ใจคือวิทยากรที่มาจากห้องนักเรียน เช่นไม่ค่อยติดเรื่องเงินสักเท่าไหร่ เชาก็จะใช้ ประสบการณ์ความรู้ความสามารถที่มีอยู่นำมาถ่ายทอดหรือมาร่วมพัฒนา ประชากรของบ้านเมือง ตรงนี้น่าับถือยิ่ง คนเหล่านี้ก็จะพยายามค้นคว้า พยายามที่จะคุยกับลักษณะที่เป็นcase study มากกว่าที่จะมาบอกความรู้ ดังนั้นถ้าถามโดยภาพรวมอีกเช่นกันก็อยู่ที่ระดับพอใจ พอดีปานกลาง ภาพรวมความพึงพอใจที่ได้ประเมินไว้อี่างต่อเนื่องจะอยู่ระดับที่พอใจ จะมีบ้างที่พอก ใจค่อนข้างมาก อันนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่ม ถ้ากลุ่มที่เข้าคุ้นเคยกับการเรียนแบบพึง พาตันเองหรือพอใจที่จะเรียนแบบด้วยความสะดวกของตัวนักศึกษา ตรงนี้นักศึกษาจะพอใจมาก

แต่ถ้านักศึกษาที่จบใหม่ยังไม่มีงานทำแล้วมาเรียนบางที่เขาก็ยังพอยใจน้อย หรือไม่ก็อาจจะบอกว่า ถ้าเรียนโดยมีอาจารย์มาสอนน่าจะดีกว่าก็มี แต่โดยภาพรวมแล้วเรียกว่าอยู่ในระดับที่พอใจ

อาจารย์เห็นว่า พอยใจที่ว่าสอนครั้งเดียวไม่จำเป็นต้องพูดซ้ำซาก 4 – 5 ห้อง แล้วก็เอาเวลามาพัฒนาสื่อให้ดีขึ้น พอยใจในแท็บที่ว่าสามารถสอนเด็กจำนวนมาก ๆ ได้ในเวลาที่มีจำนวนจำกัด

ด้านเจ้าหน้าที่เห็นว่า พอยใจระบบทางไกลสะดูกดิ เรียนที่ศูนย์ฯอื่นหรือในสถาบันก็ได้ บางที่ล้มสูญเสียจำนวนมากที่ศูนย์ฯ ก็จะมีเดิมพันดี มีปัจจัยที่เขางงไปเปละ ถ้าสูญเสียจำนวนมากก็ไม่มีปัญหาอะไร

ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

**ตารางและแผนภาพแสดงผลการศึกษา เรื่อง การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ
และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ**

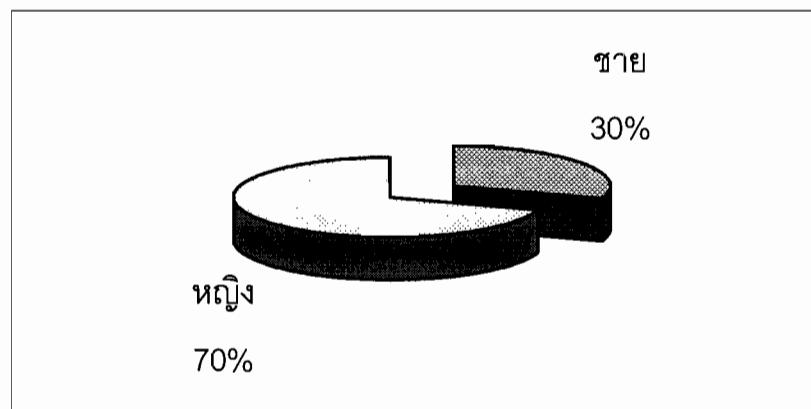
1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้จัดได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน อาชีพ โปรแกรมวิชาที่เรียน ศูนย์การศึกษาของสถาบัน เกรดเฉลี่ยในทุกรายวิชาที่ได้ โดยนำเสนอข้อมูลเป็นจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แสดงดังตาราง 1-7

เพศ

ภาพที่ 20

แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง



จากแผนภาพที่ 20 จากนักศึกษาระบบทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 198 คน
พบว่า เป็นชายจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และหญิงจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 70

อายุ

ตารางที่ 1 แสดงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	87	43.7
26 – 30 ปี	40	20.1
31 – 35 ปี	40	20.1
35 ปีขึ้นไป	32	16.1
รวม	199	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 87 คน
คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมา คือ ระดับอายุ 26 – 30 ปี และ 31 – 35 ปี จำนวนเท่ากัน คือ กลุ่มละ
40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 และที่น้อยที่สุด คือ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1

รายได้ต่อเดือน

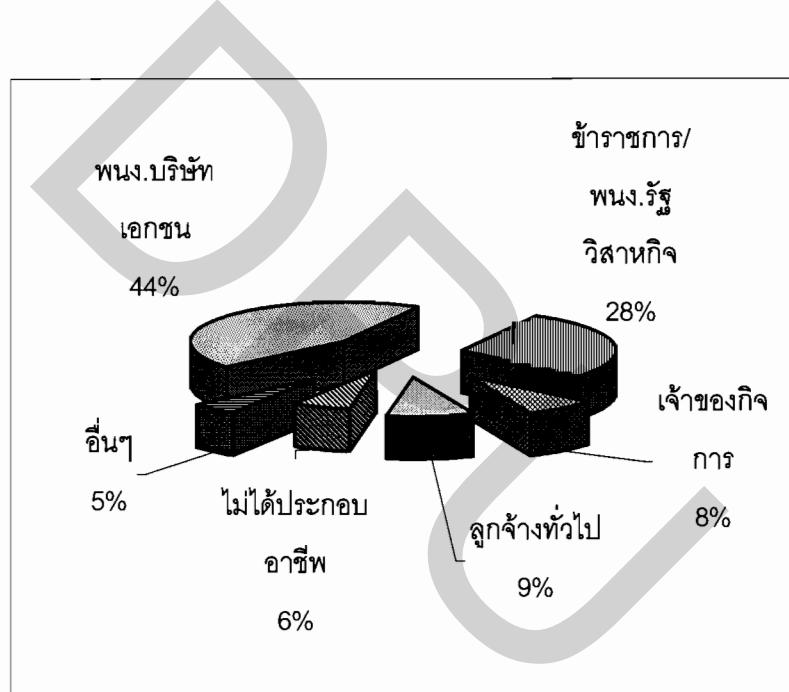
ตารางที่ 2 แสดงรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ต่อเดือน	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	34	17.2
5,001 – 7,000 บาท	40	20.2
7,001 – 9,000 บาท	20	10.1
9,001 – 11,000 บาท	31	15.7
11,001 – 13,000 บาท	22	11.1
มากกว่า 13,000 บาท	38	19.2
ไม่แน่นอน	4	2.0
ไม่มีรายได้	9	4.5
รวม	198	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าเมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับรายได้ ปรากฏว่า ระดับรายได้ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ 5,001 – 7,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมา คือ ระดับรายได้มากกว่า 13,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 และระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 ตามลำดับ

อาชีพ

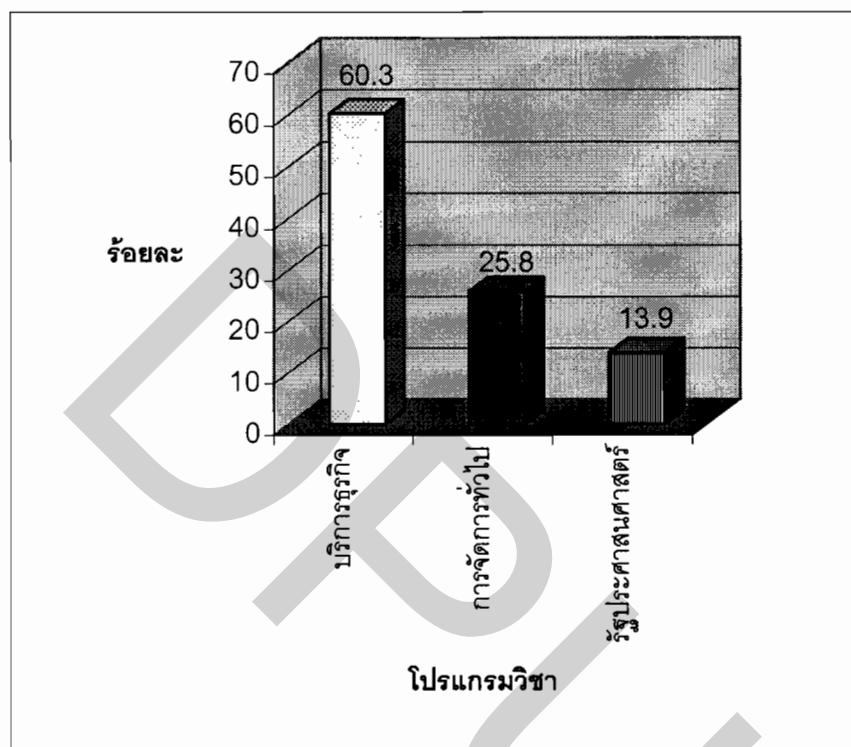
ภาพที่ 21
แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง



จากแผนภาพที่ 21 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น 44% รองลงมา เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็น 28% ลูกจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 9% เจ้าของกิจการคิดเป็น 8% ไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็น 6% และอื่น ๆ คิดเป็น 5% ตามลำดับ

โปรแกรมวิชาที่เรียน

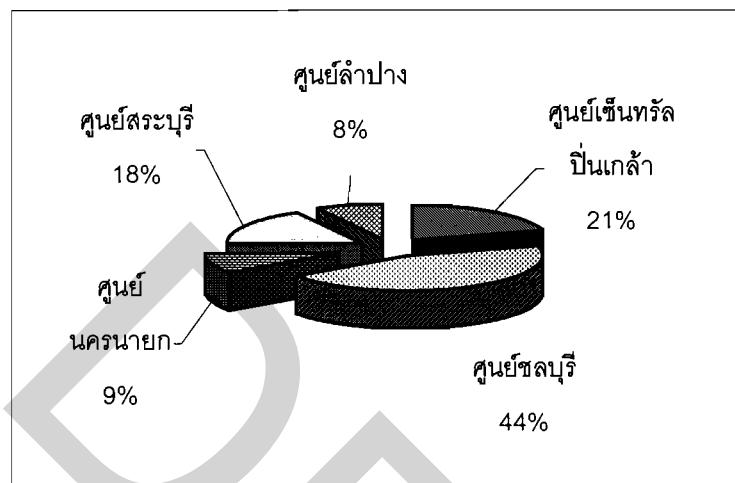
ภาพที่ 22
แสดงโปรแกรมวิชาที่เรียนของกลุ่มตัวอย่าง



จากแผนภาพที่ 22 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนโปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจมี 2 จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.3 รองลงมาคือ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 25.8 และโปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.9

ศูนย์การศึกษาอกสถาบัน

ภาพที่ 23
แสดงศูนย์การศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง



จากแผนภาพที่ 23 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเรียนที่ศูนย์ฯ ลพบุรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44% รองลงมา คือศูนย์ฯ เชียงใหม่ปัตตานี คิดเป็น 21% และศูนย์ฯ สงขลา คิดเป็น 18% ตามลำดับ

เกรดเฉลี่ยในทุกรายวิชา

ตารางที่ 3 แสดงเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

เกรดเฉลี่ย	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เกิน 2.00	12	6.1
2.01 – 2.50	78	39.8
2.51 – 3.00	68	34.7
มากกว่า 3.00	38	19.4
รวม	196	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยในทุกรายวิชามากที่สุด คือ 2.01 – 2.50 จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา คือ 2.51 – 3.00 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และมากกว่า 3.00 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ตามลำดับ

2. ความเห็น พฤติกรรมต่อการใช้สื่อทางไกลในการเรียนการสอน และการรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ

2.1 ความเห็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอนทางไกล

ตารางที่ 4 แสดงสื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนที่รู้จักมากที่สุด (ตามความถี่)

สื่อเทคโนโลยี	ความถี่	ร้อยละ
วิดีโอคอนเฟอเรนซ์	182	40.3
คอมพิวเตอร์	135	29.9
วิดีทัศน์	86	19.0
เครื่องวิชวลайเซอร์ (Visualizer)	35	7.7
อินๆ	9	2.0
ไม่มี	5	1.1
รวม	452	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนที่รู้จักมากที่สุดคือ วิดีโอคอนเฟอเรนซ์ จำนวน 182 คนคิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์ จำนวน 135 คนคิดเป็นร้อยละ 29.9 และ วิดีทัศน์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจุดประสงค์ในการเรียนเพิ่มพูนความรู้จากการสื่อสารระบบทางไกล (ตามความถี่)

จุดประสงค์	ความถี่	ร้อยละ
เพื่อพัฒนาให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น	185	34.26
เพื่อนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่	135	25.00
เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาการทำงาน	106	19.63
เพื่อตอบสนองความอยากรู้ ความสนใจ	44	8.15
เพื่อทดลองการเรียนโดยใช้สื่อที่ทันสมัย	28	5.19
เพื่อนำความรู้ไปประกอบการทำอาชีพเสริม	27	5.00
เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาชุมชน	15	2.78
รวม	540	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ในเรื่องจุดประสงค์ในการเรียนรู้เพิ่มพูนความรู้จากการสื่อสารระบบทางไกล พบร่วกกลุ่มตัวอย่างมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ และอันดับ 3 คือ เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาการทำงาน ในขณะที่ จุดประสงค์เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนน้อยที่สุด รายละเอียดดังตาราง 5

2.2 พฤติกรรม

ตารางที่ 6 แสดงความถี่ในการใช้สื่อการเรียนระบบทางไกลประเภทต่างๆ

ประเภทสื่อ	บ่อย มาก (%)	บ่อย (%)	ใช้บ้าง/ ไม่ใช้บ้าง (%)	นานา ครั้ง (%)	แทนจะ ได้ใช้ (%)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
วิดีโอก่อนเพอเรนซ์	33.9 (64)	34.4 (65)	20.1 (38)	5.3 (10)	6.3 (12)	3.84	1.14
คอมพิวเตอร์	11.5 (20)	13.2 (23)	40.2 (70)	12.1 (21)	23.0 (40)	2.78	1.26
อื่นๆ	22.2 (2)	0.0 (0)	11.1 (1)	33.3 (3)	33.3 (3)	2.44	1.59
เครื่องวิชาลไลเซอร์ (Visualizer)	5.3 (8)	13.8 (21)	15.8 (24)	15.1 (23)	50.0 (76)	2.09	1.30
วิดิทัศน์	2.5 (4)	7.6 (12)	24.8 (39)	18.5 (29)	46.5 (73)	2.01	1.12

จากตารางที่ 6 นักศึกษาระบบทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 199 คน ในเรื่องความบ่อຍครั้งในการใช้สื่อการเรียนระบบทางไกล พบร่วก กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อวิดีโอก่อนเพอเรนซ์บ่อຍเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือ สื่อคอมพิวเตอร์ อันดับ 3 คือ สื่ออื่นๆ อันดับ 4 คือ เครื่องวิชาลไลเซอร์ (Visualizer) และอันดับ 4 คือ สื่อวิดิทัศน์ ตามลำดับ

**ตารางที่ 7 แสดงความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มรายวิชาต่างๆด้วยระบบ
วิดีโอคอนเพอเรนซ์**

รายวิชา	ความบ่อครั้งในการเข้าร่วมกลุ่ม (ครั้ง/เทอม)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	ไม่ได้เข้า (%)	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	34.2 (64)	5.3 (10)	16.0 (30)	16.0 (30)	28.3 (53)	1.99	1.65
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	34.2 (64)	3.2 (6)	13.9 (26)	20.9 (39)	27.8 (52)	2.05	1.65
วิถีโลก	34.0 (64)	7.0 (13)	10.6 (20)	22.9 (43)	25.5 (48)	1.99	1.64
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	34.2 (64)	4.8 (9)	10.7 (20)	25.7 (48)	24.6 (46)	2.02	1.63

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าเรื่องความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มรายวิชาด้วยระบบวิดีโอคอนเพอเรนซ์ ของกลุ่มตัวอย่างไม่ต่างกันมากนัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าพบกลุ่มในวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเองมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือ วิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม และอันดับ 3 คือ วิชาสุนทรียภาพของชีวิต และ วิถีโลก รายละเอียดดังตาราง 7

ตารางที่ 8 แสดงระยะเวลาในการชมโทรศัพท์ค้นผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	เวลาการรับชม (นาที/ครั้ง)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	20 - 30 (%)	30 - 60 (%)	60 - 120 (%)	120 - 180 (%)	180 - 240 (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	9.3 (14)	13.4 (20)	37.3 (56)	26.7 (40)	13.3 (20)	3.21	1.13
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	10.0 (15)	10.0 (15)	38.7 (58)	28.0 (42)	13.3 (20)	3.25	1.12

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รายวิชา	เวลาการรับชม (นาที/ครั้ง)					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	20 - 30 (%)	30 - 60 (%)	60 - 120 (%)	120 - 180 (%)	180 - 240 (%)		
วิถีโลก	9.5 (14)	10.1 (15)	33.1 (49)	34.5 (51)	12.8 (19)	3.31	1.12
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	9.4 (14)	9.4 (14)	35.6 (53)	32.2 (48)	13.4 (20)	3.31	1.12

จากการที่ 8 แสดงระยะเวลาในการชมโทรทัศน์ผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชาของกลุ่มตัวอย่างไม่ต่างกันมากนัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับชมวิชาวิถีโลกและชีวิตกับสิ่งแวดล้อมเท่ากันมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือ วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง และอันดับ 3 คือ วิชาสุนทรียภาพของชีวิต

ตารางที่ 9 แสดงการมีส่วนร่วมอภิปราย ซักถาม และแสดงความเห็นในการเรียนทางไกลในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	การมีส่วนร่วม					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	เป็น ประจำ (%)	มีบ้าง (%)	นานๆ ครั้ง (%)	ฟังอย่าง เดียว (%)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})		
สุนทรียภาพของชีวิต	9.6 (15)	33.8 (62)	17.3 (27)	33.3 (52)	2.26	1.03	
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	9.5 (15)	42.7 (67)	13.4 (21)	34.4 (54)	2.27	1.04	
วิถีโลก	9.7 (15)	41.3 (64)	13.5 (21)	35.5 (55)	2.25	1.05	
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	9.6 (15)	39.7 (62)	14.8 (23)	35.9 (56)	2.23	1.05	

จากตารางที่ 9 เรื่องกลุ่มตัวอย่างแสดงการมีส่วนร่วมอภิปราย ข้อถกเถียง และแสดงความเห็นในการเรียนทางไกลในแต่ละรายวิชาไม่ต่างกันมากนัก พบรากурсลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนของมากที่สุด เป็นอันดับ 1 ในอันดับ 2 คือ วิชาสุนทรียภาพของชีวิต และอันดับ 3 คือ วิชาภารีโลก

- การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 10 แสดงความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	ความน่าสนใจในการนำเสนอ					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	14.7 (28)	36.6 (70)	41.9 (80)	2.1 (4)	4.7 (9)	3.54	0.93
พฤติกรรมมนุษย์กับ ^{การพัฒนาตนของ}	8.4 (16)	37.2 (71)	44.0 (84)	5.7 (11)	4.7 (9)	3.39	0.90
ภารีโลก	13.7 (26)	31.0 (59)	47.4 (90)	3.2 (6)	4.7 (9)	3.46	0.93
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5.8 (11)	31.0 (59)	47.9 (91)	10.0 (19)	5.3 (10)	3.22	0.90

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า เรื่องความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอผ่านระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา พบรากурсรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ดีต่อความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอผ่านระบบทางไกล ในวิชาสุนทรียภาพของชีวิตมีความน่าสนใจมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือวิชาภารีโลก อันดับ 3 คือ วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนของ และอันดับ 4 คือ วิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 11 แสดงความรู้สึกใกล้ตัวผู้เรียนในการเรียนการสอนระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	ความใกล้ตัวในเนื้อหา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	14.6 (28)	32.5 (62)	41.9 (80)	6.3 (12)	4.7 (9)	3.46	0.98
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	13.5 (26)	33.9 (65)	45.3 (87)	2.6 (5)	4.7 (9)	3.49	0.93
วิถีโลก	11.0 (21)	31.4 (60)	40.3 (77)	10.0 (19)	7.3 (14)	3.29	1.03
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	14.7 (28)	31.4 (60)	38.2 (73)	11.0 (21)	4.7 (9)	3.40	1.02

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า เรื่องความรู้สึกใกล้ตัวผู้เรียนในการเรียนการสอนระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา พบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างรู้สึกปานกลางต่อความรู้สึกใกล้ตัวผู้เรียนในการเรียนการสอนระบบทางไกล โดยวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเองใกล้ตัวมากที่สุดเป็นอันดับ1 รองลงมาคือ วิชาสุนทรียภาพของชีวิต อันดับ 3 คือวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม และอันดับ 4 คือวิชาวิถีโลก

ตารางที่ 12 แสดงความเห็นต่อความทันสมัยเป็นรูปธรรมของเนื้อหารายวิชาที่เรียนระบบทางไกล

รายวิชา	ความทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ของเนื้อหา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	18.8 (36)	29.9 (57)	38.7 (74)	7.9 (15)	4.7 (9)	3.50	1.04
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	7.8 (15)	41.7 (80)	41.1 (79)	4.7 (9)	4.7 (9)	3.43	0.88
วิถีโลก	14.1 (27)	32.5 (62)	37.2 (71)	11.5 (22)	4.7 (9)	3.40	1.02

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายวิชา	ความทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ของเนื้อหา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	8.4 (16)	33.0 (63)	42.9 (82)	11.0 (21)	4.7 (9)	3.29	0.94

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า เรื่องความเห็นต่อความทันสมัยเป็นรูปธรรมของเนื้อหารายวิชาที่เรียนระบบทางไกลพบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อความทันสมัยเป็นรูปธรรมของเนื้อหารายวิชาที่เรียนระบบทางไกล โดยวิชาสุานหรือภาษาของชีวิตมีความทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ของเนื้อหามากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง อันดับ 3 คือ วิชารถีโลก และอันดับ 4 คือวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 13 แสดงความเห็นต่อความหลากหลายของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	ความหลากหลายในเนื้อหา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	14.2 (27)	38.2 (73)	37.7 (72)	5.2 (10)	4.7 (9)	3.52	0.96
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	8.8 (17)	24.0 (46)	57.8 (111)	4.7 (9)	4.7 (9)	3.28	0.87
วิถีโลก	14.7 (28)	26.7 (51)	47.1 (90)	6.8 (13)	4.7 (9)	3.40	0.98
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	11.5 (22)	29.3 (56)	44.5 (85)	9.4 (18)	5.3 (10)	3.32	0.98

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นเรื่องความเห็นต่อความหลากหลายของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อความหลากหลายของเนื้อหาในแต่ละราย

วิชา โดยวิชาสุนทรียภาพของชีวิตมีความหลากหลายในเนื้อหามากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือวิชา วิถีโลก อันดับ 3 คือ วิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม และอันดับ 4 คือ วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 14 แสดงความเห็นต่อความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	ความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	22.0 (42)	28.3 (54)	35.6 (68)	8.9 (17)	5.2 (10)	3.53	1.09
พฤติกรรมมนุษย์กับ ^{การพัฒนาตนเอง}	10.4 (20)	31.3 (60)	47.4 (91)	5.7 (11)	5.2 (10)	3.36	0.93
วิถีโลก	17.8 (34)	22.5 (43)	40.9 (78)	13.6 (26)	5.2 (10)	3.34	1.08
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	8.9 (17)	30.4 (58)	45.5 (87)	9.4 (18)	5.8 (11)	3.27	0.96

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็น เรื่องความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา พบว่า โดย ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหาในแต่ละรายวิชา โดยวิชา สุนทรียภาพของชีวิตมีความเปลี่ยนแปลงใหม่ของเนื้อหามากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ วิชาพฤติกรรม มนุษย์กับการพัฒนาตนเอง ซึ่งความเห็นใกล้เคียงกับวิชาวิถีโลก และวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อมมีความ เปลี่ยนแปลงใหม่ในเนื้อหาน้อยที่สุด

ตารางที่ 15 แสดงความเห็นต่อความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนในแต่ละรายวิชา

รายวิชา	ความเหมาะสมในการใช้สื่อ					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	19.4 (37)	36.6 (70)	36.6 (70)	2.7 (5)	4.7 (9)	3.63	0.98
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	6.7 (13)	39.1 (75)	39.1 (75)	10.4 (20)	4.7 (9)	3.33	0.92
วิถีโลก	13.1 (25)	29.3 (56)	40.8 (78)	12.1 (23)	4.7 (9)	3.34	1.01
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	11.0 (21)	26.7 (51)	45.0 (86)	10.0 (19)	7.3 (14)	3.24	1.02

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นเรื่องความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนในแต่ละรายวิชา พบ
ว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนในแต่ละ
รายวิชา โดยวิชาสุนทรียภาพของชีวิตมีความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 มี 2
วิชาที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเหมาะสมไม่ได้เดียงกัน คือ วิถีโลก และ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา
ตนเอง และวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อมมากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

3. การรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลในการเรียนการสอน

ตารางที่ 16 แสดงโอกาสในการชักถามอาจารย์ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล

รายวิชา	โอกาสในการชักถามอาจารย์					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	8.4 (16)	26.7 (51)	38.2 (73)	18.3 (35)	8.4 (16)	3.08	1.06
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	6.3 (12)	22.4 (43)	50.5 (97)	12.5 (24)	8.3 (16)	3.06	0.97
วิถีโลก	6.3 (12)	24.1 (46)	43.4 (83)	17.3 (33)	8.9 (17)	3.02	1.01
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	4.7 (9)	23.5 (45)	48.2 (92)	14.7 (28)	8.9 (17)	3.01	0.97

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นเรื่องโอกาสในการชักถามอาจารย์ในการเรียนระบบการประชุมทางไกลแต่ละรายวิชา พ布ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อโอกาสในการชักถามอาจารย์ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล โดยวิชาสุนทรียภาพของชีวิตให้โอกาสในการชักถามมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ วิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง อันดับ 3 คือ วิชาวิถีโลก และอันดับ 4 คือ ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

**ตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นต่อสื่อสารกับอาจารย์ในการเรียน
ระบบการประชุมทางไกล**

รายวิชา	ความคิดเห็นต่อสื่อสารกับอาจารย์					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	4.2 (8)	25.8 (49)	41.6 (79)	18.9 (36)	9.5 (18)	2.96	1.00
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	5.2 (10)	23.6 (45)	47.1 (90)	14.7 (28)	9.4 (18)	3.01	0.99
วิถีโลก	8.4 (16)	22.5 (43)	41.3 (79)	17.3 (33)	10.5 (20)	3.01	1.08
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5.2 (10)	25.5 (49)	39.1 (75)	20.3 (39)	9.9 (19)	2.96	1.03

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นเรื่องความคิดเห็นต่อสื่อสารกับอาจารย์ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล พบร่วมกัน 4 สาขาวิชา ที่มีความคิดเห็นปานกลางต่อความคิดเห็นต่อสื่อสารกับอาจารย์ในการเรียนระบบการประชุมทางไกล โดยวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง และวิถีโลก มีความคิดเห็นตัวเท่ากันเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือวิชาสุนทรียภาพของชีวิต และชีวิตกับสิ่งแวดล้อมเท่ากัน

ตารางที่ 18 แสดงความเห็นของการซ้ายประหนัยเวลาในการเรียนระบบการประชุมทางไกล

รายวิชา	การซ้ายประหนัยเวลา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	6.8 (13)	27.2 (52)	47.7 (91)	6.3 (12)	12.0 (23)	3.10	1.04
พฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนเอง	5.7 (11)	28.1 (54)	40.1 (77)	14.1 (27)	12.0 (23)	3.02	1.07

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายวิชา	การข่ายประจำเดือน					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
วิถีโลก	6.3 (12)	26.7 (51)	46.1 (88)	8.9 (17)	12.0 (23)	3.06	1.04
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	6.3 (12)	25.1 (48)	45.5 (87)	10.5 (20)	12.6 (24)	3.02	1.06

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นเรื่องการซ่วยประจำเดือนในการเรียนระบบการประชุมทางไกล พบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อการซ่วยประจำเดือนในการเรียนระบบการประชุมทางไกล โดยวิชาสุนทรียภาพของชีวิตซ่วยประจำเดือนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือวิชา วิถีโลก อันดับ 3 คือ วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง และวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม มีความเห็นเท่ากัน

ตารางที่ 19 แสดงความเห็นเกี่ยวกับการออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาในการเรียนระบบการประชุมทางไกล

รายวิชา	การออกอากาศตรงตามกำหนดเวลา					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐาน (S.D.)
	มากที่ สุด (%)	มาก (%)	ปาน กลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)		
สุนทรียภาพของชีวิต	4.2 (8)	37.4 (71)	42.1 (80)	5.8 (11)	10.5 (20)	3.19	1.00
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	3.1 (6)	33.5 (64)	49.2 (94)	3.7 (7)	10.5 (20)	3.15	0.95
วิถีโลก	2.1 (4)	31.9 (61)	46.6 (89)	8.9 (17)	10.5 (20)	3.06	0.95
ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	4.2 (8)	30.5 (58)	50.0 (95)	4.2 (8)	11.1 (21)	3.13	0.97

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่าการอุகกาศตรงตามกำหนดเวลาในการเรียนระบบการประชุมทางไกล พบร่วมกับผู้สอนอย่างมีความคิดเห็นปานกลางต่อการอุกกาศตรงตามกำหนดเวลาในการเรียนระบบการประชุมทางไกล โดยวิชาสุนทรียภาพของชีวิตอุกกาศตรงตามเวลามากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง อันดับ 3 คือวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

4. ความพึงพอใจในการใช้สื่อสารเพื่อการศึกษาระบบทางไกลในการเรียนการสอน

ตารางที่ 20 แสดงความพึงพอใจต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนระบบบทางไกล

รายการ	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
1. ความพึงพอใจของข่าวสาร						3.10	0.81
1.1 เนื้อหาที่ท่านได้รับจากการเรียนระบบบทางไกลเพียงพอต่อความต้องการของท่าน	5.6 (11)	24.4 (48)	55.3 (109)	11.2 (22)	3.5 (7)	3.17	0.83
1.2 ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อเนื้อหาที่เรียนผ่านระบบการประชุมทางไกล	7.1 (14)	17.8 (35)	56.3 (111)	14.7 (29)	4.1 (8)	3.09	0.88
1.3 ระยะเวลาในการเรียนทางไกลมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีเทคนิคใหม่ๆ ของการเรียนที่ท่านพอใจ	5.6 (11)	24.9 (49)	42.6 (84)	21.3 (42)	5.6 (11)	3.04	0.95
2. ลักษณะการสื่อสารสองทาง						3.11	0.86
2.1 เมื่อมีข้อข้อถกเถียง ผู้เรียนเครื่องข่ายสื่อสารทางไกลสามารถถามผู้สอนได้ทันที	4.6 (9)	30.5 (60)	43.1 (85)	18.8 (37)	3.0 (6)	3.15	0.88
2.2 ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการศึกษาผ่านระบบบทางไกล	8.6 (17)	24.9 (49)	43.7 (86)	16.7 (33)	6.1 (12)	3.13	1.00
2.3 อาจารย์สามารถให้ท่านทำกิจกรรมในขณะที่มีการเรียนการสอนทางไกลได้	8.1 (16)	22.4 (44)	42.1 (83)	21.8 (43)	5.6 (11)	3.06	1.00

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ประสิทธิภาพของช่องทางการสอนสาระ						3.19	0.82
3.1 การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประยัดเวลาเดินทาง	15.2 (30)	30.4 (60)	38.1 (75)	10.7 (21)	5.6 (11)	3.39	1.05
3.2 ศูนย์การศึกษาอนุสถาบันมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ	6.6 (13)	34.0 (67)	41.1 (81)	15.2 (30)	3.1 (15)	3.26	0.90
3.3 ระบบการปะซุมทางไกลเมะสมในการเรียนการสอนจากศูนย์การศึกษาฯ	9.6 (19)	26.4 (52)	45.2 (89)	13.7 (27)	5.1 (10)	3.22	0.97
3.4 ตารางสอนมีความสอดคล้องกับการออกอากาศ	8.2 (16)	31.6 (62)	38.8 (76)	13.8 (27)	7.7 (15)	3.19	1.03
3.5 การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประยัดค่าใช้จ่ายของท่าน	8.6 (17)	27.4 (54)	27.4 (54)	19.3 (38)	17.3 (34)	2.91	1.23
4. คุณภาพของสื่อทางไกล						3.05	0.71
4.1 ความเหมาะสมของการฉายภาพอาจารย์ผู้สอนสลับกับสื่ออื่น	6.1 (12)	25.9 (51)	54.3 (107)	9.1 (18)	4.6 (9)	3.20	0.86
4.2 ความรวดเร็วของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสถาบัน	6.6 (13)	24.2 (48)	43.4 (86)	21.2 (42)	4.6 (9)	3.07	0.95
4.3 การเรียนระบบทางไกลมีปัญหาเรื่องสัญญาณบ่อยครั้ง	6.7 (13)	15.9 (31)	44.6 (87)	27.2 (53)	5.6 (11)	2.91	0.96
5. วิธีการติดต่อสื่อสาร						3.11	0.76
5.1 ท่านมีความรู้สึกพอใจที่นักศึกษาจำนวนมากได้รับการเรียนการสอนพร้อมกัน	6.1 (12)	27.3 (54)	49.5 (98)	15.1 (30)	2.0 (4)	3.20	0.84
5.2 ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อเวลาที่เรียนผ่านระบบการปะซุมทางไกล	6.6 (13)	24.4 (48)	48.7 (96)	15.2 (30)	5.1 (10)	3.12	0.92

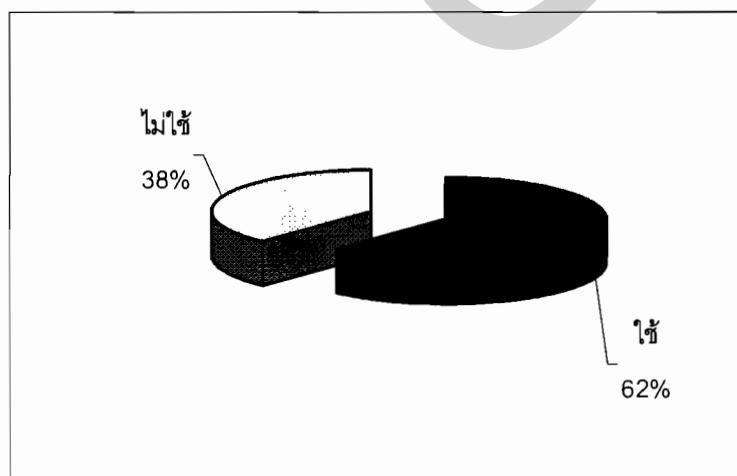
ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	มากที่สุด (%)	มาก (%)	ปานกลาง (%)	น้อย (%)	ไม่เลย (%)	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
5. วิธีการติดต่อสื่อสาร						3.11	0.76
5.3 ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อการเรียนการสอนนั้นในระบบการประชุมทางไกล	6.6 (13)	22.7 (45)	50.0 (99)	16.2 (32)	4.5 (9)	3.11	0.91
5.4 การเรียนระบบนี้ให้ความรู้สึกเหมือนกับการเรียนทั่วไป	6.1 (12)	18.7 (37)	52.0 (103)	17.1 (34)	6.1 (12)	3.02	0.92

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นเรื่องความพึงพอใจต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนระบบทางไกลพบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจปานกลางต่อการใช้สื่อการเรียนการสอนระบบทางไกลโดยกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจในประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาในอันดับ 2 คือ ความพอใจมิเท่ากันใน ลักษณะการสื่อสารสองทาง และ วิธีการติดต่อสื่อสาร อันดับ 3 คือความเพียงพอในข่าวสาร

ภาพที่ 24

แสดงการตัดสินใจเลือกใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอน



จากแผนภาพที่ 24 แสดงให้เห็นเรื่องการตัดสินใจเลือกใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอนพบว่า จำนวนมากกว่าครึ่งของกลุ่มตัวอย่าง หรือร้อยละ 62 ตัดสินใจใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอน และร้อยละ 38 ของกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจไม่ใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอน

ตารางที่ 21 แสดงข้อเสียหรือข้อควรปรับปรุงของการนำระบบประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอน

ข้อเสียหรือข้อควรปรับปรุง	ความถี่	ร้อยละ
เนื้อหาในการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่	116	20.21
การติดต่อระหว่างผู้สอนหรือผู้เรียน	73	12.72
ความพร้อมด้านการสอน	66	11.50
ข้อมูลข่าวสารล่าช้า	61	10.63
ระยะเวลาในการเรียนการสอน	57	9.93
คุณภาพของระบบหรืออุปกรณ์	53	9.23
ระบบการจัดการของศูนย์การศึกษา	43	7.49
ความถี่ในการจัดการเรียนการสอนทางไกล	38	6.62
ความเพียงพอของสื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้	37	6.44
ทักษะของบุคลากรหรือช่างเทคนิค	30	5.23
รวม	574	100.0

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นข้อเสียหรือข้อควรปรับปรุงของการนำระบบการประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอน พ布ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเนื้อหาในการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่เป็นข้อที่ควรปรับปรุงมากที่สุดเป็นอันดับ 1 จำนวน 116 คนคิดเป็นร้อยละ 20.21 รองลงมาในอันดับ 2 คือ การติดต่อระหว่างผู้สอนหรือผู้เรียน และอันดับ 3 คือ ความพร้อมด้านการสอน ตามลำดับ

5. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยในครั้งนี้มี 2 ข้อ คือ

1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
3. การรับรู้ต่อกันลักษณะของรายวิชาในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
4. การรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน (นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนจากสื่อระบบทางไกลแตกต่างกัน)

ประกอบด้วย 7 สมมติฐานย่อย คือ

- 1.1 เพศของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
- 1.2 อายุของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
- 1.3 รายได้ต่อเดือนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
- 1.4 อาชีพของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
- 1.5 โปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
- 1.6 เกรดเฉลี่ยที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.1 เพศของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน

H_0 = เพศของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = เพศของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 แสดงความแตกต่างระหว่างเพศของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	เพศ	\bar{X}	S.D.	t-value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- หญิง	3.03	.71	1.761	.080
	- ชาย	3.25	1.01		
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- หญิง	3.10	.84	.105	.917
	- ชาย	3.12	.91		
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อ สาร	- หญิง	3.13	.85	1.508	.133
	- ชาย	3.33	.76		
4. ด้านคุณภาพของ สื่อทางไกล	- หญิง	3.04	.77	.479	.632
	- ชาย	3.09	.55		
5. ด้านวิธีการติดต่อ สื่อสาร	- หญิง	3.04	.78	2.145	.033*
	- ชาย	3.29	.69		

* Significant Level < 0.05

จากตารางที่ 22 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจด้านวิธีการติดต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอีก 4 ด้าน คือ ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิงทุกด้าน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.2 อายุของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารทางไกด์แตกต่างกัน

H_0 = อายุของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกด์แตกต่างกัน

H_1 = อายุของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกด์แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 แสดงความแตกต่างระหว่างอายุของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	อายุ	\bar{x}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- 16-25 ปี	3.09	.60	1.074	.361
	- 26-30 ปี	3.01	.79		
	- 31-35 ปี	3.29	1.04		
	- 35 ปีขึ้นไป	3.00	1.00		
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- 16-25 ปี	3.09	.75	1.523	.210
	- 26-30 ปี	2.96	.82		
	- 31-35 ปี	3.35	1.08		
	- 35 ปีขึ้นไป	3.06	.83		
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อ สาร	- 16-25 ปี	3.19	.72	1.699	.169
	- 26-30 ปี	3.02	.92		
	- 31-35 ปี	3.42	.87		
	- 35 ปีขึ้นไป	3.12	.85		
4. ด้านคุณภาพของ สื่อทางไกด์	- 16-25 ปี	3.05	.72	1.052	.371
	- 26-30 ปี	2.95	.68		
	- 31-35 ปี	3.22	.88		
	- 35 ปีขึ้นไป	2.99	.45		
5. ด้านวิธีการติดต่อ สื่อสาร	- 16-25 ปี	3.06	.67	2.060	.107
	- 26-30 ปี	2.94	.82		
	- 31-35 ปี	3.33	.86		
	- 35 ปีขึ้นไป	3.20	.77		

จากตารางที่ 23 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารทางไกล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุระหว่าง 31 – 35 ปี มีความพึงพอใจสูงกว่าระดับอายุอื่นทุกด้าน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.3 รายได้ของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน

H_0 = รายได้ของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = รายได้ของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 แสดงความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อเดือนของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- ไม่เกิน 5,000 บาท - 5,001-7,000 บาท - 7,001-9,000 บาท - 9,001-11,000 บาท - 11,001-13,000 บาท - มากกว่า 13,000 บาท - ไม่แน่นอน - ไม่มีรายได้	3.04 3.18 2.97 3.06 3.06 3.12 2.92 3.48	.77 .76 .81 .74 1.00 .95 .57 .58	.475	.852
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- ไม่เกิน 5,000 บาท - 5,001-7,000 บาท - 7,001-9,000 บาท - 9,001-11,000 บาท - 11,001-13,000 บาท - มากกว่า 13,000 บาท - ไม่แน่นอน - ไม่มีรายได้	2.98 3.07 3.10 3.22 3.25 3.06 3.08 3.37	.91 .76 .77 .83 1.01 .99 .32 .68	.401	.901

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อสาร	- ไม่เกิน 5,000 บาท - 5,001-7,000 บาท - 7,001-9,000 บาท - 9,001-11,000 บาท - 11,001-13,000 บาท - มากกว่า 13,000 บาท - ไม่แน่นอน - ไม่มีรายได้	3.18 3.25 3.13 3.03 3.21 3.24 3.30 3.42	.90 .88 .71 .74 .93 .86 .53 .66	.329	.940
4. ด้านคุณภาพของ สื่อทางไกด์	- ไม่เกิน 5,000 บาท - 5,001-7,000 บาท - 7,001-9,000 บาท - 9,001-11,000 บาท - 11,001-13,000 บาท - มากกว่า 13,000 บาท - ไม่แน่นอน - ไม่มีรายได้	3.09 3.19 2.93 2.99 2.92 2.99 2.83 3.44	.82 .74 .64 .77 .78 .56 .64 .60	.931	.483
5. ด้านวิธีการติดต่อ สื่อสาร	- ไม่เกิน 5,000 บาท - 5,001-7,000 บาท - 7,001-9,000 บาท - 9,001-11,000 บาท - 11,001-13,000 บาท - มากกว่า 13,000 บาท - ไม่แน่นอน - ไม่มีรายได้	3.14 3.07 3.11 2.88 3.08 3.30 3.00 3.33	.70 .85 .64 .67 .90 .85 .20 .60	.867	.534

จากตารางที่ 24 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่มีรายได้ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารทางไกล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มนักศึกษาที่ไม่มีรายได้ มีความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มอื่นทุกด้าน

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.4 อาชีพของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลที่แตกต่างกัน

H_0 = อาชีพของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = อาชีพของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 แสดงความแตกต่างระหว่างอาชีพของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	อาชีพ	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- พนักงานบริษัทเอกชน ¹ - ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ¹ - เจ้าของกิจการ - ลูกจ้างทั่วไป - ไม่ได้ประกอบอาชีพ - อาชีพอื่นๆ	2.89 3.38 3.00 3.37 2.97 3.20	.66 .91 1.23 .61 .41 .98	3.096	.010**
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- พนักงานบริษัทเอกชน - ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ - เจ้าของกิจการ - ลูกจ้างทั่วไป - ไม่ได้ประกอบอาชีพ - อาชีพอื่นๆ	2.98 3.41 2.89 3.00 2.94 3.23	.82 .93 1.02 .72 .31 .99	2.169	.059

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	อาชีพ	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อสาร	- พนักงานบริษัทเอกชน ¹ - ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ¹ - เจ้าของกิจการ - ลูกจ้างทั่วไป - ไม่ได้ประกอบอาชีพ - อาชีพอื่นๆ	2.99 3.50 2.84 3.46 3.22 3.36	.78 .76 1.07 .71 .48 1.06	3.840	.002**
4. ด้านคุณภาพของสื่อทางไกด์	- พนักงานบริษัทเอกชน - ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ - เจ้าของกิจการ - ลูกจ้างทั่วไป - ไม่ได้ประกอบอาชีพ - อาชีพอื่นๆ	2.92 3.32 2.64 3.06 3.14 3.30	.70 .68 .86 .64 .36 .84	3.619	.004**
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	- พนักงานบริษัทเอกชน ¹ - ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ¹ - เจ้าของกิจการ - ลูกจ้างทั่วไป - ไม่ได้ประกอบอาชีพ - อาชีพอื่นๆ	2.94 3.41 2.83 3.29 3.02 3.05	.78 .64 1.05 .73 .42 .72	3.373	.006**

** Significant Level < 0.01

¹ กลุ่มอาชีพที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ Scheffe

จากตารางที่ 25 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกด์ที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกด์ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้าน

คุณภาพของสื่อทางไกล และวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วน วิถีด้านหนึ่งคือ ด้านลักษณะการสื่อสารสองทางไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มอาชีพ ที่เป็นข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจสูงกว่าอาชีพอื่นทุกด้าน

และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟติวิจัยทดสอบความแตกต่างของค่า เคลื่อน พบร่วมกัน นักศึกษาระบบทางไกลที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพ ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.5 โปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน

H_0 = โปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = โปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 26 แสดงความแตกต่างระหว่างโปรแกรมวิชาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	โปรแกรมวิชา	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอของข่าวสาร	- บริหารธุรกิจ - การจัดการทั่วไป - รัฐประศาสนศาสตร์	3.03 3.24 3.09	.71 .72 1.30	1.238	.292
2. ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง	- บริหารธุรกิจ - การจัดการทั่วไป - รัฐประศาสนศาสตร์	3.02 3.26 3.15	.85 .81 1.01	1.352	.261
3. ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร	- บริหารธุรกิจ - การจัดการทั่วไป - รัฐประศาสนศาสตร์	3.13 3.30 3.21	.87 .53 1.05	.681	.507
4. ด้านคุณภาพของสื่อทางไกล	- บริหารธุรกิจ - การจัดการทั่วไป - รัฐประศาสนศาสตร์	3.00 3.19 2.96	.74 .63 .76	1.452	.237

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	โปรแกรมวิชา	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	- บริหารธุรกิจ ¹ - การจัดการทั่วไป ¹ - รัฐประศาสนศาสตร์	2.96 3.35 3.25	.75 .63 .93	5.257	.006**

** Significant Level < 0.01

¹ กลุ่มโปรแกรมวิชาที่เรียนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ Scheffe

จากตารางที่ 26 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนโปรแกรมวิชาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนอีก 4 ด้าน คือ ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารองทางด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป มีความพึงพอใจสูงกว่าโปรแกรมอื่นๆ ทุกด้าน

และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟต์ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่มีโปรแกรมบริหารธุรกิจ และโปรแกรมการจัดการทั่วไป มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.6 ศูนย์การศึกษาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน

H_0 = ศูนย์การศึกษาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = ศูนย์การศึกษาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 27 แสดงความแตกต่างระหว่างศูนย์การศึกษาที่เรียนของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	ศูนย์การศึกษา	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- ศูนย์เชื่อมทั่วบ้านเกล้า ¹ - ศูนย์ชลบุรี ² - ศูนย์นราธิยา ^{1 2} - ศูนย์สระบุรี - ศูนย์ลำปาง	2.99 2.97 3.73 3.20 3.19	.73 .88 .71 .80 .44	3.577	.008**
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- ศูนย์เชื่อมทั่วบ้านเกล้า - ศูนย์ชลบุรี ¹ - ศูนย์นราธิยา ¹ - ศูนย์สระบุรี - ศูนย์ลำปาง	3.22 2.91 3.75 3.16 3.17	.80 .82 .83 .95 .69	3.924	.004**
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อ สาร	- ศูนย์เชื่อมทั่วบ้านเกล้า ¹ - ศูนย์ชลบุรี - ศูนย์นราธิยา ¹ - ศูนย์สระบุรี - ศูนย์ลำปาง	2.94 3.09 3.68 3.43 3.36	.62 .93 .76 .71 .54	3.916	.004**
4. ด้านคุณภาพของ สื่อทางไกด์	- ศูนย์เชื่อมทั่วบ้านเกล้า ¹ - ศูนย์ชลบุรี ² - ศูนย์นราธิยา ^{1 2 3} - ศูนย์สระบุรี ³ - ศูนย์ลำปาง	2.84 2.98 3.78 3.13 3.10	.64 .71 .79 .67 .34	6.415	.000**
5. ด้านวิธีการติดต่อ สื่อสาร	- ศูนย์เชื่อมทั่วบ้านเกล้า - ศูนย์ชลบุรี - ศูนย์นราธิยา - ศูนย์สระบุรี - ศูนย์ลำปาง	3.04 2.97 3.54 3.26 3.27	.68 .81 .47 .82 .60	2.793	.028*

* Significant Level < 0.05

** Significant Level < 0.01

^{1 2} หรือ ³ กลุ่มโปรแกรมวิชาที่เรียนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ Scheffe

จากตารางที่ 27 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์การศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่เรียนศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจสูงกว่าศูนย์การศึกษาอื่นๆ ทุกด้าน

และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟต์ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพบว่า

- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์เชิงทรัลปีนเกล้า และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์ชลบุรี และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านลักษณะการสื่อสารสองทางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์เชิงทรัลปีนเกล้า และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์เชิงทรัลปีนเกล้า และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านคุณภาพของสื่อทางไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์เชิงทรัลปีนเกล้า และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านคุณภาพของสื่อทางไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์เชิงทรัลปีนเกล้า และศูนย์ครนาฯ มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านคุณภาพของสื่อทางไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.7 เกรดเฉลี่ยของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน

H_0 = เกรดเฉลี่ยของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน ไม่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

H_1 = เกรดเฉลี่ยของผู้ใช้บริการที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 28 แสดงความแตกต่างระหว่างเกรดเฉลี่ยรายบุคคลของผู้ใช้บริการที่มีต่อความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	เกรดเฉลี่ย	\bar{X}	S.D.	F value	Sig.
1. ด้านความเพียงพอ ของข่าวสาร	- ไม่เกิน 2.00 ¹	2.76	1.17	5.565	.001**
	- 2.01-2.50 ²	2.93	.71		
	- 2.51-3.00	3.09	.76		
	- มากกว่า 3.00 ¹⁻²	3.53	.88		
2. ด้านลักษณะการ สื่อสารสองทาง	- ไม่เกิน 2.00	2.94	.77	5.187	.002**
	- 2.01-2.50	2.84	.86		
	- 2.51-3.00	3.28	.80		
	- มากกว่า 3.00	3.38	.84		
3. ด้านประสิทธิภาพ ของช่องทางการสื่อ สาร	- ไม่เกิน 2.00	2.89	.93	1.981	.118
	- 2.01-2.50 ¹⁻²	3.07	.84		
	- 2.51-3.00 ¹	3.25	.78		
	- มากกว่า 3.00 ²	3.39	.79		
4. ด้านคุณภาพของ สื่อทางไกล	- ไม่เกิน 2.00	2.82	.35	1.426	.237
	- 2.01-2.50	2.98	.76		
	- 2.51-3.00	3.06	.76		
	- มากกว่า 3.00	3.22	.60		
5. ด้านวิธีการติดต่อ สื่อสาร	- ไม่เกิน 2.00	2.77	.79	3.546	.016*
	- 2.01-2.50 ¹	3.00	.76		
	- 2.51-3.00	3.09	.69		
	- มากกว่า 3.00 ¹	3.42	.80		

* Significant Level < 0.05

** Significant Level < 0.01

¹ หรือ ² กลุ่มโปรแกรมวิชาที่เรียนที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการทดสอบ Scheffe

จากตารางที่ 28 แสดงว่า นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีความพึงพอใจต่อ

การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง แต่กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจสูงกว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอื่นๆ ทุกด้าน

และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟต์ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่า

- นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยไม่เกิน 2.00 และที่มากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 และมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 และ 2.51 – 3.00 มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 และมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 และมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย สมมติฐานย่อย คือ

- 2.1 ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
- 2.2 ระยะเวลาในการชมโทรศัพท์คันระบบทางไกล ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
- 2.3 การมีส่วนร่วมในการซักถาม อภิปรายของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.1 ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของผู้ใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของผู้ใช้บริการ กับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมด้วยกัน
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.233** p = .001	.220** p = .002	.219** p = .003	.212** p = .004
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.187* p = .011	.176* p = .016	.209** p = .004	.180* p = .014
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.272** p = .000	.252** p = .001	.244** p = .001	.244** p = .001
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.259** p = .000	.251** p = .001	.228** p = .002	.221** p = .002
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.265** p = .000	.244** p = .001	.248** p = .001	.231** p = .001

* Significant Level < 0.05

** Significant Level < 0.01

จากการ 29 ในการทดสอบปรากฏผลว่า โดยภาพรวมความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพ

ของสื่อทางไกล และด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือ ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทั้ง 4 ด้าน ส่วนความพึงพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทางค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .05 ดังนั้นจึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือ ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.2 ระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกล ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกล ของผู้ใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกล ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกลของผู้ใช้บริการกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	ศูนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สิ่งแวดล้อม
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.176*	.149	.074	.119
	p = .032	p = .069	p = .370	p = .148
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.207*	.185*	.169*	.194*
	p = .011	p = .024	p = .041	p = .018
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.205*	.186*	.130	.147
	p = .012	p = .023	p = .116	p = .074
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.201*	.201*	.145	.139
	p = .013	p = .014	p = .080	p = .090

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	เชื่อมต่อกับ สังคมแล้วก็
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.132 <i>p = .109</i>	.130 <i>p = .113</i>	.092 <i>p = .265</i>	.081 <i>p = .327</i>

* Significant Level < 0.05

จากตาราง 30 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกลของนักศึกษา ทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านลักษณะการสื่อสารสองทางเนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกลในวิชา สุนทรียภาพของชีวิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร

ระยะเวลาในการชุมโกรทัศน์ระบบทางไกลในวิชาสุนทรียภาพของชีวิต และวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพของชีวิต และวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านคุณภาพของสื่อทางไกลเนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .05

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.3 การมีส่วนร่วมในการชักด้าม อภิปรายของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = การมีส่วนร่วมในการชักด้าม อภิปราย ของผู้ใช้บริการไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = การมีส่วนร่วมในการชักด้าม อภิปราย ของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการชักดาม อภิปรายของผู้ให้บริการกับ
ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมล้อม
1. ด้านความเพียงพอของ ชื่อสาร	-.077 p = .343	-.096 p = .233	-.151 p = .061	-.109 p = .179
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	-.098 p = .224	-.105 p = .193	-.102 p = .208	-.083 p = .306
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	-.064 p = .428	-.081 p = .315	-.082 p = .310	-.035 p = .664
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.097 p = .230	.061 p = .448	.075 p = .351	.111 p = .167
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.070 p = .385	.042 p = .600	.056 p = .486	.102 p = .205

จากตาราง 31 ในการทดสอบปراภญผลว่า การมีส่วนร่วมในการชักดาม อภิปรายของนักศึกษา ทุกวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้มากกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .05 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 การรับรู้ต่อคุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่างๆ ที่จัดสอนในระบบทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ให้บริการ ประกอบด้วย สมมติฐานย่อย ดังนี้

3.1 รูปแบบการนำเสนอของรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

3.2 ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

3.3 ความทันสมัยเป็นรูปธรรมของรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อ

การศึกษาทาง ไกล

3.4 ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

3.5 ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

3.6 ความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.1 รูปแบบการนำเสนอของรายวิชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = รูปแบบการนำเสนอของรายวิชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = รูปแบบการนำเสนอของรายวิชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนำเสนอของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีไกล	ชีวิตกับ สังคมด้วย
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.407** p = .000	.439* p = .000	.299** p = .000	.363** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.409** p = .000	.445** p = .000	.274** p = .000	.381** p = .000

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมล้อม
3. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.367** p = .000	.454** p = .000	.323** p = .000	.415** p = .000
4. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.359** p = .000	.418** p = .000	.326** p = .000	.371** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 32 ในการทดสอบป่วยภูมิวิเคราะห์ ว่า รูปแบบการนำเสนอของรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่า ค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_0

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.2 ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชากับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมแล้ว
1. ด้านความพึงพอใจของชีวิตรายวิชา	.380** p = .000	.347** p = .000	.359** p = .000	.276** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสารทางทาง	.384** p = .000	.363** p = .000	.357** p = .000	.332** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร	.371** p = .000	.403** p = .000	.361** p = .000	.398** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทางไกล	.363** p = .000	.357** p = .000	.353** p = .000	.389** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.295** p = .000	.299** p = .000	.249** p = .001	.270** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 33 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.3 ความทันสมัยในรูปธรรมของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความทันสมัยในรูปธรรมของรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความทันสมัยในรูปธรรมของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความทันสมัย เป็นรูปธรรมของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของวิชา	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	เชื่อมต่อกับ สิ่งแวดล้อม
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.333** p = .000	.349** p = .000	.339** p = .000	.323** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.367** p = .000	.392** p = .000	.332** p = .000	.317** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.381** p = .000	.415** p = .000	.366** p = .000	.383** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.302** p = .000	.402** p = .000	.313** p = .000	.362** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.267** p = .000	.377** p = .000	.265** p = .000	.348** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 34 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความทันสมัยเป็นรูปธรรมของรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.4 ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สูนทรียภาพ ของชีวิต	พุติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีลิก	ชีวิตกับ ^{ลิงแวดล้อม}
1. ด้านความเพียงพอของ ช่วงสาร	.354** p = .000	.332** p = .000	.211** p = .003	.290** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.403** p = .000	.397** p = .000	.252** p = .000	.444** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.354** p = .000	.371** p = .000	.322** p = .000	.372** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.351** p = .000	.371** p = .000	.330** p = .000	.439** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.329** p = .000	.332** p = .000	.257** p = .000	.330** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 35 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.5 ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชากับความพึงพอใจของ

ผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมด้วยกัน
1. ด้านความเพียงพอของ ช่วงสาร	.319** p = .000	.357** p = .000	.201** p = .005	.296** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.341** p = .000	.397** p = .000	.247** p = .001	.313** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.357** p = .000	.392** p = .000	.296** p = .000	.437** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.353** p = .000	.453** p = .000	.319** p = .000	.431** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.308** p = .000	.310** p = .000	.195** p = .007	.340** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 36 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความแเปลกใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.6 ความหมายสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความหมายสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความหมายสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหมายสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สูนทรีบภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมแล้ว
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.411** p = .000	.289* p = .000	.364** p = .000	.326** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.404** p = .000	.449** p = .000	.369** p = .000	.366** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.447** p = .000	.352** p = .000	.431** p = .000	.417** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.352** p = .000	.342** p = .000	.379** p = .000	.353** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.313** p = .000	.255** p = .000	.382** p = .000	.306** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 37 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความหมายสมใน การใช้สื่อการสอนของรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ประยุกต์จากการเรียนการสอนระบบทางไกลของผู้ใช้บริการมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

4.1 การมีโอกาสซักถามอาจารย์ในรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

4.2 ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

4.3 การประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกลสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

4.4 การออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชาสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.1 การมีโอกาสซักถามอาจารย์ในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = การมีโอกาสซักถามอาจารย์ในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = การมีโอกาสซักถามอาจารย์ในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีโอกาสชักถามอาจารย์ในรายวิชากับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สูนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมล้อม
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.393** p = .000	.376** p = .000	.348** p = .000	.371** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.454** p = .000	.408** p = .000	.397** p = .000	.435** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.399** p = .000	.344** p = .000	.370** p = .000	.398** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.389** p = .000	.334** p = .000	.373** p = .000	.362** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.365** p = .000	.323** p = .000	.333** p = .000	.335** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากการ 38 ในการทดสอบปรากฏผลว่า การมีโอกาสชักถามอาจารย์ในรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.2 ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึง

พอยู่ที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สูนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สิ่งแวดล้อม
1. ด้านความเพียงพอของ ช้าสาร	.276** p = .000	.071 p = .327	.242** p = .001	.283** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.392** p = .000	.168* p = .020	.365** p = .000	.396** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.266** p = .000	.053 p = .470	.205** p = .005	.247** p = .001
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.379** p = .000	.140 p = .053	.361** p = .000	.403** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.325** p = .000	.080 p = .268	.271** p = .000	.293** p = .000

* Significant Level < 0.05

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 39 ในการทดสอบปรากฏผลว่า ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ ในรายวิชาสูนทรียภาพของชีวิต วิชาชีวิตโลก และวิชาชีวิตกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1 ส่วนความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับ การพัฒนาตนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .05 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.3 การประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = การประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกลไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = การประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกล

กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สุนทรียภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมด้วย
1. ด้านความเพียงพอของ ข่าวสาร	.440** p = .000	.470** p = .000	.424** p = .000	.398** p = .000
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.405** p = .000	.404** p = .000	.410** p = .000	.378** p = .000
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.463** p = .000	.488** p = .000	.452** p = .000	.493** p = .000
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.303** p = .000	.330** p = .000	.296** p = .000	.296** p = .000
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.303** p = .000	.364** p = .000	.355** p = .000	.363** p = .000

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 40 ในการทดสอบปรากฏผลว่า การประหัดเวลาในการเรียนระบบทางไกลทุก วิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจาก ค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H_1

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.4 การออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_0 = การออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

H_1 = การออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออกอากาศตรงตามกำหนดเวลาของรายวิชา กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ความพึงพอใจ	รายวิชา			
	สูนทรีภาพ ของชีวิต	พฤติกรรม มนุษย์กับ การพัฒนา ตนเอง	วิถีโลก	ชีวิตกับ สังคมแล้วกัน
1. ด้านความเพียงพอของ ช่วงสาร	.422** $p = .000$.443** $p = .000$.469** $p = .000$.443** $p = .000$
2. ด้านลักษณะการสื่อสาร สองทาง	.435** $p = .000$.429** $p = .000$.448** $p = .000$.440** $p = .000$
3. ด้านประสิทธิภาพของ ช่องทางการสื่อสาร	.447** $p = .000$.485** $p = .000$.528** $p = .000$.492** $p = .000$
4. ด้านคุณภาพของสื่อทาง ไกล	.322** $p = .000$.343** $p = .000$.382** $p = .000$.347** $p = .000$
5. ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร	.349** $p = .000$.384** $p = .000$.392** $p = .000$.393** $p = .000$

** Significant Level < 0.01

จากตาราง 41 ในการทดสอบปรากฏผลว่า การออกแบบทดลองตามกำหนดเวลาของรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน เนื่องจากค่า Sig. ที่ได้น้อยกว่าค่า α ที่กำหนดไว้คือ .01 ดังนั้นจึงยอมรับ H₀

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ทั้ง 4 สมมติฐานผู้วิจัยกำหนดกรอบการสรุปผลดังตารางที่ 47 ตามปัญหานำการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 42 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ข้อมูล/ ปฏิเศษ	ผลสรุป
1. ลักษณะทางประชารที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกันหรือไม่	เพศ	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	นักศึกษาระบบทางไกลเพศชาย และเพศหญิงมีความพึงพอใจด้านวิธีการติดต่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
	อายุ	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ปฏิเศษ	นักศึกษาระบบทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
1. ลักษณะทางประชารถที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกันหรือไม่	รายได้ อาชีพ	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ปฏิเสธ ยอมรับ	นักศึกษาระบบทางไกลที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
		ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล		นักศึกษาระบบทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพของสื่อทางไกล และวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกันหรือไม่	โปรแกรมวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนโปรแกรมวิชาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
	ศูนย์การศึกษา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	นักศึกษาระบบทางไกลที่เรียนศูนย์การศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน
	เกรดเฉลี่ย	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
2. พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือไม่	ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่างๆ ของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
	ระยะเวลาในการชุมโจรทัศน์ระบบทางไกล	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ระยะเวลาในการชุมโจรทัศน์ระบบทางไกลของนักศึกษาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง
	การมีส่วนร่วมในการชักดามอภิปราย	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ปฏิเสธ	การมีส่วนร่วมในการชักดามอภิปรายไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
3. การรับรู้ต่อกุณลักษณะของรายวิชาในด้านต่างๆ ที่จัดสอนในระบบทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือไม่	รูปแบบการนำเสนอของรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	รูปแบบการนำเสนอของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
	ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
	ความทันสมัยในรูปรวมของรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความทันสมัยในรูปธรรมของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
3. การรับรู้ต่อกุญแจชนะของรายวิชาในด้านต่างๆ ที่จัดสอนในระบบทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือไม่	ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความหลากหลายของเนื้อหาในรายวิชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล
	ความแปลงใหม่ของเนื้อหาในรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความแปลงใหม่ของเนื้อหาในรายวิชาทุกวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลทุกด้าน
	ความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล	ยอมรับ	ความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
4. การรับรู้ประโยชน์จากการเรียนการสอนระบบทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนการสอนระบบทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ	การมีโอกาส เข้าถึง อาจารย์ในรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการ สื่อสารเพื่อการศึกษาทาง ไกล	ยอมรับ	การมีโอกาสเข้าถึง อาจารย์ในรายวิชา มีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจที่มี ต่อการสื่อสารเพื่อ ^{การศึกษาทางไกล} ทุกด้าน
	ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการ สื่อสารเพื่อการศึกษาทาง ไกล	ยอมรับ	ความคล่องตัวใน การติดต่อสื่อสาร กับอาจารย์ในราย วิชา มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจที่ มีต่อการสื่อสารเพื่อ ^{การศึกษาทางไกล}
	การประยัดเวลาในการเรียนระบบทางไกล	ความพึงพอใจที่มีต่อการ สื่อสารเพื่อการศึกษาทาง ไกล	ยอมรับ	การประยัดเวลา ในการเรียนระบบ ทางไกล มีความ สัมพันธ์กับความพึง พอใจที่มีต่อการสื่อ ^{สารเพื่อการศึกษา} ทางไกลทุกด้าน

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ปัญหานำการวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ยอมรับ/ ปฏิเสธ	ผลสรุป
4. การรับรู้ประยุกต์จากสื่อ การเรียนการสอนระบบ ทางไกลมีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจ	การออก อากาศตรง ตามกำหนด เวลาของราย วิชา	ความพึงพอใจที่มีต่อการ สื่อสารเพื่อ การศึกษาทาง ไกล	ยอมรับ	การออกอากาศ ตรงตามกำหนด เวลาของรายวิชา ทุกวิชา มีความ สัมพันธ์กับความ พึงพอใจต่อการ สื่อสารเพื่อการ ศึกษาทางไกลทุก ด้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ความคิดเห็นของผู้ให้บริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ มีปัญหานำการวิจัยดังนี้

1. การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างไรและมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร
2. เครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ แต่ละศูนย์มีการเชื่อมโยงกันอย่างไร และมีปัญหาที่ใด
3. ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร
4. ผู้ใช้บริการมีการรับรู้ปะยะชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร
5. ลักษณะทางประชากกร ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ใช้บริการแตกต่างกัน หรือไม่
6. พฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหรือไม่

การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการวิจัยเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการสัมภาษณ์ (Depth Interview) เลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) รวม 5 ท่าน เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล เครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการจัดกลุ่ม คือฐานนิยม และลำดับความสำคัญของกลุ่มตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปตามปัญหานำการวิจัยได้ดังนี้

1. การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างไร และมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

1.1 ลักษณะของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล เป็นรูปแบบการศึกษาที่ทางสถาบันราชภัฏสวนดุสิตจัดขึ้นเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ด้วยตัวเองเป็นทางเลือกนึงที่จัดเสริมขึ้นจากการเรียนการสอนแบบปกติ โดยการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการเรียนรู้ รูปแบบของการเรียนผ่านการเรียนที่มีศูนย์การศึกษารองรับ นักศึกษา ณ จุดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด

1.1.1 เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยปรัชญาการศึกษาระบบทางไกลมุ่งเน้นผู้เรียน เรียนแบบพึงพาตนเอง ซึ่งต้องอาศัยการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน และวิธีการที่ผู้สอนเตรียม ในการเรียนการสอน

1.1.2 การทดสอบการขาดครูในวิชาที่ขาดแคลนได้ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถครบถ้วน นับเป็นผลดีทั้งผู้เรียนและสถาบันการศึกษา สำหรับผู้เรียนได้รับความรู้กับผู้ เชี่ยวชาญเฉพาะสาขานั้น ด้วยค่าบริการต่อจำนวนผู้เรียนคุ้มค่ากับการลงทุนของสถาบันด้วย

1.1.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ให้บริการ ในแต่ละศูนย์การศึกษา ค่อนข้างเบ็ดเสร็จในแต่ละศูนย์ นอกจากรื่องการเงิน และงานทะเบียนที่ต้องให้ทางสถาบันดำเนินการ ให้

1.1.4 การขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้คนหลากหลายกลุ่ม หลากหลายอาชีพหลากหลายเวลาที่ต้องการจะเรียน และไม่ต้องเดินทางมาเรียนถึงสถาบัน

1.1.5 แนวโน้มของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏ สวนดุสิต เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน โดยมีการพัฒนาระบบทекโนโลยี เน้นคุณภาพของการ บริหารและจัดการระบบทางไกล อินเตอร์เน็ต บทเรียนออนไลน์ อีเมล์ของผู้สอนเพื่อสนับสนุนระบบการ เรียนทางไกล

1.2 ปัญหาของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

- ส่วนนำเข้า (Inputs) ได้แก่ ข้อมูล Text Presentation บางครั้งเกิดปัญหาน้ำหนัก และความ พร้อมด้านการสอน วิธีสอนของอาจารย์ในการเตรียมการเรียนการสอนเพื่อจูงใจผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน เกิดความสนใจในการเรียนผ่านระบบวิดีโอก่อนเพอเรนซ์ รวมทั้งความไม่คุ้นเคยของอาจารย์ต่อ โปรแกรมคอมพิวเตอร์

- ส่วนประมวลผล (Processes) ได้แก่ ความคล่องตัวในการใช้ระบบการประชุมทางไกล ขณะที่อาจารย์บรรยายต้องนั่งคุ้มเม้าส์หน้าจอเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถเดินหรือปฏิสัมพันธ์ ระหว่างการนำเสนอเนื้อหาผ่านจอคอมพิวเตอร์ได้ และด้วยผลกระทบจำนวนเวลาเรียนระบบทางไกลมี

จำกัด ทำให้อาจารย์ต้องบรรยายเนื้อหารายวิชา ทำให้ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่จึงเป็นเนื้อหานอกจากน้ำหนักของการสื่อสารระหว่างศูนย์การศึกษา กับสถาบัน และการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เนื่องจากอาจารย์อยู่คนละที่กับผู้เรียน เกลาส่งงานให้อาจารย์อาจส่งไปไม่ถึง

- ผลลัพธ์ (Output) ได้แก่ การได้ต้องระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เนื่องจากความไม่คุ้นเคย กับการเรียนในระบบทางไกล นักศึกษายังคุ้นเคยกับการเรียนด้วยการพบอาจารย์สอนตรง ตามที่ศูนย์ฯ กำหนด แต่การสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ด้านเห็นตรงกันว่า นักศึกษายังขาดการพูดคุยกับสถานที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบนี้

และเมื่อพิจารณาความสำคัญของปัญหาระหว่าง เทคโนโลยี ผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการพบว่า ปัญหาของผู้ใช้บริการมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากความไม่คุ้นเคยในการเรียนระบบทางไกล ของผู้ใช้บริการ ทำให้การได้ต้องระหว่างผู้เรียนและผู้สอนมีน้อย เป็นผลให้มิ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของการจัดการศึกษาระบบนี้ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือปัญหาของผู้ให้บริการ ด้านความพร้อมของการเรียนการสอน และวิธีสอนของอาจารย์ในการเตรียมการเรียนการสอน เพื่อสูงใจผู้เรียน รวมทั้งด้านการสื่อสารระหว่างศูนย์การศึกษา กับสถาบัน และการติดต่อสื่อสารระหว่าง อาจารย์กับนักศึกษา ที่อยู่ต่างที่กัน ทำให้เกิดความล่าช้าหรือขาดหายของข้อมูลข่าวสาร ขณะที่ปัญหา ด้านเทคโนโลยีจากผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาน้อยที่สุด

2. เครื่อข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ แต่ละศูนย์มีการเชื่อมโยงกันอย่างไร และมีปัญหาที่ใด

เครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้ก่อตั้งขึ้นครั้งแรก เมื่อ ปีการศึกษา 2539 ได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันโดยภาพรวมสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ 3 ประการได้ คือ

- สามารถขยายการศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิตออกสู่ชุมชนภายนอกโดยเปิดสอน สาขาวิชาที่เป็นความต้องการของสังคมได้

- สามารถแสวงหารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมโดยนำเทคโนโลยีมาใช้กับกระบวนการการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- พัฒนารูปแบบการบริหาร การจัดการในลักษณะเครือข่าย ได้

มีการกระจายอำนาจบริหารงานแบบทีมงาน และมีการกระจายอำนาจไปเป็นทดสอบ ๆ อำนาจ การตัดสินใจส่วนใหญ่มอบให้ที่หน้าหน้าศูนย์ หรือผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์การศึกษาของเครือข่ายแต่ละแห่ง

ศูนย์การศึกษาสามารถตัดสินใจเกือบทุกเรื่องยกเว้นบางเรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญบางเรื่อง แต่โดยนิยมาย แล้วมุ่งที่จะกระจายอำนาจการบริหารจัดการและการตัดสินใจไปที่ส่วนต่าง ๆ

2.1 เป้าหมายของเครือข่ายการสื่อสารทางไกลของสถาบัน

โดยภาพรวมเป็นไปตามเป้าหมาย ตอบสนองวัตถุประสงค์ได้ ศูนย์การศึกษาก่อสถาบันเป็นหน่วยรุกที่สำคัญที่จะขยายฐานการศึกษาให้กว้างไกล เพื่อตอบสนองคุณภาพชีวิต พัฒนาคุณภาพงาน และนำประชานชนญ "สังคมแห่งการเรียนรู้"อย่างแท้จริง (ศูนย์การศึกษาก่อสถาบัน : 3) สิ่งหนึ่งที่สวนดุสิตทำให้เกิดขึ้นคือวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบพึงพาตนเอง

2.2 การเชื่อมโยงระหว่างสำนักงานกลางกับศูนย์และศูนย์กับศูนย์

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ให้บริการของเครือข่าย ค่อนข้างดำเนินการจัดการเองเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการเงิน และทะเบียนที่ต้องดำเนินการในสถาบันแม่ข่าย

ส่วนการเชื่อมโยงระหว่างสำนักงานกลางกับเครือข่าย และระหว่างเครือข่ายกับเองเน็ต สำนักงานกลางเป็นศูนย์ประสานงานข้อมูล เพื่อให้เครือข่ายใช้ทรัพยากร่วมกัน โดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และสื่อโทรคมนาคมอื่น ๆ ในการเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกัน อย่างการปฐมนิเทศนักศึกษามีการใช้ระบบการสื่อสารทางไกลในการเชื่อมโยง และการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายถูกนำมาใช้ในกิจกรรมของนักศึกษา เช่นงานกีฬาของศูนย์ระบบทางไกล

มีปัญหาในด้านความเข้าช้อน ที่ต้องประสานงานหลายจุด และเกิดความล่าช้าในข้อมูลข่าวสารเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างงานทะเบียนหรือการชำระเงินของนักศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาทางเทคนิค

3. ผู้ให้บริการมีความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร

โดยภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของผู้ให้บริการอยู่ในระดับที่พอใจเมื่อพิจารณาตามเป็นรายข้อพบว่า ในด้านความพึงพอใจของข่าวสาร ระดับผู้บริหารยังต้องการให้อาจารย์มีกระบวนการเรียนรู้หรือเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ ๆ ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ยังเป็นปัญหาของระบบทางไกลอยู่เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับการเรียนของนักศึกษา ด้านประสิทธิภาพของช่องทางผู้ให้บริการรู้สึกพึงพอใจในระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ด้านคุณภาพของสื่อทางไกลผู้ให้บริการที่เป็นอาจารย์และเจ้าหน้าที่ควบคุมระบบทางไกลเห็นว่ามีปัญหาในเรื่องการลับภาพ และขนาดของข้อมูลที่เล็กไปอยู่บ้าง ส่วนความน่าสนใจของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เห็นว่าผ่านใจเนื่องนำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมเพาเวอร์พอยท์ (Power Point)

และด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร ผู้ใช้บริการเห็นว่ามีการนำระบบทางไกลมาใช้ในการประชุม การปฐมนิเทศ และการเชื่อมโยงเพื่อกิจกรรมของนักศึกษาในกลุ่มเครือข่ายมากขึ้น

ตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการวัดผลครั้งเดียว (One-shot Cast Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการประมาณผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS จากนั้นทำการสรุปผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางและการบรรยายประกอบ โดยเรียงลำดับผลการวิจัย ตามปัญหานำการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. **ผู้ใช้บริการมีการรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านระบบทางไกลหรือไม่อย่างไร**

โดยรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลในการเรียนการสอนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายวิชาพบว่า วิชาสนับสนุนที่มีความเชี่ยวชาญ เปิดโอกาสในการรับรู้ประโยชน์จากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมากที่สุด

ความพึงพอใจจากสื่อของผู้ใช้บริการที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลในด้าน ความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารสองทาง ประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร คุณภาพของสื่อทางไกล และวิธีการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในด้านประสิทธิภาพของช่องการสื่อสารมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านวิธีการติดต่อสื่อสารและลักษณะการสื่อสารสองทางที่มีผลลัพธ์เท่ากันเป็นอันดับ 2 และด้านความเพียงพอของข่าวสารเป็นอันดับ 3

และเมื่อพิจารณาแยกเป็นข้อ พบร่วมกันว่า ในด้านความเพียงพอของข่าวสารกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เนื้อหาที่ได้รับจากการเรียนมีความเพียงพอมากที่สุด ในขณะที่ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเรียนทางไกลและเทคนิคใหม่ ๆ ของการเรียนกลุ่มตัวอย่างพอดีน้อยที่สุด ส่วนด้านลักษณะการสื่อสารสองทางกลุ่มตัวอย่างพอดีใน การซักถามผู้สอนได้ทันทีมากที่สุด ในขณะที่ความพอดีในการทำกิจกรรมผ่านการเรียนการสอนทางไกลได้น้อยที่สุด ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารกลุ่มตัวอย่างพอดีใน การเรียนการสอนระบบทางไกลที่ช่วยประหยัดเวลาเดินทางได้มากที่สุด ในขณะที่ความพอดีด้านการเรียนการสอนระบบทางไกลช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้เรียนได้น้อยที่สุด ส่วนด้านคุณภาพของสื่อทาง

айл กลุ่มตัวอย่างพอยู่ในเรื่องการสรับภาพกับสื่ออื่นมากที่สุด ในขณะที่ ความพอยู่เกี่ยวกับสัญญาณ น้อยที่สุด และด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างมีความพอยู่ที่นักศึกษาจำนวนมากได้รับการเรียน การสอนพร้อมกันมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนระบบนี้ให้ความรู้สึกเหมือนการเรียน ทั่วไปน้อยที่สุด

2. ลักษณะทางประชารชของผู้ใช้บริการระบบทางайл ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน อาชีพ ใบอนุญาต เรียน ศูนย์การศึกษาและเกรดเฉลี่ยรายบุคคลที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจสื่อ แตกต่างกัน จากการวิจัยพบว่า

2.1 นักศึกษาระบบทางайлที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยเพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าเพศหญิง

2.2 นักศึกษาระบบทางайлที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพของสื่อทางайл และวิธีการติดต่อสื่อสาร ได้แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และข้าราชการหรือวิสาหกิจมีความแตกต่างกันในความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และวิธีการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน

2.3 นักศึกษาระบบทางайлที่เรียนโปรแกรมวิชาแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านวิธีการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยนักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไปมีความพึงพอใจมากกว่านักศึกษาที่เรียนโปรแกรมอื่น

2.4 นักศึกษาระบบทางайлที่เรียนศูนย์การศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพของสื่อทางайл และวิธีการติดต่อสื่อสารได้แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมมีความพึงพอใจสูงกว่าศูนย์การศึกษาอื่นทุกด้าน โดยนักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์ชลบุรี และนักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์เขื่อนทรายบินเกล้ามีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสารแตกต่างกัน นักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์ชลบุรีมีความพึงพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทางแตกต่างกัน นักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์เขื่อนทรายบินเกล้ามีความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสารแตกต่างกัน นักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์ชลบุรีมีความพึงพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทางแตกต่างกัน นักศึกษาที่เรียนศูนย์นวนธรรมกับศูนย์ชลบุรี

เรียนศูนย์น Crowley กับศูนย์เชื่อมทั่วไปแล้ว และนักศึกษาที่เรียนศูนย์น Crowley กับศูนย์สรุบุรี มีความพึงพอใจด้านความคุณภาพของสื่อทางไกลแตกต่างกัน

2.5 นักศึกษาระบบทางไกลที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง และวิธีการติดต่อสื่อสารได้แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ทุกด้าน โดยนักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยไม่เกิน 2.00 กับมากกว่า 3.00 และนักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 กับมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสารแตกต่างกัน นักศึกษาที่เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.01 – 2.50 กับมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกัน

3. พฤติกรรมการสื่อสารทางไกลมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาด้วยแนวทางด้านพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ความถี่ในการเข้าเรียนวิชา ระยะเวลาในการซ้อมโทรศัพท์ ความมีส่วนร่วมในการชักถาม อภิปรายของนักศึกษาผลการวิจัยพบว่า ความถี่ในการเข้าเรียนวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักศึกษาทุกด้าน ในขณะที่ระยะเวลาในการซ้อมโทรศัพท์ระบบทางไกลในแต่ละรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง เมื่อพิจารณาแยกตามรายวิชาพบว่า ระยะเวลาในการซ้อมโทรศัพท์วิชา ศูนทรียภาพของชีวิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ส่วนระยะเวลาการรับซ้อมโทรศัพท์ศึกษาพฤษฎิกรรมมนุษย์ กับการพัฒนาตนเอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารทางไกลด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลเครือข่ายสถาบันราชภัฏสวนดุสิตความคิดเห็นของผู้ให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ โดยในการอภิปรายผลการวิจัยภายใต้สมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้จำแนกแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอภิปรายผลการวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายถึงความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง ซึ่งแสดงผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะทางประชาร权ของผู้ใช้บริการ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ต่อเดือน อาชีพ โปรแกรมวิชาที่เรียน ศูนย์การศึกษาและเกรดเฉลี่ยรายบุคคล มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะทางประชาร权ของนักศึกษาระบบทางไกล ได้แก่ เพศ อาชีพ โปรแกรมวิชาที่เรียน ศูนย์การศึกษาที่เรียน และเกรดเฉลี่ยต่างกัน ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องเป็นไปตามแนวความคิดด้านประชาร权 ของผู้รับสื่อ ของ Michael Burgoon เมื่อจำแนกผู้รับสารออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามแต่ละปัจจัย ได้แก่ เพศ อาชีพ โปรแกรมวิชาที่เรียน ศูนย์การศึกษาที่เรียน และเกรดเฉลี่ย ย่อมทำให้ความคิดและพฤติกรรมของผู้รับสารแตกต่างกันออกไป สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

ความแตกต่างทางด้านเพศ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ไม่แตกต่างกัน มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร ที่นักศึกษาพึงพอใจแตกต่างกัน โดยเพศชายมีความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิงทุกด้าน ดังนั้นจากองค์ประกอบด้านวิธีการติดต่อสื่อสารที่มีผลต่อความพึงพอใจของวอน ฮอลเลอร์ บี กิลเมอร์ (Von Haller B. Gilmer , 1971 : 252 – 253) ในการเรียนการสอนระบบทางไกลจึงต้องเลือกใช้วิธีการติดต่อสื่อสาร ที่ดึงดูดความสนใจ และสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจในกรอบป้ายหรือตัวตอบข้อซักถาม ให้เหมาะสมกับผู้เรียนระบบการสื่อสารทางไกลที่เป็นเครือข่าย และจากการวิจัยทางจิตวิทยายังแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่อง ความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้ เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

ความแตกต่างด้านอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร คุณภาพของสื่อทางไกล และวิธีการติดต่อสื่อสาร มีเพียงด้านลักษณะการสื่อสารสองทางเท่านั้นที่นักศึกษาพอใจไม่แตกต่างกัน คือ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาจะมีอาชีพใดก็ตามก็ไม่ค่อยพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทางนัก เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการเรียนด้วยการพบอาจารย์ในการเรียนแบบนั้น ถึงแม้ว่าวิดีโอก่อนเฟรนซ์เป็นการสื่อสารสองทาง แต่ไม่เนื่องกับการเรียนหน้ากัน อย่างอาจารย์ตั้งคำถามไปถ้าอาจารย์อยู่ในห้องก็มองเห็นหน้า และซึ่งให้นักศึกษาตอบได้ นักศึกษาจะมีความเกรงใจหรือปฏิเสธพันธ์มากกว่า แต่ถ้าเป็นการเรียนแบบระบบทางไกลสวนใหญ่นักศึกษาขาดความสนใจ การจะให้นักศึกษาลูกขี้นตอบทำได้ยาก เนื่องอยู่ไกลกันนักศึกษาจึงไม่ลุกตอบ หรืออาจเป็นเพราะว่าคนที่จ้องอยู่มีมากเกิดความเกือบเชินในการตอบไม่เหมือน

อย่างการเรียนในห้องเรียนซึ่งเป็นห้องเดียว จึงเป็นสาหดุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่อยากได้ตอบกับผู้สอน หรืออาจจะไม่สนใจที่จะสื่อสารส่องทางผ่านระบบวิดีโอก่อนเพอเรนซ์เลย จึงทำให้มีค่ายพอด้านลักษณะการสื่อสารส่องทางนัก จากการความแตกต่างด้านอาชีพนี้ ให้ทราบว่าอาชีพมีผลต่อความพึงพอใจจากการสื่อสารทางไกลในด้านต่าง ๆ เนื่องจากบุคคลที่อยู่แต่ละกลุ่มอาชีพ ยอมมีกิจกรรมและการดำเนินชีวิต ตลอดจนเวลาว่างที่แตกต่างกัน ได้รับการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ของเดอเฟลอร์ (DeFleur, 1970) ทำให้ความสนใจในการเปิดรับข่าวสารหรือการตีความหมายข่าวสารแตกต่างกัน มีผลทำให้ความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารทางไกลแตกต่างกันด้วย คือ นักศึกษาจะเลือกสนใจ และจะจำจ้างความรู้ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับทัศนะของนักศึกษา ความรู้ ความเข้าใจนั้นก็จะพัฒนาไปเป็นการยอมรับและพร้อมที่จะนำไปใช้ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อไป เช่นเดียวกับผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และข้าราชการหรือธุรกิจมีความพึงพอใจแตกต่างกันได้มากที่สุด สาเหตุหนึ่งอาจมาจากสถานภาพทางสังคม ซึ่งมีส่วนช่วยสร้างเสริมประสบการณ์และเป็นตัวกำหนดความสนใจในการศึกษาของผู้รับสาร โดยพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการหรือธุรกิจมีความพึงพอใจเป็นกลุ่มที่ต้องการความรู้จากการศึกษาระบบทางไกล เพื่อใช้ในการปรับปรุงตนให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น เพื่อพัฒนาความรู้ให้มีมากขึ้น ใช้ในการพัฒนางานที่ทำอยู่ และใช้แก้ปัญหาการทำงานเมื่อมีการศึกษา ถ้าการเรียนนั้นสอดคล้องกับความคิด ความต้องการของตน ก็จะเกิดความรู้ ความเข้าใจและนำไปใช้จนเกิดความพึงพอใจต่อไป

ความแตกต่างทางด้านโปรแกรมวิชาที่เรียน ผลกระทบวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโปรแกรมวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารส่องทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ไม่แตกต่างกัน มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ ด้านวิธีการติดต่อสื่อสาร ที่นักศึกษาพึงพอใจแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่เรียนโปรแกรมบริหารธุรกิจ และโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไปมีความพึงพอใจแตกต่างกันมากกว่ากลุ่มอื่น ตรงกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของตน ยอลเลอร์ บี gil เมอร์ (Von Haller B. Gilmer , 1971 : 252 – 253) ด้วยลักษณะของสิ่งที่เรียน คือโปรแกรมวิชาที่เรียนนั่นเอง ถ้าบุคคลได้เรียนตรงตามความต้องการและความรู้ความสามารถก็จะเกิดความพอใจ และการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการวิธีการทำงานและบุคคลระดับต่าง ๆ ที่ร่วมกันปฏิบัติงานการสื่อสารทางไกลที่ได้รับมอบหมายจะสำเร็จได้ เพราะมีวิธีการทำงานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา การประสานงาน และการประเมินผล ต้องมีการสื่อสารเป็นตัวเชื่อม ดังนั้นจากองค์ประกอบด้านวิธีการติดต่อสื่อสารที่มีผลต่อ

ความพึงพอใจนี้ ในการเรียนการสอนระบบทางไกลจึงต้องเลือกใช้วิธีการติดต่อสื่อสาร ที่ดึงดูดความสนใจ และสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการอภิป่วยหรือติดขอบข้อรักภานให้เหมาะสมกับผู้เรียน ระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลที่เป็นเครือข่าย และจากแนวคิดทางด้านประชากรของผู้รับสื่อของ Michael Bergoon สามารถนำมาอธิบายเรื่องความแตกต่างด้านระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ต่างกัน ยอมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกันไป จึงทำให้นักศึกษาทั้งสองโปรแกรมมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

ความแตกต่างทางด้านศูนย์การศึกษาที่เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนศูนย์การศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ด้านลักษณะการสื่อสารของทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพของสื่อทางไกล และด้านวิธีการติดต่อสื่อสารแตกต่างกัน จากแนวความคิดทางด้านองค์ประกอบที่มีผลต่อความพึงพอใจในงานของตน ฮอลเลอร์ บี กิลเมอร์ (Von Haller M. Gilmer, 1971 : 252 – 253) สามารถนำมาอธิบายได้ว่า ศูนย์การศึกษาที่เรียนซึ่งเป็นที่พอใจของนักศึกษา ซึ่งเสียงของสถาบันหรือศูนย์ฯ และการดำเนินงานของศูนย์ฯ รวมทั้งสภาพการเรียน ได้แก่ แสงเสียง บรรยายกาศ และจำนวนชั่วโมงที่เรียน มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลแตกต่างกันด้วย เป็นที่น่าสังเกต จะเห็นว่าผลการวิจัยที่ออกมาร่วมกันในญี่ปุ่นศูนย์การศึกษาก่อสถาบันที่อยู่ต่างจังหวัด อย่างศูนย์นครนายก ศูนย์ชลบุรี และศูนย์สระบุรี เป็นต้น จะมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

ความแตกต่างทางด้านเกรดเฉลี่ยรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกัน มีผลกับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร และด้านคุณภาพของสื่อทางไกล ไม่แตกต่างกัน มีองค์ประกอบของความพึงพอใจด้านความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารของทาง และวิธีการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.00 มีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมากกว่ากลุ่มอื่นซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เรียนดีจะมีความสนใจ ตั้งใจในการเรียนมากกว่านักศึกษาที่เรียนไม่เก่ง จากทฤษฎีลำดับความต้องการของอับราหัม เอช มาสโลว์ (Abraham H. 1954 : 80-91) นำมาอธิบายเรื่องเกรดเฉลี่ยได้ว่า นักศึกษาที่เรียนดีหรือมีเกรดเฉลี่ยสูง (มากกว่า 3.00) จะมีความต้องการที่จะได้เกรดสูงขึ้น ซึ่งความต้องการนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาในลักษณะของความพึงพอใจต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลที่แตกต่างกัน

แต่การวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุ และรายได้ของนักศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่อาจทำให้มีความพึงพอใจแตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ ไม่ว่า นักศึกษาจะมีอายุหรือรายได้ในระดับใดก็ตาม ก็พอใจการสื่อสาร

เพื่อการศึกษาทางไกลเท่า ๆ กัน ทำให้ขาดแย้งกับแนวคิดด้านประชากรของผู้รับสืบที่ก่อล่าวว่า บุคคลที่มีปัจจัยด้านอายุ และรายได้แตกต่างกันก็ควรจะมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรทางด้านอายุและรายได้ไม่มีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

สมมติฐานข้อที่ 2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ ความถี่ในการเข้าเรียนรายวิชาชีวะ ระยะเวลาในการซ้อมโทรศัพท์ค้นระบบทางไกล การมีส่วนร่วมในชักดาม อภิปรายของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของนักศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการมีส่วนร่วมในชักดาม อภิปรายของนักศึกษาในรายวิชา ต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล และพบว่า ความถี่ในการเข้าเรียนรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารทางไกลทุกด้านของนักศึกษา ซึ่งผลที่ได้นี้เป็นไปตามทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสื่อสาร ของ Wilbur Schramm กล่าวถึง

1. การรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจากอิทธิพลบางอย่าง เช่น แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ โดยการรับรู้มักเกิดในขณะที่มีแรงผลักดัน ซึ่งแรงผลักดัน หมายถึง สภาพที่ร่างกายถูกกระตุ้นเพื่อให้มีการตอบสนอง เช่น ในขณะที่เรียนระบบทางไกลมีการนำเสนอข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และสีสันสละดุดตาผ่านจอโทรศัพท์ ดึงดูดความสนใจนักศึกษาที่เรียน หรืออาจารย์ใช้กรณีศึกษากระตุ้นให้นักศึกษาอภิปรายแสดงความเห็นโดยชอบอาจารย์ กอบปรับสภาพบรรยายการเรียนที่มีอุปกรณ์เทคโนโลยีพร้อม ความพร้อมของผู้สอน และการบริการของศูนย์ฯมีการจัดการที่ดี จึงทำให้นักศึกษาสะดวกในการเรียน และพร้อมที่จะเรียนมากขึ้น

2. การเลือกรับ คนเราจะมีแนวโน้มที่จะเปิดตัวเองให้สื่อสารตามความคิดเห็นและความสนใจของตน เรื่องที่เราให้ความสนใจเป็นไปตามปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ดังนี้คือ

2.1 ลักษณะของตัวกระตุ้น ได้แก่ ความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะของการสื่อสารสองทาง

2.2 สารของตัวกระตุ้น ได้แก่ คุณภาพของสื่อกลาง

2.3 วิธีการเสนอสารของตัวกระตุ้น ได้แก่ ประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ วิธีการ ติดต่อสื่อสารของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นความน่าดึงดูดจากผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการสื่อสาร แสดงให้เห็นได้ว่า เมื่อนักศึกษามีการเข้าเรียน บ่อยครั้งขึ้น ก็จะมีการรับรู้มากขึ้นด้วยเช่นกัน เพราะลักษณะของการรับรู้เป็นลักษณะที่เกิดจากแรง ใจ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นภายในร่างกายโดยมีลมองหรือประสาทสัมผัสมุชย์ โดยสมองจะมีการ สะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้ เมื่อนักศึกษาเลือกรับหรือสนใจตามสิ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

จากความสัมพันธ์ในเรื่องของความถี่ในการเข้าเรียนวิชาต่าง ๆ กับความพึงพอใจที่มีต่อการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ยังสอดคล้องและเป็นไปตามทฤษฎีสิงเร้า-การตอบสนอง (Stimulus – Response Theory) Dollard & Miller ได้สรุปถึงทฤษฎีไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการ ตอบสนองเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งเร้าเดิมบ่อยครั้ง จะทำให้คนเราสร้างความเกี่ยวพันระหว่างสิ่งเร้าและผลที่ ตามมา เช่น ความพึงพอใจ การเรียนที่ยืดหยุ่นนี้จะเน้นที่การเรียนระบบวิดีโอก่อนเพอเรนซ์บอย ๆ ใน การวิจัยครั้งนี้เปรียบได้กับการที่เข้าเรียนบอย ๆ ดังนั้นสิ่งเร้าในที่นี้จึงหมายถึง การเรียนระบบทางไกล ผ่านระบบวิดีโอก่อนเพอเรนซ์ หรือผ่านจอโทรศัพท์บอยขึ้น นักศึกษาจะเกิดความคุ้นเคยมีการตอบสนอง โดยเกิดความพึงพอใจด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะการสื่อสารสองทาง ด้านประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร ด้านคุณภาพของสื่อทางไกล และวิธีการติดต่อสื่อสารเบื้อง พิจารณาโดยละเอียด พบว่าความถี่ในการเข้าเรียนรายวิชา จะเห็นว่ามีเพียงความพึงพอใจด้านลักษณะ การสื่อสารสองทางที่ไม่มีความสัมพันธ์ เมื่อดูจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ ของ Edward L. Thorndike ได้ ว่า ผู้ใหญ่มีลักษณะมีความละอายขยาน้ำ เมื่อเขาทำผิดพลาดต่อหน้าเพื่อนร่วมชั้น และกลัวการ วิพากษ์วิจารณ์เมื่อเขาทำผิด ทำให้นักศึกษามีอย่างต่อต้านของต่อการสื่อสารสองทาง ดังนั้นความถี่ใน การเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาจึงไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านลักษณะการสื่อสารสองทาง

พฤติกรรมการสื่อสารทางไกลด้าน ระยะเวลาในการชมโทรทัศน์ระบบทางไกล เมื่อพิจารณา คำอธิบายรายวิชาจะเห็นว่า วิชาสุนทรียภาพของชีวิตซึ่งเป็นวิชาเกี่ยวกับศาสตร์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา เป็นเรื่องที่เข้าใจง่ายและหาสื่อมาสร้างความน่าสนใจได้มากกว่าวิชาอื่น จึงทำให้ระยะเวลาในการชม วิชานี้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารทางไกล ด้วยเนื้อหาของวิชาสุนทรียภาพของชีวิต ใกล้เคียงกับวิชาพุติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง เพราะเป็นการศึกษาปัจจัยแห่งพฤติกรรม ทำให้ ผลมีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับวิชาสุนทรียภาพของชีวิต มีเพียงความพึงพอใจด้านความเพียงพอของ ข่าวสารที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ เนื่องจาก เนื้อหาของรายวิชาพุติกรรมมนุษย์มีเนื้อหา แน่นมากกว่า

สมมติฐานข้อที่ 3 เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อคุณลักษณะรายวิชาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบ

การนำเสนอของรายวิชา ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา ความทันสมัย เป็นรูปธรรมของรายวิชา ความหลากหลายของเนื้อหา ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชา และความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอน ของรายวิชา มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของนักศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า แล้วโดยภาพรวมพบว่ามีการรับรู้ต่อคุณลักษณะรายวิชา ต่าง ๆ ได้แก่ รูปแบบการนำเสนอของรายวิชา ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา ความทันสมัย เป็นรูปธรรมของรายวิชา ความหลากหลายของเนื้อหา ความแปลกลใหม่ของเนื้อหาในรายวิชา และความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนของรายวิชา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของนักศึกษา

รูปแบบการนำเสนอของรายวิชา ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา ความทันสมัย เป็นรูปธรรม ของรายวิชา ความหลากหลายของเนื้อหา ความแปลกลใหม่ ของเนื้อหาในรายวิชา และความเหมาะสม ใน การใช้สื่อการสอนของรายวิชา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษา ทางไกลของนักศึกษา สามารถอธิบายได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า รูปแบบการนำเสนอ ความใกล้ตัว ความทันสมัย เป็นรูปธรรม ความหลากหลาย ความแปลกลใหม่ของเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ สื่อการสอนของรายวิชามีมาก มีความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลมากด้วย

โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยมีเหตุผลของความพึงพอใจจาก การสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ข้อ 27.7 การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประหยัดเวลาเดินทาง มากที่สุด เป็น อันดับ 1 รองลงมาข้อ 27.10 ศูนย์การศึกษานอกสถาบันมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ เป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 คือ ข้อ 27.9 ระบบการประชุมทางไกลเหมาะสมในการเรียนการสอนจากศูนย์การศึกษา

จากการวิจัยที่พบสามารถนำแนวคิดการขยายทฤษฎีความพึงพอใจที่เอลิช แคนธ์ (Elihu Katz, 1976) และคณะ อธิบายสาเหตุที่แต่ละคนใช้สื่อในการสื่อสารเป็นเรื่องคุณค่าในการศึกษา ทางทฤษฎีมากกว่าการอยากรู้เรื่องรายละเอียดของการใช้สื่อ สื่อใหม่ ๆ ให้ทางเลือกแก่เราเพิ่มขึ้น และช่วยเราในด้าน ลดระดับความห่างไกลระหว่างผู้ที่ต้องการติดต่อกัน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ เทคโนโลยีโทรประชุมต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของเครื่องมือ ผู้เรียนและผู้สอน ถือเป็นปัจจัยที่จะส่งผลถึงความสำเร็จของการ เรียนการสอนระบบการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลนี้ สามารถนำมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการ รับรู้ต่อคุณลักษณะรายวิชาในด้านต่าง ๆ ที่จัดสอนในระบบทางไกล กับความพึงพอใจของนักศึกษาได้ คือ

ภาพที่ 25
แสดงกระบวนการการรับรู้คุณลักษณะรายวิชาในด้านต่าง ๆ



ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อคุณลักษณะรายวิชาในด้านต่าง ๆ ที่จัดสอนในระบบทาง
ไกล กับความพึงพอใจของนักศึกษา ได้ว่า กระบวนการรับรู้ที่เป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจ ได้แก่ รูป
แบบการนำเสนอของรายวิชา ความใกล้ตัวในแต่ละรายวิชา ความทันสมัย เป็นรูปธรรมของรายวิชา
ความหลากหลายของเนื้อหา ความเปลี่ยนใหม่ ของเนื้อหาในรายวิชา และความเหมาะสมในการใช้สื่อ

การสอนของรายวิชา รวมทั้งสภาพแวดล้อม คือศูนย์การศึกษาที่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ (ดูผลค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.26$) มีการเลือกหรือสนใจ ด้วย 1. ลักษณะของตัวกราดูน ได้แก่ ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะของการสื่อสารส่องทาง 2. สารของตัวกราดูน ได้แก่ คุณภาพของสื่อกลาง และ 3. วิธีการเสนอสารของตัวกราดูน ได้แก่ ประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ วิธีการติดต่อสื่อสารของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจดีจากผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร ต่อความไปสู่ผลการสื่อสาร คือ ระบบการประชุมทางไกลเหมาะสมในการเรียนการสอนจากศูนย์การศึกษา สรุปได้ว่า กระบวนการสื่อสารกับกระบวนการทางจิตวิทยามีความสัมพันธ์กับความสนใจของบุคคลนำไปสู่ผลที่เกิดภัยหลังการสื่อสารคือความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกลของนักศึกษา

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ประโยชน์จากการเรียนการสอนระบบทางไกลของนักศึกษา ได้แก่ การมีโอกาสสักถามอาจารย์ในรายวิชา ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ในรายวิชา การประนัยด้วยตนเองในการเรียนระบบทางไกล การออกแบบทดสอบตามกำหนดเวลาของรายวิชามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ประโยชน์จากการเรียนการสอนระบบทางไกลของนักศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

จากการวิจัยที่พบสามารถนำแนวคิดทฤษฎีการใช้และการแสวงหาความพึงพอใจต่อสื่อของแคมปัส และคณะ อธิบายได้ดังนี้คือ สรภาวะของสังคมและจิตใจ ก่อให้มนุษย์มีความต้องการที่แตกต่างไป และความต้องการที่แตกต่างกันนี้ทำให้ลักษณะการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกัน ขึ้นสุดท้ายคือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ

นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยของแมคควอล (McQuail , 1994) นำมาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์จากการสื่อการเรียนการสอนระบบทางไกลของนักศึกษากับความพึงพอใจได้คือ

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเลือกรับสื่อหรือข่าวสารนั้น กลุ่มตัวอย่างใช้สื่อเพื่อช่วยในการซักถาม ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว และการที่บุคคลมีความต้องการตั้งกล่าวข้างต้น เพราะได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมในสังคมที่สร้างความต้องการดังกล่าวนั้นให้แก่กลุ่มตัวอย่าง ไม่ว่าเป็นเป็นการอุทิศตนกับความต้องการที่เกิดจากการเรียนระบบทางไกล ความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ และการประนัยด้วยตนเองที่เกิดจากการเรียนระบบทางไกล โดยสอดคล้องกับเหตุผลของความพึงพอใจจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล คือ

การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประยัดเวลาเดินทาง มากที่สุดเป็น อันดับ 1 รองลงมา ศูนย์การศึกษา นอกสถาบันมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ เป็นอันดับ 2 และอันดับ 3 คือ ระบบการประชุมทางไกลเหมาะสมในการเรียนการสอนจากศูนย์การศึกษาฯ

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแทรกรหัสอ่อนที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุม และตรวจสอบได้ ในเรื่องของ จำนวนของนักศึกษาที่มีการเข้าเรียนระบบทางไกล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลแตกต่างกัน จึงไม่สามารถทราบได้แน่ชัด นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในการแจกแบบสอบถามในเรื่องของเวลาและสถานที่ โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังศูนย์การศึกษาที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักศึกษาไม่มาเข้าเรียนในช่วง เวลาที่ส่งแบบสอบถามไป เพราะจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การเรียนระบบทางไกลไว้เช่นกันว่าการเรียนระบบทางไกลนี้นักศึกษามิ่งต้องเข้าชั้นเรียน ทำให้บางส่วนจึง เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่เข้าชั้นเรียน ด้วยเหตุนี้แบบสอบถามที่จัดสร้างไปทั้งหมด 300 ชุด สามารถนำแบบ สอนสามารถมาวิเคราะห์ผลได้เพียง 198 ชุด เท่านั้น

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการการวิจัยด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มี ความพึงพอใจด้านคุณภาพของสื่อทางไกลน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.05$) เนื่องจากมีปัญหาเรื่องสัญญาณปogy ครั้ง ($\bar{X} = 2.91$) ดังนั้นควรมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบทั้งสัญญาณเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการศึกษา ทางไกลให้มีคุณภาพมากกว่านี้ นอกจากนั้นในระดับนโยบายควรมีการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- เรื่องค่าใช้จ่ายของการเรียนระบบทางไกล ควรมีการปรับลดลง เนื่องจากผลการวิจัยพบ ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พึงพอใจน้อยในเรื่องค่าใช้จ่ายจากการเรียนระบบนี้ ($\bar{X} = 2.91$) ทั้ง ๆ ที่ระบบ แบบนี้ควรช่วยประยัดค่าใช้จ่ายให้กับผู้เรียนได้

- เรื่องระยะเวลาในการเรียนระบบทางไกล ควรมีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ และมี เทคนิคใหม่ ๆ ของการเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบ กับข้ออื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน และระยะเวลาในการซึมทรัพยากรีบด้วยความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้าน ลักษณะการสื่อสารทาง ดังนั้นควรมีการปรับปรุงระยะเวลาในการเรียนให้เหมาะสมกับรายวิชา หรือ

มีฉันนั้นความมีการประรับเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียนระบบทางไกล เพื่อที่ผู้สอนจะสามารถสอดแทรกเทคนิคใหม่ ๆ ของการเรียนมานำเสนอได้ และมีเวลาให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในขณะที่มีการเรียนระบบทางไกลได้ด้วย ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาผ่านระบบทางไกลมากขึ้นด้วย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล ความไม่คุ้นเคยกับการเรียนในระบบทางไกลของนักศึกษา การพูดคุยชักถามมีน้อย ดังนั้นควรให้ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น ชี้แนะ แนะนำ ส่งเสริมให้นักศึกษาพูดคุยชักถามมากขึ้น โดยวิธีสอนของอาจารย์ในการเตรียมการเรียนการสอนเพื่อจูงใจผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนผ่านระบบวิดีโอบอร์ดเพื่อเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระบบนี้ และการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา เนื่องจากอาจารย์อยู่คนละที่กับผู้เรียน เวลาสังงานให้อาจลังไปเมือง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรให้เบอร์โทรศัพท์ ที่สามารถติดต่อได้สะดวก และ ที่อยู่จดหมายอีเมลล์ (e-mail address) ของอาจารย์ เพื่อให้นักศึกษาสังงานได้ ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดิมว่า ความมีการแนะนำ วิธีการใช้อินเตอร์เน็ตให้กับนักศึกษาด้วย

3. ความคล่องตัวในการใช้ระบบการประชุมทางไกล ขณะที่อาจารย์บรรยายต้องนั่งคุ้มเม้าส์ หน้าจอเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถเดินหรือปฎิสัมพันธ์ระหว่างการนำเสนอเนื้อหาผ่านจอคอมพิวเตอร์ได้ และด้วยผลกระทบจำนวนเวลาเรียนระบบทางไกลมีจำกัด ทำให้อาจารย์ต้องบรรยายเนื้อหารายวิชา ส่งผลให้ภาพที่นำเสนอส่วนใหญ่จึงเป็นเนื้อหานอกคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะเป็นภาพการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และผู้เรียนเครื่องข่ายศูนย์การศึกษา ดังนั้นการสอนระบบทางไกลควรมี คณะกรรมการผู้สอน (team teaching) ซึ่งทางสถาบันกำลังพัฒนาการสอนในระบบปกติด้วยวิธีการนี้อยู่

3. เครื่องข่ายศูนย์การศึกษากลางสถาบัน มีปัญหาในด้านความช้าช้อน ที่ต้องประสานงานหลาย จุด และเกิดความล่าช้าในข้อมูลข่าวสารเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างงานทะเบียนหรือการชำระเงิน ของนักศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาทางเทคนิค ดังนั้นควรวางแผนเบี่ยบปฏิบัติที่แน่นอนและชัดเจนให้ผู้ปฏิบัติตามได้

4. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ ศูนย์การศึกษาที่เรียน และกรด เคี้ยวรวมที่ได้ของนักศึกษาแตกต่างกัน ความพึงพอใจจากการสื่อสารทางไกลแตกต่างกัน หากมองดูแล้วจะเห็นว่าลักษณะทางประชากร ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ รายได้ กลับไม่มีผลกับความพึงพอใจของนักศึกษา ผลการวิจัยที่ได้ควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารทางไกล

5. สำนักงานกลางศูนย์การศึกษากลางสถาบัน อาจใช้ผลการวิจัยนี้ เป็นแนวทางเพื่อให้คำ

แนะนำแก่เครือข่ายการศึกษาอกสสถาบัน และอาจารย์ผู้สอนในการดำเนินงานการศึกษาอกสสถาบันต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงการสื่อสารทางไกลในพื้นที่อื่น ๆ ที่จัดการศึกษาทางไกล
2. ควรจะมีการเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างภาคต่าง ๆ ว่ามีปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นจากการสื่อสารทางไกลว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
3. ควรจะมีการเปรียบเทียบเพื่อหาประสิทธิภาพจากการสื่อสารทางไกลของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิตที่เรียนด้วยวิธีการเรียนอื่น ๆ เช่น วิธีการเรียนแบบปกติ วิธีการเรียนแบบระบบทางไกล และแบบผสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการศึกษาถึงการใช้สื่อการเรียนระบบทางไกล โดยศึกษาให้ละเอียดลึกซึ้งเพื่อการศึกษาระบบทางไกลของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต



บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมการศึกษาออกโรงเรียน. การทดลองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2538.

กรมการศึกษาออกโรงเรียน. การประเมินประสิทธิภาพสื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมภาคเรียนที่ 1/2538. รายงานผลการวิจัย กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2538.

กรมการศึกษาออกโรงเรียน. การประเมินรูปแบบการบริหารโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ภาคเรียนที่ 1 / 2538. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2538.

กิติมา สุรสนธิ. ความรู้ทั่วไปทางการสื่อสาร. คณะกรรมการสาขาวิชาสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ม.ป.ป.

จันทน์ ชาญพานิชย์. การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับห้องสมุดสถาบันราชภัฏ. รายงานผลการวิจัย ภาควิชาบรณารักษศาสตร์ คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และดังค์ศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2537.

บุญธรรม ศรีสะอด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : ลู่ริยาสาสน, 2535.

บุญธรรม กิจบริดาบวิสุทธิ์. ระบบเบี้ยนวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2540.

ปีป. เมธากุณฑุณิ. การจัดการระบบสารสนเทศในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ประะ สดะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2533.

ปีเตอร์, ดร.ค.เกอร์. โลกใหม่ไว้พร้อมเดิน. โดย สุเชษฐ์ บัวชาติ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2521.

วิจิตร ศรีสะอ้าน. การศึกษาทางไกล. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.

วีระยา ภัทรอาชาชัย. หลักการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : บริษัท อินเตอร์ – เทค พริ้นติ้ง จำกัด, 2539.

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คู่มือการสอนระบบการศึกษาทางไกล กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ (2541) จำกัด, 2541.

- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คุณย์การศึกษาอกสถาบัน. คู่มือนักศึกษาภาคสมทบศูนย์การศึกษา
นอกสถาบัน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเม็ดทรายพริ้นติ้ง, ม.ป.ป.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คุณย์การศึกษาอกสถาบัน. ออยู่ที่ไหนก็เรียนได้. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.
ป.ป.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คู่มือการจัดการศึกษาระบบการศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.,
2541.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. คู่มือการจัดการศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ : บริษัทเนติกุลการ
พิมพ์, 2542.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8, ม.ป.ท., 2536.
- สุพรรณิภา งามสมภาค. ระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาบุคลากร : แนวคิดพื้นฐานในการ
จัดระบบภาคบันทึกพัฒนาบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์).
สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์, 2537.
- สุรินทร์ นิยามกุร. เทคนิคการสุมตัวอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2541.
- อุเทน ปัญญู ต่าย เชียงชี และเจิดหล้า สุนทรภิกาต. การประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนา
เทคนิคการทำงานบนพื้นที่สูง. รายงานการวิจัย เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- อนุรักษ์ ปัญญาณุวัฒน์. การประเมินผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกล
ผ่านดาวเทียม. รายงานผลการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2539.
- อนุรักษ์ ปัญญาณุวัฒน์ และอุเทน ปัญญู. การประเมินความต้องการและความพร้อมในการ
จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- อนุรักษ์ ปัญญาณุวัฒน์ และ ชูเกียรติ ลีสุวรรณ. องค์กำหนดความต้องการของผู้รับบริการและ
ประสิทธิภาพของผู้ให้บริการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตภาคเหนือ. รายงาน
การวิจัย กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2538.
- อริยา กิรติชัย และคณะ. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ของครู
ผู้สอนโรงเรียนบุญราษฎร์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2538. รายงานการวิจัย
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2539.

สารสาร

ประกอบ คุณรักษ์ “เทคโนโลยีการศึกษา กับ การปฏิรูปการเรียนรู้ในด้านสหสัมพันธ์” เอกสาร
ทางวิชาการเทคโนโลยี – ทั้งแก้ว. 2. มิถุนายน – ตุลาคม ๒๕๔๘, หน้า 5 – 7.

สรวงเสรญ เลิศศรี. “เครื่องข่ายวิดีโอดคอนเฟอเรนซ์” OFFICE TECHNOLOGY 15, 165.; มีนาคม
2541, หน้า 102 – 104.

วิทยานิพนธ์

กองทอง วนเกียรติ. “ประสิทธิผลของโครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไทยcom : วิจัยกรณีการ
ศึกษาแบบนอกรอบโรงเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ชวนวงศ์ คงนาญกุล. “พฤติกรรมการเล่นและเครื่องข่ายการสื่อสารของผู้เล่น hairyได้ดิน” วิทยานิพนธ์
ปริญญาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2542.

ชื่นจิต นัยนิตย์. “การศึกษาความต้องการของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์เพื่อการ
ศึกษาผ่านดาวเทียม ตามหลักสูตรการศึกษากองโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษากองโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ณรงค์ศักดิ์ คงชัยภูมิ. “ปัญหาการจัดการศึกษากองโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ตามคิด
เห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นเครื่องข่ายในจังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษากองระบบ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2542.

เด่นศักดิ์ พันธุ์ศรี. “ปัญหาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หลักสูตรการศึกษากองโรงเรียน
สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทัศนะของครูประจำกลุ่มและนักศึกษา จังหวัด
บุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

ทูลเกล้า คงนุ่ม. “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและปัจจัย
ประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2543” วิทยานิพนธ์
ปริญญาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์, 2544.

บุวดี สุพรรณรัตน์. "การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้กับความพึงพอใจในการสื่อสารทางไกลผ่านดาวเทียมของนักศึกษาในระบบโรงเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เบญจวรรณ ชีวยะพันธ์. "การใช้สื่อทางไกลในการพัฒนาตนของบุคลากรสาธารณสุข" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล, 2542. อัสดำเนา.

ปิยะณี เพชรศรีช่วง. "มิติใหม่ของการศึกษาทางไกลระบบ VDO CONFERENCE ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต" ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.

พรเพ็ญ พยัคฆาภรณ์. "การเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของผู้สูงอายุไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาอบรมมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

พชรวาดี พลศักดิ์. "พฤติกรรมการอ่าน การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการอ่านหนังสือพิมพ์ธุรกิจของนักศึกษาระดับปริญญาโท ด้านบริหารธุรกิจ หลักสูตรผู้บริหารในเขตกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ไพบูล อินทสิงห์. "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับข่าวสาร ความพึงพอใจในข่าวสารที่ได้รับ กับภาพพจน์ที่มีต่อกระบวนการค้าภายใน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาอบรมมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ภาวิณี พุฒิกร. "ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการจัดการศึกษาทางไกล โดยผ่านสื่อดาวเทียมกรณีก่อนดำเนินโครงการจัดการศึกษาทางไกล โดยใช้ทรัพยากรัฐบาลเพื่อการศึกษาผ่านดาวเทียมไทยcom" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะราษฎรศาสตร์และสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

วรรณภา แสงวัฒนะกุล. "การพัฒนาระบบสารสนเทศเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับนักวิชาการอุดมศึกษาของประเทศไทยในเขตເອົ້າຕະວັນອອກເຈິ່ງໄດ້" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วรรณรัตน์ รัตนวรากค์. "ประสิทธิผลของระบบการประชุมทางไกลในการฝึกอบรม" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาอบรมมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.

สุภัทรา พันธุจันทร์. “การเปิดรับข่าวสาร ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อวารสาร
และนิตยสารในโครงการส่งเสริมผลงานสื่อสารมวลชนดีเด่นเพื่อยouth” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

สัมภาษณ์

ดร.พดุง พรมมูล. ผู้อำนวยการสำนักงานกลางศูนย์การศึกษาอกสถาบัน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2545

ผศ.ดร.วัฒนา ประเสริฐสม. อาจารย์คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สัมภาษณ์, 10
มกราคม 2545

อภิชญา อธุโนทัย. ผู้ประสานงานวิชาการศูนย์เรียนทรัลปีนเกล้า สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2545

บุญธรรม สังฆะเสน. ฝ่ายความคุ้มครองบัตรีโคอนเฟอเรนซ์ ศูนย์เรียนทรัลปีนเกล้า สถาบันราชภัฏ
สวนดุสิต สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2545

ภาษาอังกฤษ

Book

Burgoon, Michael. *Approaching Speech/Communication*. New York : Holt, Rinehart, and
Winston, Inc., 1974.

Berlo, David K. *The Process of Communication*. New York : Holt, Rinehart and Winston,
Inc. 1960.

- Davis Gordon B. and Olson, Margrethe H. **Management Information System : Conceptual Foundations, Structure, and Development** Singapore : McGraw – Hill Inc, 1985.
- Davis, Keith. **Human Relations at Work**. New York : McGraw – Hill Book Co., Inc., 1967.
- De Fleur, Melvin L. **Theories of Mass Communication**. New York : David McKay Company, 1966.
- Donohue, James P. and Mc Kinney, John R. **Information Systems for Administrative Control** New York : McGraw – Hill Book Company, 1970.
- Gustavsson, Normen. **Constructing Achievement Test**. 3 rd ed. New York : Prenticehall Inc., 1957.
- Maccombs, M.E. and Becker, L.B. **Using Mass Communication Theory**. Englewood cliffs : N.J. Princtice Hall, 1979.
- McQuail, Denis. **Audiences**. In **Mass Communication Theory**. 3 rd ed. Wiltshire : the Cromwell Press, 1994.
- Maslow, A.H. **Motivation and Personality**. New York. Harper and Brother, 1954.
- Palmgreen, P. and Rayburn, J.D. Use and Gratifications and Exposure to Public Television : A Discrepancy Approach. *Communication Research* 6, 1979.
- Rogers, Everett M. with F. Floyd Shoemaker. **Communication of Innovations**. New York : The Free Press, 1971.
- Rumble, G. and Harry, K. (eds.) **The distance teaching university** London : Croom Helm, N.V., St. Martin's Press, 1982.
- Schramm, Wilbur, ed. **The Process and Effects of Mass Communication**. Urbana, Ill. : University of Illinois Press, 1960.
- _____. **The Science of Human Communication**. New York : Basic Books, Inc., 1963.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. **Systematic evaluation** Boston : Kluwer Nighoff Publishing, 1985.
- UNESSCO. **Development of distance education in Asia : An analysis of five case studies** Bangkok : UNESSCO. "n.d.".



ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543

Update 30/4/01

ศูนย์	ปีที่เข้า	ระดับ	โปรแกรมวิชา	จำนวนนักศึกษา	ลงทะเบียน	%
บุษยนาถ	41	บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	7	0	0
(ระดับผู้บริหาร)		"	การบริหารธุรกิจ	1	0	0
	42	บริษัทบริการ	รัฐประศาสนศาสตร์	50	0	0
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	32	0	0
		"	การบริหารธุรกิจ	36	0	0
	43	บริษัทบริการ	รัฐประศาสนศาสตร์	38	0	0
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	32	15	47
		"	การบริหารธุรกิจ	6	0	0
			รวม	202	15	7
บุษยนาถ	41	บริษัทบริการ	การบริหารธุรกิจ	2	0	0
(ระบบภาคี)		อนุบริษัทฯ	การจัดการทั่วไป	54	25	46
		"	การบริหารธุรกิจ	35	9	26
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	286	66	23
		"	การบริหารธุรกิจ	94	47	50
	42	อนุบริษัทฯ	การจัดการทั่วไป	229	151	66
		"	การบริหารธุรกิจ	90	35	39
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	727	525	72
		"	การบริหารธุรกิจ	501	353	70
	43	อนุบริษัทฯ	การจัดการทั่วไป	144	86	60
		"	การบริหารธุรกิจ	118	57	48
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	408	245	60
		"	การบริหารธุรกิจ	561	341	61
			รวม	3,249	1,940	60
จังหวัดสงขลา	40	บริษัทบริการ	การจัดการทั่วไป	33	8	24
		"	การบริหารธุรกิจ	42	21	50
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การบริหารธุรกิจ	61	4	7
	41	บริษัทบริการ	การจัดการทั่วไป	29	22	76
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	40	4	10
		"	การบริหารธุรกิจ	15	4	27
	42	บริษัทบริการ	การจัดการทั่วไป	12	3	25
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	157	88	56
		"	การบริหารธุรกิจ	81	72	89
	43	บริษัทบริการ	การจัดการทั่วไป	28	18	64
		"	การบริหารธุรกิจ	33	23	70
		บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	164	133	81
		"	การบริหารธุรกิจ	175	142	81
			รวม	870	542	62
สันติราษฎร์	42	บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	159	110	69
		"	การบริหารธุรกิจ	114	89	78
	43	บริษัทบริการ(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	47	43	91
		"	การบริหารธุรกิจ	70	57	81
			รวม	390	299	77

ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543

Update 30/4/01

คุณปี	ปีที่เข้า	ระดับ	โปรแกรมวิชา	จำนวนนักศึกษา	ลงทะเบียน	%
ศูนย์ฯ	40	ปริญญาตรี	การจัดการทั่วไป	58	1	2
		"	การบริหารธุรกิจ	85	24	28
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	50	0	0
		"	การบริหารธุรกิจ	60	2	3
	41	ปริญญาตรี	การบริหารธุรกิจ	70	60	86
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	39	3	8
		"	การบริหารธุรกิจ	22	3	14
	42	ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	129	30	23
		"	การบริหารธุรกิจ	115	48	42
	43	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	53	30	57
		"	การจัดการทั่วไป	45	30	67
		"	การบริหารธุรกิจ	33	21	64
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	116	85	73
		"	การบริหารธุรกิจ	205	92	45
			รวม	1,080	429	40
พงษ์สวัสดิ์	40	ปริญญาตรี	การจัดการทั่วไป	32	24	75
		"	การบริหารธุรกิจ	20	3	15
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การบริหารธุรกิจ	31	0	0
	41	ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	17	2	12
		"	การบริหารธุรกิจ	33	0	0
	42	ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	185	21	11
		"	การบริหารธุรกิจ	155	49	32
	43	ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	167	113	68
		"	บริหารธุรกิจ	207	50	24
		ปริญญาตรี	การจัดการทั่วไป	14	2	14
		"	การบริหารธุรกิจ	11	3	27
			รวม	872	267	31
พงษ์สวัสดิ์ (ระดับบัณฑิตวิทยา)	43	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	28	28	100
			รวม	28	28	100
ศุภสิทธิพานิชย์การ	41	ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	118	6	5
	42	ปริญญาตรี	การจัดการทั่วไป	122	75	61
		"	การบริหารธุรกิจ	57	35	61
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	531	419	79
		"	การบริหารธุรกิจ	384	294	77
	43	ปริญญาตรี	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	38	27	71
		"	นิติศาสตร์	29	20	69
		"	การจัดการทั่วไป	92	58	63
		"	การบริหารธุรกิจ	144	73	51
		ปริญญาตรี(หลังอ่อนุฯ)	การจัดการทั่วไป	518	341	66
		"	การบริหารธุรกิจ	1,059	555	52
			รวม	3,092	1,903	62

รายงานสรุปจำนวนคศกษาลงทุนเบี้ยน ภาคสูมทบ ศูนย์การศึกษาอุดรธานี

หน้า 3/4

		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการภายใน	42	8			19
		"	การบริหารธุรกิจ	45	19			42
	42	อนุบริษัท	การจัดการทั่วไป	81	51			63
		"	การบริหารธุรกิจ	36	14			39
		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	226	182			81
		"	การบริหารธุรกิจ	85	61			72
	43	อนุบริษัท	การจัดการทั่วไป	112	71			63
		"	การบริหารธุรกิจ	63	26			41
		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	182	122			67
		"	การบริหารธุรกิจ	113	63			56
			รวม	1,014	621			61
โครงการ C.P.	43	บริษัท(ห้างอุฯ)	การบริหารธุรกิจ	52	52			100
(ศูนย์เชื่อมรัฐปั้นเกต้า)								
			รวม	52	52			100
บุษยมาศ	41	อนุบริษัท	การจัดการทั่วไป	2	0			0
(ระบบทางไกด)		"	การบริหารธุรกิจ	7	1			14
		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	17	2			12
		"	การบริหารธุรกิจ	12	1			8
	42	อนุบริษัท	การจัดการทั่วไป	44	26			59
		"	การบริหารธุรกิจ	24	7			29
		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	61	49			80
		"	การบริหารธุรกิจ	21	17			81
	43	อนุบริษัท	การจัดการทั่วไป	18	10			56
		"	การบริหารธุรกิจ	8	3			38
		บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	17	7			41
		"	การบริหารธุรกิจ	15	9			60
			รวม	246	132			54
นครนายก	41	บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	70	4			6
(ระบบทางไกด)		"	การบริหารธุรกิจ	44	13			30
	42	บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	110	93			85
		"	การบริหารธุรกิจ	37	31			84
	43	บริษัท(ห้างอุฯ)	การจัดการทั่วไป	74	62			84
		"	การบริหารธุรกิจ	51	43			84
			รวม	386	246			64

ภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2543

Update 30/4/01

ศูนย์	นักเรียน	ระดับ	โปรแกรมศึกษา	จำนวนนักศึกษา	ลงทะเบียน	%
นครนายก	41	อนุปริญญา	การจัดการทั่วไป	25	0	0
(ระดับผู้บริหาร)	42	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	37	37	100
		อนุปริญญา	การจัดการทั่วไป	64	64	100
	43	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	22	22	100
		อนุปริญญา	การจัดการทั่วไป	22	22	100
		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	48	48	100
			รวม	218	193	89
ปราจีนบุรี	41	ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	113	15	13
(ระบบทางไกล)		"	การบริหารธุรกิจ	42	8	19
	42	ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	228	180	79
		"	การบริหารธุรกิจ	66	56	85
	43	ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	189	173	92
		"	การบริหารธุรกิจ	100	69	69
			รวม	738	501	68
สยาม (ระบบทางไกล)	43	ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การบริหารธุรกิจ	26	22	85
			รวม	26	22	85
ชลบุรี	43	ปริญญาตรี	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	34	23	68
(ระบบทางไกล)		"	รัฐประศาสนศาสตร์	128	118	92
		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	305	254	83
		"	การบริหารธุรกิจ	619	544	88
			รวม	1,086	939	86
พัท야	43	ปริญญาตรี	การศึกษาปฐมวัย	45	35	78
(ระบบทางไกล)		"	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	66	33	50
		"	รัฐประศาสนศาสตร์	169	139	82
		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การบริหารการศึกษา	55	50	91
		"	การจัดการทั่วไป	255	212	83
		"	การบริหารธุรกิจ	414	330	80
			รวม	1,004	799	80
นครปฐม	43	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	46	34	74
(ระบบทางไกล)		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	46	41	89
		"	การบริหารธุรกิจ	78	72	92
			รวม	170	147	86
พระเยา	43	ปริญญาตรี	รัฐประศาสนศาสตร์	37	30	81
(ระบบทางไกล)		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การบริหารธุรกิจ	85	64	75
			รวม	122	94	77
สระบุรี	43	ปริญญาตรี	เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	56	1	2
(ระบบทางไกล)		"	รัฐประศาสนศาสตร์	53	43	81
		ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การจัดการทั่วไป	70	53	76
		"	การบริหารธุรกิจ	130	91	70
			รวม	309	188	61
สำปาง (ระบบทางไกล)	43	ปริญญาตรี(หลังอนุฯ)	การบริหารธุรกิจ	102	63	62
			รวม	102	63	62
			รวมทั้งหมด	15,641	9,451	60

ສາມາປັນດາອຸປະກອນ

บุคลากรสำนักงานกลาง ศูนย์การศึกษานอกสถานที่ ประจำศึกษา 2543

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ສູນຍົກເວລີ

ບໍລິສັດ ລົມ ສານ ອານ ສານ ດຸລື

ລັດ ສັນຫະກີ	ລົມ ສານ	ດຸລື	ວິເຄາະ ຮຸ່ມ	ເຮັດ ເວັບ	ເຮັດ ເວັບ
ນ.ສ.ອ.ກ.ວິດທະາ	ເຊີງພາຍໃນ	ທ້ານ້າສູນຍາ	ປ.ອາ	11 ພ.ສ. 15	-
ນາຍອອນກ	ຈິດັນທຣີເພີ່ມ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍວິຊາກາງ	ປ.ຕົກ	19 ນ.ສ. 42	-
ນາງສາວໂຮງກາຍ	ແກ້ວໜ້າ	ເຈົ້ານ້າທຸກໆກາງ	ປ.ຕົກ	17 ພ.ສ. 40	-
ນາງສາມແນ່ດີ	ເຕັມໂຫຼດ	ເຈົ້ານ້າທຸກໆກາງ	ນ.ປລາຍ	17 ພ.ສ. 40	-
ນາງສາງຈົດສັກຂະນີ	ບຸດກພາຍນ	ເຈົ້ານ້າທຸກໆກາງ	ປ.ຕົກ	07 ສ.ຄ. 43	-
ນາງສາງສຸກາຮັດ	ທີ່ຕະຫຼາດ	ເຈົ້ານ້າທີ່ VDO Conference	ປ.ຕົກ	-	-
ນ.ສ.ສຸມາສີ	ຍາຍພາສ	ທ້ານ້າສູນຍາ	ປ.ຕົກ	-	-
ນາຍອນກາງ	ປັກ່າ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍວິຊາກາງ	ປ.ຕົກ	ພ.ສ. 40	-
ນາງສາງຄົມິດາ	ກຸ້ມັງ	ເຄຫຍາກາງ	ປ.ຕົກ	01 ກ.ສ. 43	ເຂົ້າ
ນາງສາງສີ້ນາງ	ສັກພະບິດິນ	ເຈົ້ານ້າທຸກໆກາງ	ປ.ຕົກ	-	-
ພ.ກ.ສ.ສຸມາສີ	ຊູ້ສຸມບູການ	ທ້ານ້າສູນຍາ	ປ.ຕົກ	01 ມ.ຍ. 35	-
ນາງຈຸດາວຸນ	ຈິນທະມາສີ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍວິຊາກາງ	ປ.ຕົກ	19 ນ.ສ. 42	ຈິນທະ
ນາງຫຼິດາ	ພິ້ນນະ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍກົກກະນິກສິນາ	ປ.ຕົກ	02 ມ.ຍ. 43	-
ນາງສາງພາງເພົາ	ນາມສຸງກັນ	ເຈົ້ານ້າທຸກໆກາງ	ປ.ຕົກ	14 ກ.ສ. 42	ພົກ
ດຸສິດພະນິຍາກາຮ	ອະນຸມຄນາກີ	ທ້ານ້າສູນຍາ	ປ.ຕົກ	10 ມ.ຍ. 42	-
ອາຈານປ່ຽນງາ	ຄົ້ນຄອກກີ	ຜູ້ນ້າຍທ້ານ້າສູນຍາ ຝ່າຍວິທາທ່ານ	ປ.ຕົກ	10 ມ.ຍ. 42	-
ອ.ກ.ກ.ນ.ຫ.	ນ.ສ.ຄືບມ	ຜູ້ນ້າຍທ້ານ້າສູນຍາ ຝ່າຍວິທາທ່ານ	ປ.ຕົກ	10 ມ.ຍ. 42	-
ນາງກິຕິທະນະ	ຕະຫຼາກວິທະນະ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍວິທາກາງ	ປ.ຕົກ	15 ນ.ສ. 43	ອັນຄາດ
ນ.ສ.ສາງວັດທະນາ	ສ.ວາດຖ	ຜູ້ປະສານງານຝ່າຍວິທາກາງ	ປ.ຕົກ	19 ມ.ສ. 42	ອາທິດ

ลำดับ	ชื่อผู้เข้าร่วม	วันที่เข้าร่วม	กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุน	จำนวนเงินที่ได้รับ	หมายเหตุ
1	นายลงกรณ์	20 พ.ค. 2567	ห้องหน้าศูนย์ฯ	พ.ศ. 29	-
2	อาจารย์ปราภรณ์	แสงผลสีฟ้า	ผู้ช่วยห้องหน้าศูนย์ฯ	บ.พ./MBA	พ.ศ. 40
3	อาจารย์ธนกรศักดิ์	สีทึบสีเหลือง	ผู้ช่วยห้องหน้าศูนย์ฯ	บ.พ.	-
4	นายนิติธรรม	เทพบุตร	ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ./MBA	พ.ศ. 42
5	นายนิติธรรม	ฉันธารา	ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	เสาร์ - อาทิตย์
6	นายนิติธรรม	เย็นเปรม	ผู้ประสานงานฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา	บ.ศ.	เสาร์ - อาทิตย์
7	นายนิติธรรม	วีระเดช	เด็กนุภาพ	บ.พ.	พ.ศ. 42
8	นายนิติธรรม	สอนเดชา	เข้าหน้าที่ VDO Conference / วิทยบริการ	บ.ศ.	เสาร์ - อาทิตย์
9	นายนิติธรรม	หวานทอง	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ศ.	พ.ศ. 42
10	นายนิติธรรม	เฟมสว่าง	เข้าหน้าที่ธุรการ/การเงินและบัญชี	บ.ส.	เสาร์ - อาทิตย์
11	ผศ.วันเพ็ญ	สรณารักษ์	ห้องหน้าศูนย์ฯ	บ.ศ.	พ.ศ. 42
12	นายนิติธรรม	รีบันดุณ	ผู้ช่วยห้องหน้าศูนย์ฯ	บ.พ.	02 พ.ค. 86
13	นายนิติธรรม	ศุภมา	ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.พ.	01 พ.ค. 43
14	นายนิติธรรม	ลดาเดช	เข้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	ศูนย์
15	นายนิติธรรม	มารดิษฐ์	เข้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	01 ธ.ค. 43
16	นายนิติธรรม	แก้ว	ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	พ.ศ.
17	นายนิติธรรม	อะเมริกา	เข้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	01 พ.ย. 43
18	นายนิติธรรม	งามมุ่ง	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	01 มิ.ย. 43
19	นายนิติธรรม	จันทร์รุ่ง	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	01 มิ.ย. 43
20	นายนิติธรรม	นิติธรรม	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	01 มิ.ย. 43
21	นายนิติธรรม	นิติธรรม	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	01 มิ.ย. 43
22	นายนิติธรรม	ปัจฉินันท์	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	01 มิ.ย. 43
23	นายนิติธรรม	ปัจฉินันท์	เข้าหน้าที่ VDO Conference	บ.ว.	20 พ.ค. 43
24	นายนิติธรรม	พงษ์ประเสริฐ	ห้องหน้าศูนย์ฯ	บ.ว.	พนักงานปดี
25	นายนิติธรรม	รามวงศ์	ผู้ประสานงานฝ่ายวิชาการ	บ.ศ.	เส้นทร์
26	นายนิติธรรม	นาสุมพิศ	เข้าหน้าที่วิชาการ	บ.ว.	14 มิ.ย. 41

ชื่อเดิมของบ้าน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วิธีการรักษาเมือง	เริ่มเข้าทำงาน	จำนวนบ้าน
พะเยา (ต่อ)	นางสาวเหง่ เผชากัน	เจ้าหน้าที่ธุรการ	ปลดระลอก	01 มิ.ย. 43	พุทธ
ล้านปัตย์	นายพงศ์พันธ์ ศรีนุช	หัวหน้าศูนย์ฯ	ปลดระลอก	05 มิ.ย. 43	พุทธ
	นางสาวจิตต์สุวรรณ ศรีนุช	ผู้ประสานงานฝ่ายประชากรฯ	ปลดระลอก	06 พ.ย. 43	เชิงศาสตร์
	นางสาวอรุณรัตน์ ศรีนุช	เจ้าหน้าที่การฯ	ปลดระลอก	06 พ.ย. 43	พญสันติ

ชื่อ: วีระศักดา รุ่งเจ้าศรีสุธรรม 87 คน (หัวหน้าศูนย์และเจ้าหน้าที่)

* หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม 2544

ที่ดังศูนย์การศึกษาอุบลราชธานี

ปีการศึกษา 2544 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต เปิดสอนศูนย์การศึกษาอุบลราชธานี
จำนวนห้องสื้น 18 ห้อง โดยดังอยู่ในกรุงเทพฯ 10 ห้อง และต่างจังหวัดอีก 8 ห้อง ดังนี้

ลำดับ ที่	ชื่อยุนนานี	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร	อาจารย์หัวหน้าศูนย์
1	บริษัทสินทวงศ์	ร.ร.เทคนิคพัฒนารชวัลย์สินทวงศ์ 538 ช. จรัญสนิทวงศ์ 41 ถนนจรัญสนิทวงศ์ เขตบางกอกน้อย กทม. 10700	4345680	4346530	ผศ.ดร.วิจิรา เจริญวงศ์
2	สุโขทัย	ร.ร.พัฒนารสุโขทัย 11 ถ.สุโขทัย เขตดุสิต กทม. 10300	6687513-14 6688012	6688012	ผศ.สุมาลี อารยะพงษ์
3	พงษ์สวัสดิ์	ร.ร. พงษ์สวัสดิ์พัฒนาการ 14 ร.ร.พิบูลย์สังคม ต.สวนใหญ่ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	9672044 9672046	9672045	ผศ.สุนันท์ สุขสมบูรณ์
4	คุณภาพพัฒนาการ	ร.ร. คุณภาพพัฒนาการ 438/17 ถ.ราชเทวี ต.ราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400	6448967-8	6448968	อ.ปัญญา อนันต์ศรีชาติ
5	สันติราษฎร์	ร.ร.พัฒนารสันติราษฎร์ 138/1 ถ.พหลโยธิน 24 弄.พหลโยธิน เขตดุสิต กทม. 10900	9393051-2	9393050	อ.อรุณี ไชยดาว
6	เช็นทรัล ปั๊นเกล้า	อาคารสำนักงานเช็นทรัลปั๊นเกล้า(ชั้น 7) 7/222 ถ.พระรามราชานนี เขตป้อมปราบศรีอ่อน กทม. 10700	8846243-4	8846125	อ.สิรินาด แพกบังกุต
7	พัฒนารสยา	ร.ร.พัฒนารสยา 664/47 ช.จรัญฯ 56 ถ. จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางซื่อ แขวงบางพลัด กทม. 10700	4341892-4	4341891	ดร.อนันต์ เกิดคำ
8	ธนาคงกรณ์	อาคารธนาคงกรณ์ทาวเวอร์ 666 ถ.พระรามราชานนี แขวงบางบอน แขวงบางกอกน้อย กทม. 10700	4468103-4	4468102	อ.ปรามณฑ์ แสงผลสิงห์
9	นุยเขมาส	อาคารบุญเขมาสคอมเพล็กซ์ 555/15 ถ.ปู่เจ้าสมิงพราย ต.สำโรงใต้ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ 10270	7579591 7579560 7579593	7579567	ผศ.วันเพ็ญ สรณารักษ์
10	ปราจีนบุรี	ร.ร.พัฒนารปราจีนบุรี 97 ถ.สุวรรณสาร อ.เมือง จ.ปราจีนบุรี 25000	(037) 215872 200690-2	(037) 215872	ผศ.อุดม พรประเสริฐ
11	นครนายก	ร.ร.เทคโนโลยีชีวพรัตน์ ช/4-389 ถ.สุวรรณสาร อ. เมือง จ.นครนายก 26000	(037) 321590	(037) 321591	อ.นิศาดา มั่งศิริ
12	นครปฐม	ร.ร.พัฒนารธารกิจกรปฐม 235 ถ.เพชรเกษม(กม.68) ต.สาระกระเทียน อ.เมือง จ.นครปฐม 73000	(034) 200390-1	(034) 200390	อ.พิรุณรัตน์ สันติศิลป์

ลำดับ	ชื่อคุณบุคคล	ที่อยู่ที่ติดต่อ	โทรศัพท์	โทรสาร	อาจารย์หัวหน้าคุณบุคคล
13	ชลบุรี	ร.ร.เทคโนโลยีชลบุรี 80/90 ม.3 ต.เสนาค อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000	(038) 274364	(038) 274360	อ.ครุษี สรรพกิจก้าว
14	พัทฯ	ร.ร. อักษรเด็กโน้โลจีพัทฯ 189/30 หมู่ 11 ถ.เทพประสิทธิ์ เมืองพัทฯ ต.หนองปรือ ^ก อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20260	(038) 300898-9	(038) 300999	อ.กุ๊กีบรดี สุขพุฒ
15	สระบุรี	ร.ร.เทคโนโลยีบริหารสารสนเทศสระบุรี (ไอ-เมือง) 99 หมู่ 9 ถ.พหลโยธิน ต.เบตตินพัฒนา ^า อ.เมืองพระเกี้ยรดี จ.สระบุรี 18240	01-2631037 01-4205930	(036) 369400 369453	อ.รัตนฯ ภูร่องศรี
16	พระยา	ร.ร. ไชยพันธ์พงษ์ เทคโนโลยี 222 ถ.เพชรเกษม(กม. 68) ต.คำอ.เมือง จ.พระยา 56000	(054) 411298	(054) 411298	อ.ปริญญา สาขช่างทอง
17	ลำปาง	ร.ร. ลำปางพนิชการและเทคโนโลยี (LCCT) 173 ถ.พหลโยธิน ต.ชุมพู อ.เมือง จ. ลำปาง 52100	(054) 251107	(054) 251049	อ.พงษ์พันธ์ ศรีเมือง
18	ระนอง 2	ซอยระนอง 2 ถ.พระราม 5 เขตคุ้งตะเภา 10300			

โปรแกรมวิชาชีวингปีนี้ที่ต้องการของผู้เรียนและสถานะการสอนการในอันดับต้นๆ คือ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไปและโปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ แต่จะไร้ความสถาบันฯ มีนโยบายที่จะเปิดสอนโปรแกรมวิชาอื่นๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน เช่น โปรแกรมวิทยาการคอมพิวเตอร์ โปรแกรมวิชาเนื้อศึกษาศาสตร์ โปรแกรมวิชาคุณสูงและการท่องเที่ยว โปรแกรมวิชาธุรกิจประสาสนศาสตร์และโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ แต่ก็ตามนี้ ยังเปิดอบรมหลักสูตรระดับสั้นเพื่อพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนทักษะพิเศษ เช่น หลักสูตรอบรมพิวเตอร์ บัญชี การพัฒนาบุคลิกภาพ ภาษาต่างประเทศ และหลักสูตรครุศาสตร์สำหรับผู้ไม่มีวุฒิครุ รายละเอียดที่เปิดสอน ตามศูนย์การศึกษานี้ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อศูนย์ฯ	โปรแกรมวิชาที่เปิดสอน	ระดับ	ระยะเวลาอบรม
1	จรลสานนิกววงศ์	การจัดการทั่วไป	ป.ตรี	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
2	สุโขทัย	ธุรกิจประสาสนศาสตร์	ป.ตรี	ภาคปกติ
		การจัดการทั่วไป	ป.ตรี	ภาคสมทบ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		"	อนุปริญญา	"
3	พงษ์สวัสดิ์	การบริหารธุรกิจ	ป.ตรี	ภาคสมทบ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		การจัดการทั่วไป	ป.ตรี	ภาคสมทบ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		ธุรกิจประสาสนศาสตร์	ป.ตรี	"
4	มุสิตพยัชัยการ	ภาษาอังกฤษธุรกิจ	ป.ตรี	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		การจัดการทั่วไป	ป.ตรี	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		การบริหารธุรกิจ	ป.ตรี	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"

ลำดับที่	ชื่อคณิตศาสตร์	โปรแกรมวิชาที่ปฏิสัมภ์	วันที่	ระบบ
5	พัฒนาระบบการจัดการสังคมฯ	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	ป.ตรี	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		การจัดการท่องเที่ยว	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
6	เชื้อครลปั่นเกล้า	บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		"	อนุปริญญา	"
		การจัดการท่องเที่ยว	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		"	อนุปริญญา	"
7	พัฒนาระบบการจัดการสหกรณ์	วิทยาการคอมพิวเตอร์	ป.ตรี	ภาคปกติ, ภาคสมทบ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบ
		คอมพิวเตอร์ศึกษา	ป.ตรี	ภาคปกติ
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบ
		บรรษัทรักษศาสตร์	ป.ตรี	ภาคปกติ
		สถิติประยุกต์	ป.ตรี	"
		บริหารธุรกิจ แขนงคอมฯธุรกิจ	ป.ตรี	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ทางไกล
8	ธนาลงกรณ์	การออกแบบนิเทศศิลป์	อนุปริญญา	ภาคปกติ
		ศิลปกรรม	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบ
9	บุญยนาถ	การจัดการท่องเที่ยว	อนุปริญญา	ภาคสมทบ, ภาคสมทบระบบทางไกล
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		บริหารธุรกิจ	อนุปริญญา	"
		"	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
10	ปราจีนบุรี	การจัดการท่องเที่ยว	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบระบบทางไกล
11	นครนายก	การจัดการท่องเที่ยว	ป.ตรี	ภาคสมทบระบบทางไกล
		"	อนุปริญญา	"
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	"

ลำดับที่	ชื่อสูญย์ฯ	โปรแกรมวิชาที่เปิดสอน	ระดับ	ระบบ
12	นครปฐม	บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบระบบทางไกล
		การจัดการหัวใจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	"
13	ชลบุรี	บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		การจัดการหัวใจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		ภาษาอังกฤษธุรกิจ	ป.ตรี	"
		รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	"
14	พัทยา	การจัดการหัวใจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		บริหารการศึกษา	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	"
		การศึกษาเชิงวิถี	ป.ตรี	"
		ภาษาอังกฤษธุรกิจ	ป.ตรี	"
15	สระบุรี	การจัดการหัวใจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคสมทบระบบทางไกล
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
		รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	"
		เทคโนโลยีอุดสาಹกรรม	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
16	พะเยา	รัฐประศาสนศาสตร์	ป.ตรี	ภาคสมทบระบบทางไกล
		บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	"
17	ล้านปาง	บริหารธุรกิจ	ป.ตรี (หลังอนุ)	ภาคปกติ, ภาคสมทบระบบทางไกล
18	ระนอง2	นิติศาสตร์	ป.ตรี	ภาคปกติ, ภาคสมทบ

	<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง	
2. อายุ			<input type="checkbox"/> 5
	<input type="checkbox"/> 16 – 20 ปี	<input type="checkbox"/> 21 – 25 ปี	
	<input type="checkbox"/> 26 – 30 ปี	<input type="checkbox"/> 31 – 35 ปี	
	<input type="checkbox"/> 35 ปีขึ้นไป		
3. รายได้ต่อเดือน			<input type="checkbox"/> 6
	<input type="checkbox"/> ต่ำกว่า 3,000 บาท	<input type="checkbox"/> 3,000 – 5,000 บาท	
	<input type="checkbox"/> 5,001 – 7,000 บาท	<input type="checkbox"/> 7,001 – 9,000 บาท	
	<input type="checkbox"/> 9,001 – 11,000 บาท	<input type="checkbox"/> 11,001 – 13,000 บาท	
	<input type="checkbox"/> 13,001 – 15,000 บาท	<input type="checkbox"/> มากกว่า 15,001 บาทขึ้นไป	
	<input type="checkbox"/> ไม่มีรายได้		
4. อาชีพ			<input type="checkbox"/> 7
	<input type="checkbox"/> พนักงานบริษัทเอกชน	<input type="checkbox"/> ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	
	<input type="checkbox"/> เจ้าของกิจการ	<input type="checkbox"/> ลูกจ้างทั่วไป	
	<input type="checkbox"/> ไม่ได้ประกอบอาชีพ	<input type="checkbox"/> อื่น ๆ ระบุ.....	
5. โปรแกรมวิชาที่เรียน			<input type="checkbox"/> 8
	<input type="checkbox"/> โปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจ	<input type="checkbox"/> โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป	
	<input type="checkbox"/> โปรแกรมวิชาสรปะศาสตร์	<input type="checkbox"/> อื่น ๆ ระบุ.....	
6. ศูนย์การศึกษาอุดมศึกษาบัน			<input type="checkbox"/> 9
	<input type="checkbox"/> ศูนย์เรียนห้องปฏิบัติฯ	<input type="checkbox"/> ศูนย์ชลนิธิ	
	<input type="checkbox"/> ศูนย์นศนยาก	<input type="checkbox"/> ศูนย์สรบทุรี	
		<input type="checkbox"/> ศูนย์ลับปาง	
7. เกรดเฉลี่ยในทุกรายวิชาที่ได้			<input type="checkbox"/> 10
	<input type="checkbox"/> ไม่เกิน 2.00	<input type="checkbox"/> 2.01 – 2.50	
	<input type="checkbox"/> 3.01 – 3.50	<input type="checkbox"/> 2.51 – 3.00	
		<input type="checkbox"/> 3.51 – 4.00	

ตอบที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารทางไกล

1. สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอนสื่อได้ที่ท่านชี้แจง มากที่สุด โดยเรียง 3 ลำดับแรกจากมากไปน้อย 11
 (1 หมายถึง มากที่สุด 2 หมายถึงมาก 3 หมายถึง น้อย)
 - คอมพิวเตอร์ วิดีโอกอนเพอร์เซ็นต์
 - วิธีทัศน์ เครื่องวิชวนไลเซอร์
 - ไม่มี อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. ให้ท่านระบุจุดประสงค์สำคัญ 3 อันดับแรกที่ท่านเน้นหรือเพิ่มพูนความรู้จากการสื่อสารทางไกล โดยเรียงหมายเลข 1, 2, 3 ตามลำดับความสำคัญ ลงในช่อง หมายความที่แสดงดูดประสงค์
 (1 หมายถึง สำคัญมากที่สุด 2 หมายถึง สำคัญรองลงมาและ 3 หมายถึง สำคัญน้อย)
 - เพื่อพัฒนาให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น
 - เพื่อนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่
 - เพื่อนำความรู้ไปแก้ปัญหาการทำงาน
 - เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาชุมชน
 - เพื่อนำความรู้ไปประกอบการทำอาชีพเสริม
 - เพื่อตอบสนองความอยากรู้ ความสนใจ
 - เพื่อทดลองการเรียนโดยใช้สื่อที่ทันสมัย
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
3. ความบอยครั้งในการใช้สื่อแต่ละประเภทของการเรียนผ่านระบบทางไกลเป็นอย่างไร

ประเภทสื่อ	การใช้สื่อ				
	บอยมาก (5)	บอย (4)	ใช้บ้าง/ไม่ใช้บ้าง (3)	นานๆ ครั้ง (2)	แบบจะไม่ใช้ เลย (1)
1. คอมพิวเตอร์					<input type="checkbox"/> 17
2. วิดีทัศน์					<input type="checkbox"/> 18
3. วิดีโอกอนเพอร์เซ็นต์					<input type="checkbox"/> 19
4. เครื่องวิชวนไลเซอร์					<input type="checkbox"/> 20
5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					<input type="checkbox"/> 21

3. วิถีโลก				
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม				

 24 25

5. ท่านชุมโกรหัศน์ในแต่ละรายวิชานานเท่าใด(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ต้องการ)

รายวิชา	เวลาการรับชม(นาทีต่อครั้ง)				
	20-30	30-60	60-120 (1-2 ชม.)	120-180 (2-3 ชม.)	180-240 (3-4 ชม.)
1. สุนทรียภาพของชีวิต					
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง					
3. วิถีโลก					
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม					

 26 27 28 29

6. ท่านเคยมีส่วนร่วมในการพื้นสร้างทางไกลอย่างไร(โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ต้องการ)

รายวิชา	การมีส่วนร่วม			รับฟัง อย่าง เดียว
	ร่วมอภิปรายซักถาม แสดงความคิดเห็น	เป็นประจำ	มีบ้าง	
1. สุนทรียภาพของชีวิต				
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง				
3. วิถีโลก				
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม				

 30 31 32 33

7. รูปแบบในการนำเสนอของรายวิชาต่อไปนี้กำลังใจเพียงใด (ให้วงกลมข้อที่เลือกตอบ)

รายวิชา	ความน่าสนใจในการนำเสนอ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

- 34
 35
 36
 37

8. การสื่อสารการเรียนการสอนในรายวิชามีความใกล้ตัวผู้เรียนเพียงใด(ให้วงกลมข้อที่เลือกตอบ)

รายวิชา	ความใกล้ตัวในเนื้อหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

- 38
 39
 40
 41

9. เนื้อหาในรายวิชาทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ (ให้วงกลมข้อที่เลือกตอบ)

รายวิชา	ความทันสมัยเป็นรูปธรรมเห็นภาพพจน์ของเนื้อหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

- 42
 43
 44
 45

10. เนื้อหาในรายวิชามีความหลากหลาย (ให้วงกลมข้อที่เลือกตอบ)

รายวิชา	ความหลากหลายในเนื้อหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

- 46
 47
 48
 49

11. เนื้อหาในส่วนที่หากมีความแปลกใหม่(ให้วงกลมที่ต้องเลือกตอบ)

รายวิชา	ความแปลกใหม่ของเนื้อหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

12. ความเห็นของนักเรียนในการสอนแต่ละรายวิชา(ให้วงกลมที่ต้องเลือกตอบ)

รายวิชา	ความน่าสนใจในการนำเสนอ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 การรับรู้และโดยชั้นจากการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายวงกลมในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน

หมวด ก ระบบการประชุมทางไกลนี้ทำให้ท่านมีโอกาสที่จะซักถามอาจารย์ได้ เช่นเดียวกับการเรียนในห้องเรียนปกติ อย่างไร

รายวิชา	โอกาสในการซักถามอาจารย์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

หมวด ก ระบบการประชุมทางไกลนี้ทำให้ท่านมีความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ อย่างไร

รายวิชา	ระดับความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. สุนทรียภาพของชีวิต	5	4	3	2	1
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	5	4	3	2	1
3. วิถีโลก	5	4	3	2	1
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	5	4	3	2	1

แบบที่ ๗ คะแนนภาพประชุมทางไกลทำให้เกิด ความเพียงได

รายวิชา	ช่วยวัดประยุทธ์เดล่าให้เก็บผล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. คุณที่ร่วมภาพของชีวิต	๖	๔	๓	๑	๑
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	๖	๔	๓	๑	๑
3. วิถีเล่า	๖	๔	๓	๒	๑
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	๖	๔	๓	๒	๑

แบบที่ ๘ ด้วยภูมิปัญญาณออกอากาศความคิดเห็นเรื่องที่เพียงได

รายวิชา	ความเพียงพอใจที่มีการสื่อสารทางไกล				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. คุณที่ร่วมภาพของชีวิต	๕	๔	๓	๑	๑
2. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง	๕	๔	๓	๒	๑
3. วิถีเล่า	๕	๔	๓	๒	๑
4. ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	๕	๔	๓	๒	๑

ส่วนที่ ๔ ความพอใจเกี่ยวกับความเพียงพอของข่าวสาร ลักษณะของการสื่อสารสองทาง ประสิทธิภาพของช่องทางการติดต่อสื่อสาร คุณภาพของสื่อ และวิธีการของการสื่อสารเพื่อการศึกษาทางไกล คำชี้แจง ให้นักศึกษาลงกลอนหมายเลขอในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ระดับความพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
ความเพียงพอของข่าวสาร					
1. เนื้อหาที่ได้รับจากการเรียนรู้ทางไกล เพียงพอต่อความต้องการ	๕	๔	๓	๒	๑
2. ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อเนื้อหาที่เรียนผ่านระบบการประชุมทางไกล	๕	๔	๓	๒	๑
3. มีเทคนิคใหม่ๆ ของการเรียนที่ท่านพอใจ	๕	๔	๓	๒	๑
ลักษณะการสื่อสารสองทาง					
4. เมื่อมีข้อข้อความจากผู้เรียนเครือข่ายการสื่อสารทางไกลตอบสนองได้รวดเร็วเพียงได	๕	๔	๓	๒	๑

รายการ	ระดับความพึงใจ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย	
ลักษณะการสื่อสารสองทาง						
5. ท่านมีส่วนร่วมในการศึกษาผ่านระบบทางไกล						□ 78
ประสิทธิภาพของช่องทางการสื่อสาร						
6. การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประยัด เวลาเดินทาง	5	4	3	2	1	□ 79
7. การเรียนการสอนแบบนี้ช่วยประยัด ค่าใช้จ่ายของท่าน	5	4	3	2	1	□ 80
8. ระบบการประชุมทางไกลเหมาะสมในการเรียนการสอน	5	4	3	2	1	□ 81
9. ศูนย์การศึกษาอกสถาบันมีการเตรียมความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อรับสัญญาณ	5	4	3	2	1	□ 82
10. ตารางสอนสอดคล้องกับการออกอากาศเพียงได	5	4	3	2	1	□ 83
คุณภาพสื่อกลาง						
11. การฉายภาพอาจารย์ผู้สอนสลับกับต่อหนึ่น มีความเหมาะสม	5	4	3	2	1	□ 84
12. ท่านคิดว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสถาบันรวดเร็วเพียงได	5	4	3	2	1	□ 85
วิธีการติดต่อสื่อสาร						
13. ระบบนี้ให้ความรู้สึกเหมือนกับการเรียนทั่วไป	5	4	3	2	1	□ 86
14. ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อการเรียนการสอนผ่านระบบการประชุมทางไกล	5	4	3	2	1	□ 87
15. ท่านมีความรู้สึกพอใจต่อเวลาที่เรียนผ่านระบบการประชุมทางไกล	5	4	3	2	1	□ 88
16. ท่านมีความรู้สึกพอใจที่นักศึกษาจำนวนมากได้รับการเรียนการสอนพร้อมกันผ่านระบบนี้	5	4	3	2	1	□ 89

17. ถ้าท่านมีสิทธิ์ตัดสินใจได้ ท่านจะใช้ระบบการประชุมทางไกลในการเรียนการสอนหรือไม่ 90

ใช่

ไม่ใช่

18. ข้อเสียหรือข้อ不便ปัจจุบันของการนำระบบการประชุมทางไกลมาใช้ในการเรียนการสอนคือ^(เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ) 91

- การเรียนการสอนไม่เต็มที่
- ข้อมูลข่าวสารล่าช้า
- ความเพียงพอของสื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้
- การติดต่อระหว่างผู้สอนหรือผู้เรียน

- ความพร้อมด้านการสอน
- คุณภาพของระบบหรืออุปกรณ์
- ทักษะของบุคลากรหรือช่างเทคนิค
- อื่น ๆ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

ประวัติผู้เข้าชม

นางสาววรรณรัตน์ พิภาภิญญา เกิดวันที่ 23 เมษายน 2514 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปวชญญาปริญญาในเทศศาสตรบัณฑิต (นค.บ.) วิชาเอกวารสารศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์เชิงมนุษย์ มหาวิทยาลัยธุรกิจปัณฑิตย์ ปีการศึกษา 244

ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งอาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาในเทศศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ตั้งกัดถาวรสานักงานราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ

